

Vestland Arbeiderparti

Årsmøte 2023

Medlemmer:

Arve Helle (leder)

Eva Steigen

Linda Merkesdal

Gaute Straume Epland

Gunn Beate Thorsnes Lefdal

Stian Oen

Siri Sandvik

Henrik Jorem

Oda Medhus (AUF)

Sekretær:

Regine Olsen-Hagen

26 **Oversikt over forslag som er sendt fra styret til redaksjonskomite for**
 27 **behandling:**

Tema:	Forslagsnr:	Antall forslag
Arbeidsliv	32, 94, 110, 115	4
Energi, miljø og klima	22, 27, 28, 31, 35, 37, 47, 49, 51, 54, 59, 65, 68, 69, 72, 74, 82, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 90, 95, 99, 102, 104, 109, 114, 118, 121, 146, 148, 149, 150, 152, 154, 155, 156, 157, 163, 164, 166	44
Helse og velferd	23, 24, 26, 33, 36, 40, 42, 45, 46, 48, 56, 57, 61, 62, 66, 67, 70, 71, 77, 78, 79, 85, 101, 105, 106, 107, 108, 111, 112, 113, 144, 117, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 130, 131, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 158, 159, 160, 165, 167, 168, 172, 173, 174, 175	58
Internasjonalt	55, 116, 134, 170, 171	5
Næring og skatt	53, 63, 119, 29, 43, 44, 93, 120, 133, 135, 153, 169	12
Samferdsel	21, 25, 30, 34, 38, 39, 41, 50, 52, 58, 60, 64, 73, 75, 76, 80, 81, 91, 92, 96, 97, 98, 100, 103, 128, 129, 132, 145, 147, 151, 161, 162, 176	33
Totalt:		156

- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35
- 36
- 37
- 38
- 39
- Totalt innkomne forslag innstilt på oversendes redaksjonskomiteen fra styret er: 156.
 - Forslag nr. 1-10 er foreslått avvist av ulike grunner av styret.
 - Forslag 11-20 innstilles på oversendes fylkestingsgruppen.
 - Styret har laget en felles uttale nr. 182 med innstilling vedtas, oversendes Stortingsgruppen, av forslag nr. 177, 178 og 179.
 - Forslag som avvises: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 46, 83, 164, 165, 171, 176
 - Forslag med dissens: 171, R3

40 Nye forslag fra redaksjonskomiteen

41 **R 1 Arbeidsliv: Inkludering, mangfold og rekruttering**

42 *Ivaretar forslag nr. 32, 33 og 110, 115. Forslag 94 oversendes Stortingsgruppen.*

43 **Inkludering i arbeidsliv**

44 Ei stabil tilknytning til arbeidslivet inkluderer deg i sosiale miljø, mogeleggjjer
45 livsmeistring og gjer deg eiga inntekt og kontroll over eigen økonomi. Trygdesatsane
46 må vere på et nivå som mogeleggjjer eit trygt og verdig liv, og dei må justerast ut frå
47 lønnsveksten i samfunnet.

48
49 Anbudsutsetting av fleire av arbeidsmarkedstiltak våre, dei viktigaste verktøya våre
50 for å styrke yrkesdeltakinga for dei med vanskar i arbeidslivet, fører til administrative
51 utfordringer og merarbeid både i anbudsprosessen og når tiltaka skal driftes. Ein
52 gjennomgang av måten arbeidsmarkedstiltak våre er organisert på vil difor vere eit
53 viktig bidrag til å nå målet i Hurdalsplattforma om å styrke desse tiltaka.

54
55 **Vestland Arbeiderpartiet vil arbeide for:**

- 56 • At det skal løne seg å arbeide for dei som kan, og vi må gjere meir for å
- 57 hjelpe folk i arbeid.
- 58 • At vi styrker ordninga med tilrettelagte arbeidsplasser.
- 59 • At det må finnast gode ordningar som ivaretek dei som står langt utanfor
- 60 arbeidslivet.
- 61 • At det må vurderast om tiltaka som i dag er anbudsutsett framleis skal vere
- 62 det. Det må også vurderast om NAV lokalt i større grad sjølv skal kunne
- 63 avgjere om det faktisk skal gjennomførast anbod når regelverket fyrst opner
- 64 for dette.

65 **Rekruttering av arbeidskraft til distrikta**

66 Utfordring og mangel på arbeidskraft kan vera ein sterk trussel mot å bevare
67 folketalet og oppretthalde bygdene. Mangel på kvalifiserte søkjarar med høgare
68 utdanning til dømes lærarstillingar i barnehage og skule er ei aukande utfordring,
69 og utan til dømes legar og sjukepleiarar, vil det verta redusert tryggleik i
70 kommunane.

71
72 **Vestland Arbeiderpartiet vil arbeide for å:**

- 73 • Få ungdom og andre til å velje seg utdanning inn mot kommunale stillingar og
- 74 tilsette i kommunal sektor vert verande.
- 75 • Setje i verk målretta tiltak for å utdanne fleire innan helse og oppvekst, og
- 76 plan og forvaltning.

78 **R 2 Energipolitikk for ei ny tid**

79 *Ivaretar forslag nr. 22, 27, 28, 35, 37, 47, 54, 59, 74, 87, 88, 95, 102, 104, 114, 150,*
80 *152, 154, 155, 156, 157, 163*

81 Verda har endra seg mykje dei siste åra. Europa står i ei akutt energiforsyningskrise.
82 Norge kan stå overfor mange år med høge straumprisar. Det gjer kvardagen for
83 hushaldningar og bedrifter i Vestland fylke vanskelegare. Myndigheiter på alle nivå
84 må no jobbe for å auke produksjon og redusere forbruk av energi.

85 Samtidig fortset klimaendringane med uforminska styrke. Effektane av
86 klimaendringane vert meir og meir tydelege. Gjennom Paris-avtalen har Norge
87 forplikta seg til betydelige kutt i klimagassutslepp. Klimaendringane er globale, men
88 årsakene og løysingane er lokale. Derfor skal klima skal vere ramma rundt all
89 Arbeiderparti-politikk, også på fylkesnivå.

90
91 Fylket har mange urørte naturområde med stort biologisk mangfald. Vestland
92 Arbeiderparti er forplikta til å verne om miljøet og jobbe for produksjon av energi med
93 minst mogeleg naturinngrep.

94
95 Vår store utfordring er å sørgje for nok energi til å oppfylle klimamåla, og samtidig
96 ivareta miljø, lokalt sjølvstyre og arbeidsplassar i heile fylket. Med bakgrunn i Putins
97 krigføring i Ukraina, omstillinga til fornybar energi for å oppnå våre klimamål, og våre
98 plikter i Parisavtalen har vi fått ein kraftsituasjonen i Norge som har gitt store
99 prisutslag det siste året.

100
101 Integreringa med kraftmarknader i våre naboland er eit viktig premiss for
102 energipolitikken, og må liggje fast i kriser som den vi no lever gjennom.
103 Arbeiderpartiet er eit ansvarlig styringsparti som balanserer desse omsyna og rustar
104 fylket og nasjonen for ei ny tid.

105
106 **Energiressursane skal liggje under offentlig eierskap og kontroll**

107 Krafta er vår felles ressurs eigd i all hovudsak av fellesskapet gjennom stat og
108 kommunar. Føreseieleg tilgang på rimeleg kraft har vore ein viktig føresetnad for
109 utbygginga av velferdssamfunnet vårt og eit avgjerande konkurransefortrinn for
110 norsk industri.

111
112 Den pågåande straumpriskrisa rammar folk, frivilligheit og næringsliv hardt, og har
113 synt sårbarheiter ved dagens system. Straumstøtteordninga er eit godt tiltak for å
114 motverka høge prisar samstundes som ho gjer insentiv til å spare på straumen.
115 Vestland Arbeidarparti støttar regjeringa sine annonserte endringar av ordninga, slik
116 at straumprisen time for time vert lagt til grunn for utmåling av støtte, og meiner
117 samstundes at ordninga kontinuerleg må evaluerast og forbetrast. Vi må jobbe
118 vidare for å sikre gode nok fastprisavtalar for næringslivet som tryggjer
119 arbeidsplassar i fylket.

120
121 Straumstøtte er likevel ikkje ei varig løysing. Vestland Arbeidarparti krev at det vert
122 teke grep for å sikra varig låge straumprisar. Det betyr meir kraft, meir nett og meir
123 ENØK. Men det betyr og at ein i samband med pågåande utgreiing av

prisfastsettinga på straum reelt vurderer handlingsrommet innanfor EØS-avtalen og avtaler om kraftutveksling for å motverka prissmitte frå utlandet. Norge må i større grad utnytta handlingsrommet i avtaler, og om naudsynt reforhandla dei, slik at vi sikrar nasjonal styring på dette området.

Kraftindustri i offentlege eige bør organiserast slik at målet om profitt ikkje vert styrande, men slik at dei kan løyse samfunnsoppgåver til beste for fellesskapet. Heimfallsrett bør vurderast for alle fornybare energiformer. På sikt vil Vestland Arbeidarparti ha eit kraftsystem som i størst mogleg grad gir forbrukarar og næring rikeleg tilgang på kraft til ein stabilt låg pris. Det inneber og ei opprydding i marknaden for straumalg.

Vestland Arbeiderparti vil arbeide for å:

- Kontinuerleg evaluere og forbetre den mellombelse straumstøtteordninga for forbrukarar.
- Sikre gode nok fastprisavtalar for næringslivet som tryggjer arbeidsplassar i fylket.
- Vurdere handlingsrommet i eksisterende avtaler om kraftutveksling, og sikre at kraftutveksling ikkje går lengre enn naudsynt for å ivareta vår energitryggleik.
- Styrke samfunnsrollen til dei offentlege kraftselskapa.

Meir og raskare utbygging av kraftproduksjon og nett i Vestland

Behovet for kraft er enormt i åra som kjem. Statnett slår fast at det er behov for å auke kraftproduksjonen i Norge, viss vi ikkje skal få kraftunderskot. Utbygging av ny kraftproduksjon i Vestland bør primært skje gjennom oppgradering og effektivisering av eksisterande vasskraftverk, vindkraft på land og utbygging av havvind.

Vertskommunane for vasskraft må få meir att for den verdiskapinga kraftproduksjonen og den planlagte effektøkningen står for. Konesjonskrafta har i generasjonar vore ein kompensasjon for avstått areal til kraftutbygging. Prinsippet om at denne kompensasjonen skal liggje att i lokalsamfunna må stå ved lag også i framtida.

Vindkraft på land skal vere ei lokaldemokratisk sak som skal avgjerast av kommunane. Ny produksjon av energi skal byggjast ut med minst mogeleg naturinngrep. Derfor vil vi prioritere av vindmøller i industriområder før øvrig utbygging på land vurderast. Større, klart definerte økonomiske føremon vil kunne skape meir aksept for vindkraftutbygging i dei kommunane der det er aktuelt.

Vestland Arbeiderparti støtter regjeringa si satsing på vindkraft til havs. Vi står midt i eit grønt skifte, og stadig større deler av samfunnet skal elektrifiserast. Elektrifisering av sokkelen må i størst mogleg grad skje gjennom havvind, som også kan verta ein viktig marknad for den norske leverandørindustrien etter kvart som oppdraga innan olje og gass framover vert færre.

For å nå klimamåla og få nok rimeleg kraft, må vi satse på dei energikjeldene som kan takast i bruk raskt. **Kjernekraft vil verte klar til bruk i Norge først om mange**

173 **år.** Vestland Arbeiderparti vil arbeide for å innhente meir kunnskap om kjernekraft og
174 ta i bruk meir moden teknologi som biogass, sol og vind.

175
176 I Vestland er det òg naudsynt å betre nettkapasiteten. Begrenset kapasitet i nettet
177 hindrer næringsutvikling og bidreg til store forskjellar i pris og tilgjengelighet på kraft.
178 Vestland Arbeiderparti vil sørgje for trygg nettilgang også i indre strøk av fylket og i
179 områder der industrien er sårbar.

180
181 Vestland Arbeiderparti vil arbeide for:

- 182 • Det må innførast grunnrenteskatt på landbasert vindkraft på land
- 183 • Energiproduksjon med lågast mogeleg kostnad og miljøpåverknad.
- 184 • Betre rammevilkår for oppgradering og effektivisering av vasskrafta vår.
- 185 • Betre distribusjonskapasitet i heile Vestland fylke.
- 186 • Å innhente meir kunnskap om moglegheitene for kjernekraftverk i Norge på
187 lang sikt.
- 188 • At elektrifisering av sokkelen i størst mogeleg grad skal skje gjennom havvind.
- 189 • Å ta raskt i bruk moden teknologi som biogass, sol og vind.

190
191 **Straumsparing og lokal energiproduksjon – eit felles ansvar**

192 Norge har stort potensiale for å effektivisere energibruken og redusere
193 strømforbruket, og gode føresetnader for å byggje ut lokal energiproduksjon.

194
195 Ein del ENØK-tiltak kan vere kostbare å gjennomføre, for private, for bedrifter, for
196 kommunar og for lag og organisasjonar. Det er difor avgjerande med støtteordningar
197 for å gjennomføre ENØK-tiltak og satsing på fornybare energikilder. Redusert
198 energiforbruk vert ekstra viktig i ei tid med vedvarande høge straumprisar.

199
200 Vestland Ap vil styrke den mellombelse tilskotsordninga til energiøkonomisering hos
201 bedrifter og bustader for å gjere ho meir attraktiv og langsiktig. Det må i enno større
202 grad gjerast offentlege investeringar for å sikre effektiv energiøkonomisering, både i
203 offentlege og private bygg.

204
205 Det er dessutan eit stort unytta potensiale i å nytta til dømes solenergi og fjernvarme
206 på offentlege bygg og arbeidsplassar. Solenergi gjev auke i lokalprodusert energi
207 som ikkje vil belaste straumnettet, snarare avlaste det. Tiltaket vil kunne redusere
208 behovet for nye store vind- og vasskraftutbyggingar i fylket vårt og gje billegare
209 straum og billegare nettleige for hushaldningar og næringsliv.

210
211 Vestland Arbeiderparti vil arbeide for:

- 212 • Fleire tiltak og støtteordningar som bidreg til energiøkonomisering og
213 fornybare løysingar i private og offentlege bygg.
- 214 • Økt støtte til Enøk tiltak for bedrifter og privatpersoner, til dømes
215 varmepumpe, rentbrennende vedovn og etterisolering.
- 216 • Økte krav til energieffektivisering i nybygg.
- 217 • Å leggje betre til rette for meir lokal energiproduksjon.

218 **R 3 Helse og velferd**

219 *Ivaretar forslag nr. 26, 33, 36, 40, 45, 46, 48, 56, 61, 66, 67, 70, 71, 77, 79, 85, 101,*
220 *105, 106, 107, 108, 111, 112, 113, 122, 124, 125, 126, 127, 136, 137, 138, 139, 140,*
221 *141, 144, 167, 168, 172, 173, 174, 181*

222

223 **En human og rettferdig asylpolitikk**

224 Norge må føre en human og rettferdig asylpolitikk, som særlig ivaretar barn og
225 sårbare mennesker. Politikken som til enhver tid føres må være i tråd med våre
226 internasjonale forpliktelser og i samsvar med FNs høykommissær for flyktninger sine
227 anbefalinger.

228 For Arbeiderpartiet må barnets behov alltid vektlegges først. Barn skal behandles
229 med respekt og behandlingen skal ivareta barnas beste. I saker hvor foreldre
230 kommer med uriktige opplysninger er det viktig at dette ikke går utover barnet.
231 Arbeiderpartiet mener at det må være konsekvenser, men at det bør utredes for om
232 det skal være alternative sanksjoner enn å bli kastet ut av landet.

233 Arbeiderpartiet mener at de som søker asyl i Norge skal leve under verdige forhold.
234 Mennesker som er registrert som beboer i asylmottak og har sitt daglige opphold i
235 asylmottak har rett til stønad. I 2022 har asylsøkere 88,- dagen å leve for, og nesten
236 halvparten av asylsøkere i norske mottak oppgir at de opplever å være sulten. I en
237 tid der alt blir dyrere mener Arbeiderpartiet at også asylsøkeres stønad må dekke
238 grunnleggende behov, og ønsker derfor å doble stønaden fra 2688,- til 5376,- per
239 måned.

240 Veien for asylsøkere for å komme seg inn i det ordinære arbeidslivet er lang. Flere
241 asylsøkere blir værende i Norge over lang, lang tid uten å kunne ta arbeid eller motta
242 nødvendig helsehjelp. Dette meiner vi er å behandla menneske i en livskrise på en
243 uverdigg måte. Arbeiderpartiet mener at det må bli iverksatt ordninger som gjør at
244 asylsøkere og papirløse kan delta i arbeidslivet mens søknaden deres behandles. Å
245 få ta del av arbeidslivet bidrar til bedre integrering i samfunnet og at de blir ressurser
246 for velferdsstaten.

247 Vestland Arbeidarparti vil arbeide for:

- 248 ● At barnas beste skal gis avgjørende vekt i vurderingen av barnets og
- 249 familiens rett til opphold.
- 250 ● At behandlingstiden på asylsøknader reduseres
- 251 ● Utrede for alternative sanksjonsmuligheter i tilfeller der det foreligger uriktige
- 252 opplysninger fra foreldre, og samtidig et fastlagt beskyttelsesbehov.
- 253 ● Doble stønaden til beboere i asylmottak
- 254 ● Styrke aktivitetstilbudet for barn i asylmottak
- 255 ● At regjeringen får på plass ordninger som lar asylsøkere og papirløse ta del i
- 256 det ordinære anstendige arbeidslivet / arbeidsretta tiltak

- 257 • At papirløse flyktninger må få tilgang til nødvendige helsetjenester og
258 mulighet til fastlege.

259

260 **En sosialdemokratisk og solidarisk rusreform**

261 Rusavhengighet er et helseproblem, og må behandles som det. Ruspolitikken må
262 sette den enkeltes rett til et verdig helsetilbud i sentrum. Ingen bør straffes for å
263 være syk, og ruspolitikken bør legges opp slik at alle som bruker ulovlige rusmidler,
264 reelt sett har samme tilgang til offentlige helsetjenester og velferdstilbud som andre.
265 Bevilgningene til psykisk helsevern og rusbehandling må økes, og legges til rette for
266 en generell oppskalering av tilbudet.

267 Kriminalisering har ført til at personer med rusproblemer behandles dårligere enn
268 andre pasientgrupper. Avkriminalisering av bruk og besittelse og kjøp av mindre
269 mengder ulovlige rusmidler til eget bruk er derfor en forutsetning for å kunne yte den
270 enkelte best mulig helsehjelp. Samtidig er det viktig at samfunnet fortsatt sender et
271 tydelig signal på at ulovlig rusmiddelbruk er uakseptabelt, og at politiet er sikret
272 mulighet til å avdekke rusmiddelbruk og distribusjon og etterforske selgere.

273 **Mindretallsdissens ved Stian og Gaute fra linje 263 til 266:**

274 *Vestland Arbeiderparti ønsker en omlegging av de helse- og strafferettslige sidene av*
275 *dagens ruspolitikk, der personer med rusproblemer skal møtes med hjelp fremfor straff.*
276 *Vestland Arbeiderparti vil flytte ansvaret for samfunnets reaksjoner for bruk og besittelse*
277 *av narkotika fra justissektoren til helsetjenesten.*

278 Lovfestet rett til brukerrom er også et viktig komponent i en rusreform. I dag er det
279 opp til kommunene å beslutte om det skal være brukerrom i en kommune. Det betyr
280 at man i dag bare har et slikt tilbud i Bergen og Oslo. Dette er ikke en lik rett til
281 helsehjelp, som skal omfatte alle i samfunnet også de rusavhengige. Det trengs et
282 nasjonalt boligløft, for de som er rusavhengige. En god boligpolitikk må også gjelde
283 denne gruppen.

284 LAR må utvikles videre, det er positivt at det åpnes for flere legemidler og
285 legemiddelformer innenfor LAR, dette må styrkes ytterligere. I de store byene har
286 man innført ordning med lavterskel LAR der pasienten kan oppsøke tilbudet uten
287 henvisning fra lege eller andre, dette tilbudet må styrkes og utvides. Utvikle dagtilbud
288 som Mottak- og oppfølgningsssentrene i Bergen.

289 Vestland Arbeiderparti vil arbeide for at:

- 290 • Rusavhengige skal møtes med helsefaglig tilbud og hjelp – ikke straff
291 • Brukerdoser av narkotiske stoffer skal avkriminaliseres
292 • Politiet skal fremdeles kunne konfiskere og destruere ulovlige rusmidler
293 • Det fremdeles skal være straffbart å omsette ulovlige rusmidler
294 • Man ikke skal legalisere rusmidler.

- Avvikle ordningen hvor kommunene blir pålagt prøvetaking (rusmiddeltesting) ved rådgivende enhet for russaker.
- Det forebyggende arbeidet, samt tjenester flere rusavhengige benytter seg av, skal styrkes.
- At det ikke åpnes for mer bruk av tvang overfor personer som blir tatt for bruk av ulovlige rusmidler enn det som følger av gjeldende helselovgivning.
- At det tilrettelegges for flere møter mellom hver enkelt bruker og den kommunale rådgivende enheten, som en erstatning for ruskontrakter

Mindretallsdissens ved Stian og Gaute på kulepunkt 2.

Ein styrka finansieringsordning for kommunane

Finansieringa av kommunane bygger på fleire ulike prinsipp. Mykje av rammeoverføringane vert imidlertid basert på folketal og om ein har meir eller mindre vekst enn landssnittet. Dette er problematisk. Det er kommunane som har ansvaret for å gje gode velferdstenester til alle innbyggjarar. Det må vere mulig å halde oppe dette også om ein ikkje har folketalsvekst.

Framtidas eldreomsorg er basert på at folk skal bu i eigen bustad så lenge som råd. I dag sit det eldre som treng heimehjelp og bur i gamle bustader som ikkje er tilrettelagde for dei, som på ein eller annan måte har nedsett funksjonsevne. Kommunane står klare til å bygge nye omsorgsbustadar. Det er viktig at Arbeidarpartiet no synleggjer at vi tek dei eldre og pleietrengande på alvor, og syter for at dei kan få ein hjelp når dei verkeleg har behov for det.

Dei ressurskrevjande tenestene gjeld våre sjukaste innbyggjarar, og krev mykje av kommunane i form av både ressursar og kompetanse. Innslagspunktet for refusjon for såkalla ressurskrevjande brukarar har auka jamnt og trutt under Høgre-regjeringa, no er det på tide at innslagspunktet vert redusert monaleg. I tillegg må ein vurdere om aldersgrensa på 67 år kan bli justert opp.

Ein sunn kommuneøkonomi er eit av dei viktigaste momenta for å sikre gode strukturar for både unge og eldre. Levande lokalsamfunn med tilgang på universelt utforma bustader, grunnleggjande tenestetilbod, møteplassar, tilgang til kollektive transportmiddel og høve til å delta i frivillig arbeid vil legge til rette for at seniorane får bruke ressursane sine lengst mogeleg. Det er til beste for både dei sjølve og samfunnet. Med slike strukturar vil det bli mindre trong for personleg tilrettelagd hjelp.

Vestland Arbeidarparti vil arbeide for at:

- Kommuneøkonomien må styrkast, slik at ein særleg sikrar at også dei mindre kommunane skal kunne gje gode tenester.

- 333 • Rammene til Husbanken og refusjonsordningar vert auka, slik at kommunane
334 er i stand til å bygge nye omsorgsbustadar og sjukeheimar.
335 • Innslagspunktet for refusjon for såkalla ressurskrevjande brukarar vert
336 redusert, og øvre aldersgrense justert.
337 • Regjeringen må og fremje tiltak som styrkar tverrsektorielt kommunalt arbeid
338 til beste for eit meir aldersvenleg samfunn.

339

340 **Tannhelse**

341 I et land som Norge skal ikke størrelsen på lommeboka synes på tennene dine.
342 Tannhelse innenfor egenandelsordningen vil sikre at alle har råd til å ta vare på
343 tannhelsen. Hurdalsplattformen legger opp til en gradvis innføring av at tannhelse
344 skal bli gratis, på lik linje med andre helsetjenester. Dette er viktig for den enkelte og
345 god politikk for utjevning av sosial ulikhet. Regjeringen må prioritere dette arbeidet i
346 hvert statsbudsjett som legges fram.

347

348 Vestland Arbeidarparti vil arbeide for:

- 349 • At arbeidet med tannhelsereformen må prioriteres aktivt ved hver
350 budsjettframleggelse.
351 • At tannhelse må inn i egenandelsordningen i neste statsbudsjett for alle under
352 25 år.
353 • Å utvide ordningen med 5 og 5 år til målet om gratis tannhelse er nådd.
354 • Å ha som mål å innføre gratis tannbehandling for gravide.

355 **Kvinnehelse**

356 Kvinnehelse har vore og er underprioritert i norsk helsevesen. Dette gjeld både
357 kvinnehelse generelt, og svangerskapsrelaterte problemstillingar. Kunnskapsnivået
358 viser seg å vere lavt både i befolkninga og i helsevesenet. Relativt vanlege
359 kvinnesjukdomar, som td endometriose, vert i for liten grad utgreia og behandla, og
360 pasientar får difor nedsett livskvalitet og forringa evne til å delta i arbeid og sosialt liv.
361 Svært mange tilstandar artar seg annleis hos kvinner enn hos menn. Sidan det
362 meste av medisinsk forskning tradisjonelt har vore gjort på menn, går mange kvinner
363 unødig lenge med liding før dei vert diagnostisert og får nødvendig behandling.
364 Døme på dette er hjarteinfarkt og slag, ADHD og autismspektertilstander.

365 Offentleg gynekologteneste i distrikta er mange stader nesten fråverande. Dette set
366 også retten til nødvendig oppfølging ved både ønskt og uønskt svangerskap på spel.
367 Slik vil vi ikkje ha det. Vi vil at alle, også kvinner, skal ha likeverdig tilbod om
368 helsetenester.

369 Kvinnehelseutvalget kom nyleg med sin rapport. Denne er tydeleg på at det trengs
370 både auka fokus, auka kunnskap og auka status for kvinnehelse, og at dette må vere
371 finansiert.

372

373 Vestland Arbeidarparti vil arbeide for at:

- 374 • Det må avsetjast nødvendige midlar for auka satsing på kvinnehelse jamfør
- 375 75 tiltak frå kvinnehelseutvalet.
- 376 • Eigendelar ved behandling av kvinnesjukdomar må vere lik som for menn.
- 377 • Alle sjukehus, inkludert lokalsjukehus og lokalmedisinske senter må ha tilgang
- 378 til gynekolog for å kunne ivareta eit tilstrekkeleg tilbod til kvinner i alle deler av
- 379 landet.
- 380 • Særleg styrke fokus og kompetanse i hjelpeapparatet på autisme og ADHD
- 381 hos jenter/kvinner, for at ein kan avdekke dette så tidleg som råd.

382 **Kriminalomsorg/Justis**

383 Vald i nære relasjonar er eit stort og krevjande område, som berører både justis- og
384 helsesektoren. Regjeringa arbeider no med ein opptrappingsplan mot vald i nære
385 relasjonar. Fysisk, psykisk, materiell og økonomisk vald, barn som er vitne til vald og
386 negativ sosial kontroll/æresvald – alt dette må vere del av den samme planen.

387 Då Knut Storberget (Ap) var justisminister vart alle kommunar pålagde å ha eller
388 vere ein del av ein lokal handlingsplan mot vald i nære relasjonar. Ein er enno ikkje i
389 mål med dette.

390 Arbeiderpartiet må levere konkret innspel til justisministeren i arbeidet med
391 opptrappingsplanen med tydelege krav.

392 Norsk kriminalomsorg er på mange måtar ei suksesshistorie. Eit viktig element er at
393 innsette har rett til opplæring og helsetilbod på linje med andre i samfunnet. Denne
394 sosialdemokratiske bærebjelken i norsk straffegjennomføringspolitikk er under press.
395 Skal domfelde framleis kunne få opplæringa dei har rett på, er det nødvendig å legge
396 til rette for at dei kan oppnå læreplanmål med eit trygt og strengt regulert lukka
397 datasystem.

398 Overgangen frå fengsel til fridom vert lettere om forskjellen til livet utanfor fengselet
399 er mindre. Den norske straffegjennomføringspolitikken bygger på
400 normalitetsprinsippet, som mellom anna betyr å organisere for ein fengselskvardag
401 som i størst mogleg grad gjenspeglar samfunnet ute. Den domfelde vert behandla
402 medt mogleg som andre innbyggjarar og sikre lik kvalitet på tenestene.

403 Dette er særleg viktig når det gjelder opplæring. Kurs og arbeidstrening har stor verdi
404 i seg sjølv. Men formell opplæring og eit vitnemål eller kompetansebevis er det som
405 verkeleg kan opne dørene for arbeidslivet når ein blir sett fri. Læreplanen legg vekt
406 på digitale evner, og løysinga ein i dag brukar for å gi eit tilpassa og lukka
407 datasystem i fengsel er utdatert.

408 Det sit til einkvar tid i overkant av 200 kvinner i norske fengsel. Dette utgjør 5.2
409 prosent av alle innsette og er noko høgare enn snittet for kvinneandelen i fengsel i
410 Europa.

411 Internasjonal forskning viser at det lave talet kvinner i fengsel samanlikna med menn
412 ofte fører til at fengselsadministrasjon og fengsel primært blir organisert basert på
413 mannlege innsette sine behov. Dette viser seg mellom anna i fengselsarkitektur,
414 sikkerheit, tilgjengelege aktivitetar og helsetilbod.

415 I kriminalomsorga sin rettleiar heiter det at "kvinner skal så langt det er mogleg
416 gjennomføre fengselsopphald i eigne fengsel eller fengselsavdeling tilpassa kvinner".
417 Grunngevinga for dette er å lage gode og trygge soningsforhold for kvinner, hindre
418 uønska seksuell merksemd, eller utsette for press om sal av seksuelle tenester,
419 utnytting, trakassering og vald. Kvinner i fengsel har ofte eit enno dårlegare
420 utgangspunkt. Dei har oftare blitt utsette for overgrep og vald, har ubehandla
421 psykiske lidingar og problem med rus.

422 Dette krev særskild tilrettelegging i soningsforhold og at ein jobbar for å skape trygge
423 soningsforhold i heile Norge. Det er mangel på eigna soningsplassar for kvinner.
424 Dagens soningsforhold gir ikkje eit godt nok grunnlag for å sikre gode
425 rehabiliteringsforhold og struktur for å kome ut av kriminalitet.

426

427 **Vestland Arbeiderparti vil arbeide for:**

- 428 • At den komande opptrappingsplanen mot vald i nære relasjonar skal vere
- 429 forpliktande, konkret og finansiert
- 430 • Å oppretthalde retten til opplæring og normalitetsprinsippet i kriminalomsorga,
- 431 inkludert i møtet med digitaliseringa av samfunnet
- 432 • Eit eige kvinnefengsel i Vestland, til dømes i tilknytning til Bergen Fengsel,
- 433 som sikrar at kvinner får gode og trygge soningsforhold, og legg til rette for
- 434 god rehabilitering etter soning

435

436 **Psykisk helse**

437 God psykisk helse er viktig for at unge skal ha det bra og utvikle seg både sosialt og
438 når det gjeld læring. Etter pandemien ser ein at det er fleire unge som slit psykisk,
439 både med lette, moderate og alvorlege vanskar. Vi treng fleire lågterskel-tilbod i
440 kommunane og i dei vidaregåande skulane. Slik kan ein både forebygge vanskar og
441 hjelpe tidlegast mogleg.

442

443 **Vestland Arbeiderparti vil arbeide for å:**

- 444 • Innføre ein helsesjukepleiarreform i tråd med tilråding frå Helsedirektoratet.
- 445 • Styrke det tverrfaglege laget rundt eleven.
- 446 • Styrke lågterskeltilbod i kommunane.
- 447 • Styrke kompetansen om psykisk helse innan alle nivå av hjelpeapparatet.

448

449 **Legespesialisering**

450 Norge er avhengig av legar for å løyse fastlegekrisa. Slik systemet er no, må alle
451 ferdigutdanna medisinstudentar gjennom LIS1 for å begynne vidare spesialisering.
452 Det er for få stillingar, noko som skaper ein flaskehalseffekt, og gjer at kvalifiserte
453 legar sit unødvendig lenge i kø. Ved å auke antal LIS1-stillingar, vil ein kunne
454 utdanne fleire fastlegar og på den måten bidra til betre legedekning i
455 primærhelsetenesta. For å oppnå målet om å utdanne 80% av det norske
456 legebehovet i Norge, må også talet plassar på medisinstudiet aukast i tråd med
457 tilrådingane frå Grimstadutvalget sin rapport frå 2019. Dette må inkludere
458 Vestlandslegen i regi av Universitetet i Bergen og helseforetaka på Vestlandet.

459
460 Vestland Arbeidarparti vil arbeide for at:

- 461 • Talet LIS1-stillingar skal aukast i samsvar med tilråding frå Helsedirektoratet.
- 462 • Talet studieplassar på medisin skal aukast i tråd med tilrådingane frå
463 Grimstadutvalgets rapport (2019), inkludert innføring og utviding av
464 Vestlandslegen.

465 **En sosialpolitikk for vår tid**

466 Foreldre skal ikkje måtte velge mellom varme i huset eller mat til barna. SIFO sitt
467 referansebudsjett viser eit akseptabelt forbruksnivå som gjer det mogleg å følgje
468 offentlege helse- og kosthaldsanbefalingar.

470 Arbeiderpartiet skal vere garantisten for at flest mogleg kan klare seg sjølv. Eit
471 verkemiddel er å modernisere sosialpolitikken der det er nødvendig. Det er
472 krevjande tider for mange folk no. Sjølv dei som har arbeid med lave og middels
473 inntekter, kan slite med å få endane til å møtast når det generelle prisnivået aukar
474 samt at både drivstoff og straum i periodar vert svært dyrt.

475 Vestland Arbeidarparti vil arbeide for:

- 476 • Ein gjennomgang av den samla sosialpolitikken, der ein også vurderer å auke
477 både grunnbeløpet og barnetrygda
- 478 • At satsane for økonomisk sosialhjelp vert auka i samsvar med
479 Forbruksforskningsinstituttet (SIFO) sitt referansebudsjett.
- 480 • At innretningen og nivå på sosialytelser skal være slik at ingen som mottar
481 trygd i Norge må leve i fattigdom.

482 **Uførepensjon og dagpenger**

483 Intensjonen bak dagens regelverk knyttet til uføretrygd er at det skal lønne seg å
484 jobbe. Delvis uføre som mister sin deltidsjobb vil få redusert arbeidsledighetstrygd jfr
485 samordningsregelen i Folketrygdloven §4-25 som tilsier at dersom man har mottatt
486 uføretrygd de siste to årene, vil samlet utbetaling samordnes til «fulle dagpenger».
487 Dette betyr i praksis at mange delvis uføre ikke får opparbeidet seg rett til
488 dagpenger.

490 I dag kan du søke mellom 20 % og 50 % prosent uføregrad fra KLP, SPK eller andre
491 kommunale pensjonskasser. For å få uførepensjon av NAV må du være minst 50 %
492 ufør. Hvis du får innvilget uføretrygd fra NAV av etter en lavere uføregrad enn 50%,
493 vil den være basert på inntekten fra de fem siste årene. Uføretrygden fra
494 pensjonskassen inkluderes ikke i beregningene.

495
496 Vestland Arbeidarparti mener at:

- 497 • Delvis uføre må, på lik linje med andre i arbeid, kunne opparbeide seg
- 498 rettigheter til dagpenger, som ikke avkortes mot uføretrygd.
- 499 • Når NAV beregner uførepensjon, må det tas utgangspunkt i arbeids- og
- 500 eventuelt trygdeinntekt de tre beste av de fem siste årene før full uførhet.
- 501 • Mottatte uføreytelser fra pensjonskasser må inkluderes som arbeidsinntekt i
- 502 NAV sin beregning av uførepensjon

503 R 4 Internasjonalt

504 *Ivaretar forslag nummer 170, 171. 55, 116, 134*

505 **Fritt Palestina**

506 Siden 1948 har palestinere kjempet for frihet, rettferdighet og grunnleggende
507 menneskerettigheter. Likevel bryter israelske myndigheter folkeretten og
508 menneskerettighetene hver eneste dag gjennom en ulovlig okkupasjon. Langvarige
509 konflikter kan ikke normalisere grove menneskerettighetsbrudd.

510
511 Okkupasjonen, blokaden av Gaza og den folkerettsstridige muren gjennom
512 Vestbredden frarøver palestinere friheten over egne liv, men fører også til en
513 oppsplitting av Palestina som gjør etableringen av en selvstendig palestinsk stat
514 stadig vanskeligere. Vi krever handling fra norsk side.

515
516 Vestland Arbeiderparti vil arbeide for:

- 517 • At Norge skal anerkjenne Palestina som selvstendig stat.
- 518 • Norske myndigheter skal gå ut med aktiv oppfordring om å ikke importere
- 519 varer produsert på okkupert palestinsk land.

521 **Atomnedrustning**

522 Arbeiderpartiet er dypt bekymret for den økende risikoen som atomvåpen utsetter
523 oss for. Verden har flere ganger vært på randen av kjernefysisk katastrofe som
524 følge av spenninger, misforståelser, tekniske feil og ulykker. Å fortsette å satse på
525 kjernefysisk avskrekking setter livet på jorda i fare.

526
527 Norge har en sikkerhetsstrategi som omfatter atomvåpen. Vi har ikke atomvåpen
528 selv, men har erklært at andre stater kan besitte og true med å bruke atomvåpen på
529 våre vegne. Vi ser økte spenninger, fiendtlig retorikk og starten på et nytt

530 kjernefysisk våpenkappløp. Dette viser oss at eksisterende virkemidler og rettslige
531 rammeverk ikke fungerer godt nok.

532

533 Vestland Arbeiderparti vil arbeide for at:

- 534 • Norge skal være en aktiv pådriver for gjensidig atomnedrustning gjennom
535 internasjonalt samarbeid.

536

537 Forsvar

538 Det sikkerhetspolitiske landskapet har endret seg dramatisk de siste årene. Det er
539 krig i Europa, økende polarisering, stormakt-rivalisering og stadig flere demokratier
540 utfordres. Norge kan aldri stå imot en eventuell russisk invasjon åleine. Vårt
541 medlemskap i NATO tryggar vår fridom. Vi må uansett ta høgde for å kunne stå i mot
542 et angrep i en periode. Vi vil oppmode om at Sjøheimevernet vert oppattretta, lokalt
543 forsvar er viktige element for å overvåke og trygge den lange kysten og fjordene
544 våre.

545

546 Fra åpne kilder og rapporter konkluderes det med at dagens forsvarsstruktur er for
547 liten og har for lav utholdenhet. Forsvaret mangler kapasiteter, personell og
548 materiell. Norge er heller ikke i nærheten av å oppnå NATOs målsetting om 2% av
549 BNP (vedtatt av alle medlemsland).

550 De siste tiårene har forsvar og beredskap blitt nedprioritert. Gjeldende Langtidsplan
551 for Forsvaret er et tydelig bevis på dette.

552 Forsvaret skal ivareta Norges selvstendighet - våre verdier, trygghet og handelfrihet.
553 Det trengs derfor en kraftig styrking av Forsvaret. Arbeiderpartiet må være en
554 garantist for dette.

555

556 Vestland arbeiderparti vil jobbe for at:

- 557 • Forsvarets kampkraft skal styrkes betraktelig. Det må investeres i mer
558 personell, materiell og kapasiteter.
- 559 • Heimevernet må styrkastes med både personell og relevante tidsriktige
560 stridsmidler, og vurdere å gjenopprette Sjøheimevernet.
- 561 • Bevilgningene økes. Det må etableres en opptrappingsplan for å raskt nå
562 NATOs 2% mål.
- 563 • Forsvarsevnen skal utgjøre en reell krigsforebyggende terskel.
- 564 • Man ser på muligheten for å opprette et militært investeringsfond utenom det
565 årlige forsvarsbudsjettet. Et fond for innkjøp av utenlandsprodusert materiell
566 og våpensystemer.
- 567 • Det gjøres en skikkelig gjennomgang av objektsikkerhet i Olje- og
568 gassektoren. Det bør også ses på ivaretagelsen av objektsikkerheten knyttet
569 til tidligere privatisering av kritiske funksjoner og for forsvar.

570

571 **R 5 Næring**

572 *Ivaretek forslag nr. 43, 44, 53, 63, 93, 120, 133, 135, 153. Ivaretek delvis 29.*

573 **Eit meir robust skatte- og avgiftssystem**

574 Skattesystemet vårt er den økonomiske grunnplanken i finansieringa av
575 velferdsstaten, helsevesenet, sentral samfunnsinfrastruktur, forsvaret og tryggleiken i
576 samfunnet vårt. Difor er det viktig med eit skattesystem som har høg tillit, oppslutnad
577 og stor legitimitet. Arbeidet for å sikre dette må skje både internasjonalt og nasjonalt.

578
579 **Internasjonalt**

580 Verdsøkonomien vert stadig meir samanvevd. Store, multinasjonale selskap med
581 særskilt få tilsette og enorm omsetnad tek større plass i verdsøkonomien. Det vert meir
582 og meir krevjande å utforme rammeverk for nasjonal skatte- og avgiftspolitikkk utan å
583 ta omsyn til internasjonale forhold og rammevilkår.

584
585 Noreg er eit av dei rikaste, mest gjennomsluktige og demokratiske landa i verda.
586 Vestland Arbeidarparti meiner difor det kviler eit særskilt ansvar på Noreg for å gå i
587 fremste rekkje i arbeidet for ein meir rettvis, gjennomsluktig og demokratisk
588 internasjonal økonomi. Kampen mot skatteparadis og skjult eigarskap i utlandet må
589 intensiverast. Arbeidet med å avdekke skatteunndraging ved hjelp av
590 pengeplassering i utlandet må styrkast.

591
592 **Nasjonalt**

593 Hurdalsplattformen tek viktige og riktige grep for eit betre og meir robust skatte- og
594 avgiftssystem. Arbeidet er godt i gong med å gjere skatte- og avgiftssystemet meir
595 rettferdig og meir geografisk omfordelende, mellom anna ved å auke
596 fagforeiningsfrådraget, og ved at det klart er slått fast at det er dei mest høgast
597 inntekter som skal betale mest skatt. Dette er særskilt viktige grep, ikkje minst for å
598 sikre høg tillit til skatte- og avgiftssystemet.

599
600 Inntektsutjamningsutvalet har foreslått ei ny fordeling av inntektene mellom
601 kommunane, mellom anna ved å trekkje meir pengar frå vertskommunane for
602 vasskraftverka. Det er viktig at oppfølginga av Inntektsutjamningsutvalet si innstilling
603 sikrar styrka kommuneøkonomi, samstundes som det framleis må kome
604 kraftkommunane til gode at dei stiller naturressursane sine til disposisjon for
605 kraftproduksjon.

606
607 I det vidare arbeidet med å styrkje skatte- og avgiftssystemet vårt meiner Vestland
608 Arbeidarparti følgande er viktig:

- 609 • Økonomien vår må verte meir sirkulær, med eit skatte- og avgiftssystem som i
- 610 større grad verdset resirkulering, gjenbruk og meir effektiv ressursbruk.
- 611 • Eit prinsipp i skattesystemet må vere at summen av marginals-katten på
- 612 arbeidsinntekt skal ligge rundt 50%.

- Det må utgreiast ein generasjonsskatt, med eit høgt botnfrådrag.
- Det må utgreiast eit skattefrådrag for åleinebuande.

Betre vilkår for vestlandsbonden

Det typiske vestlandslandbruket skil seg frå landbruket mange andre stadar i landet, med små bruk og lite driftsareal. Landbruket på vestlandet er likevel eit viktig bidrag både til trygg matproduksjon, ivaretakinga av kulturlandskapa, sysselsetjinga, næringsmiddelindustrien og distriktpolitikken. Det er viktig at vestlandsbonden vert sikra gode rammevilkår.

Hovudlinjene i norsk landbrukspolitikk vert lagt i dialogen mellom jordbruksorganisasjonane og styresmaktene. Slik skal det framleis vere. Difor er det viktig at vestlandsbonden og vestlandslandbruket er høgt oppe på regjeringa si prioriteringsliste når det viktige arbeidet med å styrkje norsk landbruk skal vidareførast.

Vestland Arbeiderparti meiner det er viktig at:

- Det i større grad vert trekt veksar på erfaringar frå andre land kor rammevilkåra for landbruket liknar vestlandet sine rammevilkår, særskilt når det gjeldt smådriftsfordelar. Eit døme her er alpelandbruket i Austerrike.
- Forholda og rammene for økologisk landbruksproduksjon må styrkast. Her har vestlandslandbruket eit potensial som må utnyttast betre.
- Rammevilkåra for produksjon av «kortreist», uprosessert og mindre prosessert mat må verte betre. Det må mellom anna sjåast på om avgiftspolitikken for slike matvarer kan endrast. Slik kan det også verte enklare for konsumentane å velje sunne matvarer med positive helseeffektar.
- Lausdriftskravet må, når dette vert innført, kunne fråvikast der kor dyrevelferda tillèt det. Lausdriftskravet kan gjere det vanskelegare for bruk med små besetningar av dyr, og slik tvinge mange vestlandslandbruk ut av drift.
- Småskalaprodusentar står får lokal verdiskaping og mangfold og er viktig for å oppretthalde vestlandslandbruket og aktivitet i bygdene. Ein må legge til rette rammevilkår som stimulera til nye etableringar og som sikrar vekst og utvikling for eksisterande småskalaprodusentar.

R 6 Samferdsel

Ivaretek heilt eller delvis forslag nr. 21, 25, 30, 34, 50, 52, 58, 60, 64, 73, 75, 76, 80, 81, 91, 92, 96, 97, 98, 100, 128, 129, 132, 145, 151, 161 og 162.

Samferdsel – tryggleik og utvikling i heile Vestland

653 Årsmøtet sluttar seg til prioriteringane i det nyleg vedtekne fylkestingsprogrammet til
654 Vestland Arbeidarparti for 2023-27. Desse prioriteringane skal liggja til grunn for den
655 nasjonale og regionale samferdselspolitikken i Vestland fylke.

656
657 Vestland Arbeidarparti sine overordna mål for samferdselspolitikken er:

- 658 • Å prioritera liv og helse
- 659 • Å sikra gode, trygge og framkommelege vegar
- 660 • Å kutta utslepp for å løysa klimakrisa
- 661 • Å utvikla attraktive bu- og arbeidsmarknadsregionar som sikrar
- 662 konkurransekrafta i Vestland

663
664 **Vegnettet**

665 Gode, trygge og framkommelege vegar er avgjerande for at Vestland skal vera
666 attraktivt for både busetnad og næring. På fylkesvegane må særleg rassikring og
667 vedlikehald prioriterast, noko som krev forpliktande nasjonale planar som vert følgt
668 opp med tilstrekkelege løyvingar.

669
670 Riks- og europavegane spelar også ei avgjerande rolle for å knyte fylket vårt saman
671 internt og med andre regionar nord, sør og aust for oss. Me forventar at staten
672 prioriterer å bygge ut eit trygt, rassikkert, tenleg og effektivt overordna vegnett i fylket
673 vårt. For å nå klimamåla er det også naudsynt å byggja ut eit nettverk av
674 fyllestasjonar for ulike energiformer som hydrogen og biogass i tillegg til
675 ladestasjonar for elkøyretøy.

676
677 Bergen er hovudstaden i Vestland og knutepunktet som bind kysten saman med
678 indre deler av fylket. Innfartsårene til Bergen har store utfordringar på grunn av
679 mangel på kapasitet og moglegheiter for omkøyning. Bergen har dårlegast
680 trafikkavvikling blant dei norske storbyane. Derfor hastar det å komme i gong med
681 bygging av Bybanen til nye bydelar, ny Nordhordlandstunnell og E16 Ama-
682 Stanghelle.

683
684 Vegutbygging medfører arealinngrep som vil kunna gje auka klimagassutslepp og
685 tap av naturmangfald. I alle store motorvegprosjekt skal nedskalering vurderast for å
686 nå nasjonale målsettingar for klima og natur, og sikra naudsynte ressursar til
687 oppgradering, vedlikehald og rassikring av vegnettet.

688
689 **Kollektiv, sykkel og gange**

690 Norge og Vestland har sett ambisiøse klimamål fram til 2030 og 2050. Bergen er
691 også omfatta av nullvekstmålet for biltrafikk. Auka bruk av miljøvennleg
692 kollektivtransport, tilrettelegging for syklistar/gåande og gjennomtenkt by- og
693 tettstadplanlegging, spelar ei avgjerande rolle for å nå desse måla. Då må det
694 satsast vidare på utvikling av kollektivtransporten i Bergen, der
695 befolkningsgrunnlaget for kollektive løysingar er størst.

696
697 Utanfor storbyen vil auke i kollektivbruk krevje utvikling av nye og meir treffsikre
698 mobilitetskonsept i samarbeid med kommunane. Gode døme på dette er ringbuss
699 med regelmessige avgangar i dei større tettstadane og bydelane, samt gode tilbod
700 på bestillingsruter i meir spreiddbygde område. Best utvikling får vi dersom
701 innfartsparkering, sykkelveggar og gangveggar vert sett i samanheng med

702 kollektivtilbodet både i byar og tettstadar. Å leggja til rette for ei velfungerande og
703 miljøvenleg taxinæring er avgjerande der kollektivtilbodet er mangelfullt.

704
705 Eitt av våre viktigaste verktøy for å nå målet om nullvekst i biltrafikken i
706 Bergensområdet er bybanen. Vestland Arbeidarparti vil byggje bybanen til Åsane, og
707 er positiv til bybane til fleire bydelar i framtida.

708
709 Vestland Arbeidarparti vil satsa på jernbanen, flytta meir gods frå veg til bane og
710 byggja ut ein framtidsretta og konkurransedyktig Bergensbane. Oppsplitting av
711 jernbanen må stoppast, og vedlikehald og togsett prioriterast. Høgfartsbane på
712 utvalde strekningar bør vurderast.

713 714 **Sjø og luftfart**

715 Ferje og hurtigbåt er ein avgjerande del av samferdsletilbodet i store delar av
716 Vestland. Eit tenleg, rimeleg og miljøvenleg ferje- og hurtigbåttilbod som dekker
717 behova til folk og næringsliv er difor nødvendig for å sikre livskraftige lokalsamfunn.

718
719 Kortbanenettet for fly er ein viktig og nødvendig del av beredskapen og
720 kollektivtilbodet i distriktet. Eit godt og framtidsretta flytilbod må sikrast gjennom at
721 dei fem kortbaneflyplassane i fylket vert del av staten si flykjøpsordning (FOT).

722 723 **Nasjonal transportplan**

724 Vestland er det fremste eksportfylket og står for store inntekter til statskassa.
725 Vestland er også avgjerande for omstillinga Norge skal igjennom i åra som kjem.
726 Vestland Arbeidarparti meiner at Vestland fylke over tid har fått ein for liten del av dei
727 samla samferdslemlane.

728
729 Vestland Arbeidarparti krev at Vestland får ein større del av midlane i ny Nasjonal
730 transportplan (NTP). Samstundes tilsier situasjonen vi lever i nå tøffe prioriteringar.
731 For Vestland Arbeidarparti vil liv, helse og rassikring vera viktige omsyn i
732 prioriteringane av vegprosjektene i NTP. I samsvar med fylkestingsprogrammet og i
733 tråd med tidligare årsmøtevedtak vil me jobba for:

734
735 Nasjonale planar for rassikring og vedlikehold:

- 736 • Forpliktande nasjonal plan over 12 år for rassikring av fylkes- og riksvegar.
- 737 • Forpliktande nasjonal plan for å ta igjen vedlikehaldsetterslepet på
- 738 fylkesvegane.

739
740 Store samferdsleprosjekt:

- 741 • Kontinuerleg utbygging av bybanen med 70 % statleg finansiering. Starte
- 742 reforhandling av tilleggsavtale til Bybanen så snart reguleringsplanen er
- 743 vedtatt.
- 744 • Stad skipstunnel.

745
746 Europa- og riksvegprosjekt:

- 747 • Ny veg og bane mellom Bergen og Voss (K5).
- 748 • Ein opprusta og ferjefri E39 med gode koplingar til andre område i fylket.
- 749 • Eit effektivt og trygt vegnett i Bergensregionen, særleg E39 Vågsbotn-
- 750 Klauvaneset og RV555.
- 751 • Utbetring av aust-vest-sambanda: E16, E134, RV15 og RV7.

Kommentert [OHR51]:

Kommentert [OHR52]: Note to self: Sjekk linjenummer etter dette punktet!

- 752 • Utbetring av RV13 for å knyta indre Vestland saman, dette inneber vidare
753 reguleringsarbeide for Vikafjellstunnellen.
754
755 Allereie no er det prosjekt i gjeldande NTP som er klare for tildeling av midlar. Me
756 krev derfor at det snarast mogleg vert løyvd midlar til:
757 • Oppstart E134 Røldal-Seljestad (revidert statsbudsjett 2023).
758 • Oppstart E16 Arna-Stanghelle (statsbudsjett for 2024).
759 • Detaljregulering (2023) og klargjering for oppstart (2027) for Vågsbotn-
760 Klauvaneset.
761 • Kvalitetssikring (KS2) og klargjering til oppstart av E39 Hafstadfjellstunnelen
762 (2024).

763 R 7 Oppvekst og utdanning

764 **Barnehage** (26, 67, 71, 111)

765 Nok personale på avdelingane er avgjerande både for kvaliteten på
766 barnehagetilbodet, for at det alltid skal vere trygt for alle barn å vere i barnehagen og
767 for å sikre tilsette eit trygt og godt arbeidsmiljø. Bemanningsnorma krev at
768 barnehagane har ei grunnbemanning på minst ein tilsett per tre barn under 3 år og
769 ein tilsett per seks barn over 3 år. Grunnbemanninga må gjelde for heile opningstida.

770 Barnehagen skal ikkje berre vere ein trygg stad å vere, men skal og vere ein
771 lærings- og utviklingsarena for borna, der Rammeplanen set rammene for tilbodet.
772 Barnehagen skal og vere ein trygg og helsefremmande arbeidsplass for dei tilsette.

773 For barnehagebarn utgjør måltida i barnehagen ein vesentleg del av barnas inntak
774 av mat og drikke, enten maten er teken med, eller vert servert i barnehagen. Mat og
775 måltider i barnehagen har derfor stor betydning for barns kosthold og matvanar, og
776 kan ha stor betydning for fysisk og psykisk helse og sosial utjamning. Matservering i
777 barnehagen er ein del av det pedagogiske barnehagetilbodet med mykje god læring.
778 For å unngå sosiale forskjellar- må alle barn få servert god, sunn og variert mat i
779 barnehagen.

780 Finansieringsordninga for private barnehagar sikrar ikkje likebehandling mellom
781 kommunale og private barnehagar. Årsaker er meir omfattande oppfølgingstilbod i
782 mange kommunale barnehagar, dårlegare pensjonsordningar i private barnehagar,
783 høve til utbytte frå private barnehagar og ulike opptaksreglar.

784 Vestland arbeidarparti vil arbeide for at:

- 785 • Ein må få på plass ei lovregulering som sikrar at bemanningsnorma i
786 barnehagane gjeld for heile opningstida.
787 • Det må innførast matservering i alle barnehagar.
788 • Det trengs eit kontinuerleg forbetringsarbeid for å sikre reell likebehandling
789 mellom barnehagane våre.

791 **Grunnskule**

792 Lærarane og fagarbeidarane er berebjelkane for ein god skulegang og utdanning.
 793 Skulen skal vere ein arena for personleg og samfunnsmessig utvikling, der alle barn
 794 vert tekne på alvor og alle skal ha like føresetnader for å lykkast. Organisering av
 795 skulen kan både skape og reproducere sosiale skilnader. For å motverke sosiale
 796 skilnader må ein få tilstrekkeleg lærartettheit for å nå læringsmåla.

797 Meir praktisk, variert og aktiv læring i skulen vil gje meir motiverte elevar. Dei nye
 798 læreplanane legg opp til meir sosialisering, leik, moglegheiter for utandørs
 799 undervisning og sørgjer for meir elevmedverknad. Dette er viktig for elevane si trivsel
 800 og læring.

801 Det har lenge vore eit mål for Arbeiderpartiet at grunnskulen i Norge skal gje alle
 802 barn eit gratis heildagstilbod. Med innføringa av gratis SFO 12 timar per veke
 803 hausten 2022, så er vi på god veg til å innføre universell heildagsskule for alle.
 804 Arbeidarpartiet må jobbe vidare for gratis SFO for alle 1.-og 2.klassingar, uansett
 805 inntekt.

806 Vi veit at godt kosthald og gode måltidsvanar er grunnleggande for god helse og eit
 807 godt liv. Innføring av måltid i grunnskulen bør vere eit viktig mål for Arbeidarpartiet.
 808 Det er førebyggjande helsearbeid, sosial utjamning og gjev betre grunnlag for læring.

809 Barn og ungdom frå høgare sosioøkonomiske grupper deltek oftare i organiserte
 810 fritidsaktivitetar enn dei frå lågare. Skeiv sosial rekruttering skjer både på grunn av
 811 kultur og økonomi. Dei organiserte fritidsaktivitetane tilbyr ein arena for å møte andre
 812 born/ungdom og utvikle ferdigheiter.

813

814 Vestland arbeidarparti arbeide for at:

- 815 • Regjeringa fortset det gode arbeidet mot gratis SFO for alle 1.- og 2.
- 816 klassingar.
- 817 • Regjeringa må sette i verk ei gransking av kva verknader auka timebruk i
- 818 grunnskulen har hatt med omsyn til leik og frie aktivitetar som pedagogisk
- 819 verkemiddel.
- 820 • Det vert innført skulemat i grunnskulen.
- 821 • Fritidsaktivitetar må inn i skulen i aukande grad for å sikre like moglegheiter
- 822 for delta og motverke dei negative sosiale forskjellane manglande deltaking
- 823 gir.
- 824
- 825
- 826

827 **Videregåande skule**

828 Høyresidas urettferdige fraværsgrense har gjort at elevar som tidligare hadde høyt
 829 fravær, nå har økt fravær. Fraværsgrensen har medført mindre fravær, men har
 830 truffet skeivt ved at den ikke har redusert frafall i skolen. Fastlegekontorene i landet
 831 har de siste årene fått køer av elevar, som risikerer å stryke i et fag om de ikke får en

832 legeattest. Dette virker mot sin hensikt. Vi må ha tillit til at læreren kan finne
833 hensiktsmessige løsninger selv. Fraværsgrensa starter i feil ende og vi vil heller
834 sette i gang tidlige tiltak som forhindrer fravær. Vi mener at det eksisterende
835 lovverket for fravær må bli erstattet med et skolereglement hvor antall godkjente
836 læringssituasjon og helhetsvurdering fra lærer skal ligge til grunn, og at dagens
837 rigide fraværsgrense fjernes.

838

839 Vestland arbeiderparti vil arbeide for å:

- 840 • Fjerne dagens fraværsgrense.
- 841 • Innføre eit nytt og forbetra regelverk om fråvær i vidaregåande opplæring for å
842 bidra til auka gjennomføringAt elever skal kunne stryke timesfravær, og ikke
843 bare dager.
- 844 • Innføre politisk fravær i ungdomsskolen.
- 845 • Kutte ned på testregiment i skulen, og legge vekt på testing for å legge til rette
846 for læring, og ikke ha læring for testing.

847

848 Mange elevar i den vidaregåande skulen har lang reiseveg til nærmaste skule.
849 Pendling medfører både slitasje og at dei går glipp av mange sosiale aktivitetetar.
850 For dei som bur på hybel er høge leigeutgifter ei utfordring.

851

852 Vestland arbeidarparti vil arbeide for at:

- 853 • Bortebuarstipendet bør aukast for elevar med ufrivillig lang reiseveg.

854 Mange utenlandske studenter slår seg ned i Bergen og Vestland etter endte studier.
855 Det er viktig for Bergen å trekke til seg kompetanse fra utlandet. Hvis vi dropper
856 studentavgift for utenlandske studenter, vil vi lettere kunne trekke til oss flere
857 utenlandske studenter.

858

859 Vestland arbeiderparti vil arbeide for å:

- 860 • Reversere innføring av skolepenger for utenlandske studenter utenfor EU og
861 EØS.

862

Innkomne forslag

863 **Forslag nr. 21**

864 Arbeiderpartiet i Bergen

865

866 Begrunnelse:

867 Arbeiderpartiet i Bergen ønsker en utvikling der kollektiv, sykkel og gange i langt
868 større grad skal bli et alternativ til bilbruk. Vi vil prioritere bybanen til Åsane og vil
869 sikre en videre utbygging av bybanen til alle bydeler. Arbeiderpartiet i Bergen vil
870 bygge en helhetlig sykkelstamvei som også hensyntar grøntområder, kulturmiljø,
871 vann og utbygde eiendommer.
872 Arbeiderpartiet i Bergen berømmer regjeringen for å ha stanset privatisering av drift
873 og vedlikehold av jernbanens infrastruktur, og for å ta det utskilte selskapet Spordrift
874 inn igjen i Bane Nor. Vi trenger en regjering som kan gjenskepe kan gi tillit til en god
875 jernbanedrift i Norge. Vi vil satse på jernbanen og flytte mer godstransport over fra
876 vei til bane.

877

878 Forslag:

879 Vestland arbeiderparti mener at:

- 880 • Miljøvennlige transportløsninger som tog, bybane og elektriske busser skal
- 881 være bærende elementer i kollektivtransporten.
- 882 • Sykkel og gange må prioriteres for å få ned klimagassutslippene og skape
- 883 bedre bymiljø.
- 884 • Stanse og reversere oppsplitting av jernbanen
- 885 • Jernbanesektoren må reorganiseres og bevilgninger til vedlikehold av
- 886 infrastruktur og togsett prioriteres.

887

888 Innstilling: Ivarettatt i R6 Samferdsel

889

890 **Forslag nr. 22**

891 Gloppen Arbeiderparti

892

893 Begrunnelse:

894 Gloppen AP meiner at Staten skal ha ei sterk og tydeleg rolle i det grønne skiftet når
895 det gjeld fremskaffing av ny fornybar energi, sysselsetting, industri og fordeling.
896 Dersom desse interessene ikkje vert ivareteke så vil det grønne skiftet feile.
897 Kommunal vetorett er ikkje eigna til å løyse nasjonale utfordringar korkje innan
898 energi eller samferdsel.

899

900 Forslag:

901 Klima og energiomstilling er ei av vår tids største utfordringar. Politikk som skal møte
902 utfordringane innan miljø, klima og energi må ta omsyn til sosial rettferdigheit og

903 næringspolitikk. Sosial rettferdigheit, sysselsetting og næringspolitikk krev tilgang på
904 store mengder energi til lågast mogeleg pris. Arbeiderpartiet må difor prioritere
905 utbygging av fornybar energi; vasskraft, landbasert vindkraft, botnfast og flytande
906 havvind og solkraft; med lågast mogeleg energikostnad og miljøpåverknad.
907 Energisparing og effektivisering hos hushaldningane og næringslivet er og ein viktig
908 del av løysinga.

909
910 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energi for ei ny tid
911

912 **Forslag nr. 23**

913 Askvoll og Fjaler Arbeidarparti

914
915 Begrunnelse:
916 Det innsendte dokumentet er handsama av Fjaler A og Askvoll AP, så det er eit
917 fellesforslag.

918
919 Forslag:
920 Tre forslag til årsmøtet i Vestland AP frå felles årsmøte Askvoll og Fjaler AP. 1.
921 februar 2023

922 Initiativ og tiltak frå regjeringa som gjev dyre utslag for kommunane

923
924
925 Gode tiltak og ordningar sett i verk av Arbeidarparti/Senterpartiregjering, slik 12 timar
926 gratis SFO for 1. og 2. klassingar frå hausten, gjev svært uheldige økonomiske
927 konsekvensar for oss som bur i ein kommune med lange avstandar. Overføringane
928 tek berre høgde for tal barn og at dei kan plasserast på ein skule, ikkje at vi har 4
929 SFOar i kommunen og kvar av dei må ha minst ein tilsett. Vi har høve til å krevje
930 foreldrebetaling som dekkar SFO-drifta, men dei resterande timane vil då verte svært
931 dyre for foreldra, noko som ikkje er intensjonen med tiltaket frå regjeringa si side.

932
933 Gode tiltak som blir sette i verk MÅ ta høgde for geografi, folketal og avstand. Dette
934 gjeld ikkje berre SFO, men vi brukar dette som eit døme.

935
936 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd
937

938 **Forslag nr. 24**

939 Askvoll og Fjaler Arbeidarparti

940
941 Begrunnelse:
942 Det innsendte dokumentet er handsama av Fjaler A og ASkvoll AP, så det er eit
943 fellesforslag.

944
945 Forslag:
946 Tre forslag til årsmøtet i Vestland AP frå felles årsmøte Askvoll og Fjaler AP. 1.
947 februar 2023
948
949 Kredittkortselskap og andre lånehaiar si utnytting av svake grupper i samfunnet
950
951 Bankane og andre verksemdar som låner ut pengar utan sikring, MÅ ikkje ha høve til
952 å låne ut til folk som ikkje har evne til å betale. Det finst allereie eit gjeldsregister,
953 men det ser ikkje ut som dette hindrar folk utan betalingsevne i å få lån.
954
955 Det bør også vere ei mykje sterkare regulering på korleis utleigarar av husrom til
956 studentar sikrar seg gjennom depositum. Ein skal ikkje måtte ta opp eit usikra
957 forbrukslån med skyhøg rente som det første ein gjer når ein startar som ny student,
958 for å få seg tak over hovudet.
959
960 Det er også påvist at mykje gjeld kan føre til dårleg psykisk helse. Det å hindre at
961 folk kan tene pengar på andre si ulykke, er eit samfunnsoppdrag som vi bør kunne
962 gjennomføre og stå for som eit sosialdemokratisk parti.
963
964 Innstilling: Delvis gjennom Forslag 117

965 **Forslag nr. 25**

966 Askvoll og Fjaler Arbeidarparti
967
968 Begrunnelse:
969 Det innsendte dokumentet er handsama av Fjaler A og ASKvoll AP, så det er eit
970 fellesforslag.
971
972 Forslag:
973 Tre forslag til årsmøtet i Vestland AP frå felles årsmøte Askvoll og Fjaler AP. 1.
974 februar 2023
975
976 Kollektivtilbod i distrikta
977
978 Vi bør vere med på å utvikle innovative initiativ som sikrar gode kollektivtilbod i
979 distrikta.
980
981 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
982

983 **Forslag nr. 26**

984 Vik Arbeiderparti

985
986 Begrunnelse:
987 Slik lovreguleringa er i dag, viser bemanningsnorma til tal på årsverk som må
988 tilsetjast når det er klart kor mange barn som skal gå i barnehagen. Dette fører til at
989 norma fungerer meir som ei papirnorm enn ei sikring av nok personale for det
990 einskilte barn til ei kvar tid. Dagens lovregulering sikrar ikkje bruk av vikar ved
991 fråvær av personale. Regjeringa har i Hurdalsplattformen som mål å betre
992 bemanningsnorma ved, mellom anna, å stille krav til vikarbruk. Vik Arbeiderparti
993 meiner vi må få på plass ei lovregulering der bemanningsnorma må gjelde kvar dag,
994 i tillegg til å gjelde årsverk knytt til tal på barn som skal gå i barnehagen. Dette vil
995 føre til krav om vikarbruk ved fråvær av personale. Nok personale på avdelingane er
996 avgjerande både for kvaliteten på barnehagetilbodet, for at det alltid skal vere trygt
997 for alle barn å vere i barnehagen og for å sikre tilsette eit trygt og godt arbeidsmiljø.
998 Barnehagen skal ikkje berre vere ein trygg stad å vere, men skal og vere ein
999 lærings- og utviklingsarena for borna, der Rammeplanen set rammene for tilbodet.
1000 Barnehagen skal og vere ein trygg og helsefremmande arbeidsplass for dei tilsette.
1001 Nok bemanning er avgjerande for å unngå stress og ein arbeidskvardag som vert for
1002 krevjande å stå i. Arbeiderpartiet sitt mål må vere å sikre vikar ved fråvær og at
1003 bemanningsnorma vert oppfylt dagleg. Vik Arbeiderparti meiner at ei slik
1004 lovregulering vil vere eit steg på vegen for å styrke bemanninga i alle barnehagar.

1005
1006 Forslag:
1007 Ei bemanningsnorm som fungerer i barnehagekvardagen. Det må jobbast for å få på
1008 plass ei lovregulering som sikrar at bemanningsnorma i barnehagane gjeld kvar dag.
1009 Dette for å sikre at det er nok vaksne på avdelingane, sjølv om tilsette har plantid,
1010 deltek på møte, er sjuke eller er vekke av andre grunnar. Slik bemanningsnorma no
1011 fungerer, er barnehagane i for stor grad underbemanna, noko som går sterkt ut over
1012 kvaliteten både på barnehagetilbodet og arbeidsmiljøet til dei tilsette.

1013
1014 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd
1015

1016 **Forslag nr. 27**

1017 Vik Arbeiderparti

1018
1019 Begrunnelse:
1020 Som fylgje av elektrifisering av biler, båtar, fly, ferjer og ikkje minst framtidig ny
1021 industri, vert det mangel på elektrisk kraft for å ta nye steg i det grøne skifte. I tillegg
1022 fører elektrifiseringa, auka kraftproduksjon og auke kraftutveksling med utlandet til
1023 kapasitetsproblem i straumnettet som krev store investeringar. Det er eit stort unytta
1024 potensiale i å nytta solenergi på tak-/vegg-overflater på offentlege bygg og
1025 næringsbygg over heile landet. Dette gjeld særleg nybygg, men også ved
1026 fasadeendringar / renovering / ombygging av eksisterande bygg. Påbod om bruk

1027 solenergi vil gjev auke i lokalprodusert energi som ikkje vil belaste straumnettet,
1028 snarare avlaste det. Tiltaket vil kunne redusere behovet for nye store vind- og
1029 vasskraftutbyggingar og det vil redusere investeringane i kraftoverføringa over heile
1030 landet. På sikt vil tiltaket både gje billegare straum og billegare nettleige for
1031 hushaldningar og næringsliv.
1032
1033 Forslag:
1034 Det bør bli påbod om å installere solfangarar eller solceller på alle nye bygg og ved
1035 omfattande renovering av bygg. Påbodet skal gjelda for offentlege bygg og
1036 næringsbygg med grunnflate over 500kvm. Gode statlege tilskotsordningar gjennom
1037 Enova er ein føresetnad.
1038
1039 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energi for ei ny tid
1040

1041 **Forslag nr. 28**

1042 Vik Arbeiderparti

1043
1044 Begrunnelse:

1045 Det er enorm interesse for elektrifisering innan alle samfunnsområde, og det hastar å
1046 byggje ut meir fornybar energi. Energikommisjonen meiner Norge treng 40TWh ny
1047 fornybar energi innan 2034 og Statnett har varsla Olje- og energidepartementet om
1048 at den nasjo-nale energibalansen er forventa å bli negativ i 2027. Prisauke på
1049 innsatsfaktorar, krig i Europa og globale verknader av Covid-19 har pressa
1050 utbyggingsprisar og rentekostnader betydeleg opp, og skapar stor usikkerheit om
1051 framtidig lønsemd. Utbyggingsprisen ligg i dag på mellom 5 og 7 kr/kWh på nye
1052 kraftanlegg og dette gjev eit kapitalbehov på 250 milliard kr. Det er difor eit paradoks
1053 at produsentar av fornybar energi har fått eit betydeleg høgare skattetrykk enn
1054 tidlegare. Dette er midlar som kunne ha vore brukt til investeringar.
1055 Grunnrenteskatten må tilbake på 2021-nivå og høgprisbidraget må fjernast.
1056 Ytterlegare tiltak som høgare frådrag frå friinntekter og avskrivningar på investeringar
1057 på lik linje med petroleumsnæringa må også vurderast. Dette for å stimulere
1058 kapitalkjelder til å prioritere fornybar energiproduksjon.
1059

1060 Forslag:

1061 Skal målet om 40TWh ny fornybar energi innan 2030 realiserast trengs det stabile og
1062 gode rammer som legg til rette for investeringar i vasskraft. For å nå dette målet må
1063 minst 250 milliardar kroner investerast. Skattesystemet må innrettast slik at det blir
1064 investert både i anlegg som gjev ny produksjon og i effektanlegg som kan balansere
1065 uregulerbar vindkraft og elvekraft.
1066

1067 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energi for ei ny tid
1068

1069 **Forslag nr. 29**

1070 Vik Arbeiderparti

1071

1072 Begrunnelse:

1073 Finansieringa av den norske velferdsstaten krev eit høg skatteinngong. I denne
1074 samanheng må ein ikkje berre sjå på delen av kaka staten kan ta, men også korleis
1075 ein kan gjera kaka større. Ei viktig brikke er at alle som kan arbeider i 100% stilling,
1076 spesielt med dei med årsløner over 800.000 kr. I denne gruppa finn ein høgt utdanna
1077 med lang erfaring, yrkesarbeidarar og vellukka gründerar som står på dag og natt
1078 m.m. Gruppa er stor, 11,5% av lønnsinntakane, og dei har høg produktivitet.
1079 Dersom høgt løna arbeidstakarar vel å byte ein arbeidsdag med fri, vil staten i dag ta
1080 60% av rekninga i form av tapt skatt og det fører til mindre økonomisk vekst. Det er
1081 heilt rett at dei som tener mest også skal bidra mest til fellesskapet, men det går ei
1082 grense for kor mykje skatt folk er villige til å betale av den siste krona dei tener. Å
1083 ytterlegare auke inntektsskattane for dei høgtlønte for å kompensere for mindre
1084 skatteinngang vil gjere situasjonen endå verre. Reduksjon i talet på offentlege
1085 fridagar, som Danmark gjorde i desember i 2022, vil ramme alle.

1086

1087 Forslag:

1088 Marginalskatt på inntekt, summen av toppskatt og arbeidsgjevaravgift, må ikkje
1089 overstige 50% uansett inntekt. Med ein stadig mindre del av befolkninga i
1090 lønnsarbeid er det ein føresetnad for å oppretthalde velferdsstaten slik me kjenner
1091 den at flest moglege arbeider 100%. Dagens skatteregime gjer at staten tek nær
1092 60% av kostnaden når høgt løna grupper tek ein dag fri i veka.

1093

1094 Innstilling: Ivaretatt i R5 Næring

1095

1096 **Forslag nr. 30**

1097 Vik Arbeiderparti

1098

1099 Begrunnelse:

1100 Rv13 mellom Vik og Voss er landets mest stengte riksveg. Rett før regjeringsskiftet,
1101 overførte Hareide fleire utbetnings-strekningar frå Statens vegvesen til Nye Veier AS.
1102 Ei av desse var riksveg 13 frå Skare til Sogndal, og strekninga Vinje – Sogndal
1103 inngår i denne strekninga. Her finn me også rv.13 Vikafjellet, som er høgast
1104 prioriterte vegtiltak i Sogn. Det er styret i Nye Veier AS som skal prioritere
1105 rekkefølga på prosjekta dei har fått tildelt, mellom anna ut frå samfunnsøkonomisk
1106 nytte. I Nye Veier AS sitt oppdrag på utbetningsstrekningane, heiter det at dei skal
1107 prioritere investeringar som reduserer skredfare og gir vegen ein akseptabel
1108 minstestandard. Vegen frå Vik til Voss, med framtidig Vikafjellstunnel, er sentral for
1109 å sikra eit livskraftig lokalsamfunn i Vik og Sogneregionen. Og i tillegg ei sers viktig
1110 ferdselsåre for Vestland, mellom Sogn - Voss, Hardanger og Bergen, samt ein sær

1111 viktig omkøyringsveg for E16. I strekninga som er tildelt Nye Veier AS på riksveg 13,
1112 inngår kring 30 skredpunkt, med stadvis smal vegbreidde og vanskeleg framkome.
1113 Fleire av skredpunkta med høgast skredfaktor og vanskeleg framkome, vil bli avløyst
1114 med tunnel. Vikjafjellstunnelen vil være avgjerande for forsvarleg beredskap for Vik
1115 Kommune. Stengt fjell og værstengete ferjer gir isolert kommune.

1116
1117 Forslag:
1118 I samsvar med lovnader og vedtak frå Ap og Sp i handsaming av NTP våren 2021,
1119 krev Vik Arbeiderparti at Vikjafjellstunnelen kjem inn som bunde prosjekt i NTP ved
1120 komande rullering, 2024. Stortinget må løyva naudsynte øymerka
1121 planleggingsmidlar til prosjektet, slik at oppstart kjem i gang snarast.

1122
1123 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
1124

1125 **Forslag nr. 31**

1126 Vik Arbeiderparti

1127
1128 Begrunnelse:
1129 I EU er det krav til funksjonelt skilje for nettføretak med meir enn 100.000 kundar.
1130 Grunngevinga var fare for at store selskap kunne manipulera marknaden.
1131 Det er unødvendig å påtvinga nettføretak i Noreg meir byråkrati enn i EU. Olje- og
1132 energidepartementet sende difor framlegg til endring på høyring 14. september
1133 2022. Det er komme 22 høyringssvar, 17 av desse stettar framlegget.
1134 Ei låg grense er byråkratiserande, fordyrande og hindrar smådriftsfordeler og
1135 fleksibilitet. Administrasjonskostnadene aukar, noko som går ut over innovasjon og
1136 verdiskaping. Å pålegge dei mindre selskapa høgare kostnader aukar nettleiga, og
1137 forsterkar presset for å slå seg saman i større einingar. Samtidig dreg dei store
1138 aktørane fordel av at mindre selskap ikkje får nytta kompetanse effektivt på tvers av
1139 fagområde. Vi er uroa for at dette fører til at distrikta si evne til å tiltrekka seg
1140 kompetent arbeidskraft, lokale lære plassar og ein god beredskap med bakgrunn i
1141 nærleik og lokal kompetanse, blir skadelidande.

1142
1143 Forslag:
1144 Regjeringa sitt framlegg til endring i kravet om funksjonelt skilje etter energilova §4-7
1145 må gjennomførast. I høyringsnotatet frå 14. september 2022 er det føreslege at
1146 grensa i §4-7 vert heva til nettføretak med 100.000 eller fleire nettkundar. Heving av
1147 grensa vil redusere byråkrati og fremja utvikling og effektiv og rasjonell drift.

1148
1149 Innstilling: Ivaretatt gjennom pågående lovarbeid.
1150

1151 **Forslag nr. 32**

1152 Vik Arbeiderparti

1153

1154 Begrunnelse:

1155 Utfordringane med mangel på arbeidskraft kan vera ein sterk trussel mot å bevare
1156 folketalet og oppretthalde bygdene. Mangel på kvalifiserte søkjarar med høgare
1157 utdanning til til dømes lærarstillingar i barnehage og skule er ei aukande utfordring,
1158 og utan til dømes legar og sjukepleiarar, vil det verta redusert tryggleik i
1159 kommunane. Klarer vi ikkje å skaffe nok personell inn
1160 i dei kommunale yrka, vil lokale lønsskilnadar verke kanibalisierende. Ein generell
1161 sentral
1162 lønsauke vil difor ha best effekt. Vik Arbeiderparti meiner at ein i kommunal sektor er
1163 komen til eit punkt der alvoret i mangelen på kvalifisert arbeidskraft må gjerast noko
1164 med. Om det ikkje vert sett igong tiltak for å betre på situasjonen vil ein i kommunal
1165 sektor ikkje lenger vere i stand til å utføre lovpålagde oppgåver på ein trygg og
1166 forsvarleg måte. Trykket på dei som arbeider i offentleg sektor er stort og kan ikkje
1167 vedvare over tid. Vik Arbeiderparti meiner difor at ein på kort sikt må auke løna til
1168 offentleg tilsette og på lenger sikt må setje i verk målretta tiltak for å få utdanna fleire
1169 til stillingar innan plan og forvaltning, helse og oppvekst.

1170

1171 Forslag:

1172 Utfordringane med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft i kommunane, fører til trong for
1173 å auke løna til kommunalt tilsette. Kommunane får stadig større utfordringar med å
1174 rekruttere tilsette til ledige stillingar. Det gjeld både fagarbeidarstillingar og stillingar
1175 med krav om høgskuleutdanning. Det gjer at løna i kommunal sektor må aukast, for
1176 at ungdommar og andre skal velje seg utdanningar retta mot kommunale stillingar,
1177 og for at tilsette i kommunal sektor skal verte verande.

1178

1179 Innstilling: Ivaretatt i R1 Arbeidsliv

1180

1181 **Forslag nr. 33**

1182 Årdal Arbeiderparti

1183

1184 Begrunnelse:

1185 SIFO sitt referansebudsjett viser eit akseptabelt forbruksnivå som gjer det mogleg å
1186 følgje
1187 offentlege helse- og kosthaldsanbefalingar. Når satsane for sosialhjelp er 10.000
1188 kroner
1189 lågare enn dette for ein vanleg kjernefamilie, endar vi opp med å låse familiane i
1190 fattigdom.

1191

1192 Forslag:

1193 Vestland Arbeiderparti ber om at satsane for økonomisk sosialhjelp vert auka i
1194 samsvar med Forbruksforskningsinstituttet (SIFO) sitt referansebudsjett.

1195

1196 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd

1197

1198 **Forslag nr. 34**

1199 Årdal Arbeiderparti

1200

1201 Begrunnelse:

1202 Me treng å prioritera liv og helse, folk skal føla seg trygge på vegane våre.

1203 Nasjonal rassikringsgruppe har vist fram det store vedlikehaldsetterslepet. Me treng
1204 meir midlar for å nå dette målet innan rimeleg tid.

1205

1206 Forslag:

1207 Rassikring og oppgradering av vegane våre.

1208 Meir midlar til rassikring på vegane våre. Spesielt fylkesvegane treng rassikring og
1209 oppgradering.

1210

1211 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel

1212

1213 **Forslag nr. 35**

1214 Kinn Arbeiderparti

1215

1216 Begrunnelse:

1217 Elkraftprisen – nye tiltak nødvendig nå!

1218 Det er nå på tide å etablere et system som gir norske forbrukere forutsigbar og lav
1219 strømpris. Å ha et eget innenriks strømmarked, uavhengig av gassprisen, kan være
1220 en vei. Det forventes uansett at regjeringen snarest kommer med en ny og bedre
1221 prissettingsmodell.

1222

1223 Forslag:

1224 Situasjonen i elkraftmarkedet er i dag uforutsigbar og preget av høy pris.

1225 Regjeringen innførte strømstøtte som et strakstiltak for private husholdninger. Dette
1226 var et tiltak som var effektivt på kort sikt, men kun ment som en midlertidig ordning. I
1227 Norge har vi i alle år tilpasset oss til en lav, stabil pris på elektrisk kraft. Det har vært
1228 fundamentet for både privat og kommersiell bruk. Det norske samfunnet har
1229 sammen bygd opp den infrastrukturen vi har på vannkraft. Situasjonen i dag er at vi
1230 har en høy og ustabil prising av elektrisk kraft. Elkraft prises opp mot det europeiske
1231 gassmarkedet. Mye av situasjonen skyldes utvilsomt krigen som Putin startet i
1232 Ukraina, med de grusomme menneskelige følgene det har fått. På den annen side
1233 virker det svært urimelig at den norske forbruker skal betale høyere og langt på vei

1234 uforutsigbar pris på strøm når Sverige stopper kraftverk for vedlikehold. Det speiler
1235 på mange måter en prismodell som få i Norge synes er fornuftig.
1236 Det er pekt på at vi trenger mer kraft i den grønne omstillingen vi er i gang med.
1237 Derfor må vi parallelt se på mulighetene for å effektivisere eksisterende kraftverk og
1238 etablere andre kilder basert på vind og sol. Regjeringen har instruert
1239 elkraftprodusentene i Norge til å holde igjen på eksport av elkraft når det er fare for
1240 mangel i landet. At elkraftbransjen faktisk må få en slik beskjed, som skulle vært helt
1241 unødvendig, viser hvor dårlig dagens prissetting fungerer.
1242
1243 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
1244

1245 **Forslag nr. 36**

1246 Kinn Arbeiderparti

1247

1248 Begrunnelse:

1249 Heildagsskule. Kinn Arbeidarparti ynskjer regjeringa fortset det gode arbeidet mot
1250 ein gratis heildagsskule for alle.

1251

1252 Forslag:

1253 Det har lenge vore eit mål for Arbeiderpartiet at grunnskulen i Norge skal gje alle
1254 barn eit gratis heildagstilbod. Dei fleste barn i Norge går på SFO etter skuletid i 1. og
1255 2.klasse, men mange familiar med låg inntekt har ikkje hatt råd til å benytte SFO og
1256 barna må gå heim att når skulen er ferdig cirka klokka 12:00. Mykje læring, leik og
1257 sosialt fellesskap skjer i SFO-tida og borna vert utelatt frå alt dette, berre på grunn
1258 av familien sin økonomi. Dette har skapt eit skilje blandt 6-7-8-åringane som
1259 Arbeiderpartiet ikkje kan vere bekjent av. Med innføringa av gratis SFO 12 timar per
1260 veke hausten 2022, så er vi på god veg til å innføre universell heildagsskule for alle.
1261 Kinn Arbeidarparti ber Regjeringa om å ikkje stoppe arbeidet her, men å jobbe vidare
1262 for gratis SFO og alle 1.-og 2.klassingar, uansett inntekt. Først då kan vi seie at vi
1263 har fått ein gratis og inkluderande heildagsskule i Norge.

1264

1265 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd

1266

1267 **Forslag nr. 37**

1268 Kinn Arbeiderparti

1269

1270 Begrunnelse:

1271 Elkraftpris - nye tiltak nødvendig nå! Vi forventer at regjeringen snarest kommer med
1272 en ny og bedre prissettingsmodell. Situasjonen i elkraftmarkedet er i dag uforutsigbar
1273 og preget av høy pris. Regjeringen har instruert elkraftprodusentene i Norge til å

1274 holde igjen på eksport når det er fare for mangel i landet. Det skulle vært helt
1275 unødvendig og viser hvor dårlig dagens prissetting fungerer.
1276
1277 Forslag:
1278 Det er pekt på at vi trenger mer kraft i den grønne omstillingen vi er i gang med.
1279 Derfor må vi parallelt se på mulighetene for å effektivisere eksisterende kraftverk og
1280 etablere andre kilder basert på vind og sol. Regjeringen innførte strømstøtte som et
1281 strakstiltak for private husholdninger. Dette var et tiltak som var effektivt på kort sikt,
1282 men kun ment som en midlertidig ordning. I Norge har vi i alle år tilpasset oss en lav,
1283 stabil pris på elektrisk kraft. Det har vært fundamentet for både privat og kommersiell
1284 bruk. Det norske samfunnet har sammen bygd opp den infrastrukturen vi har på
1285 vannkraft. Situasjonen i dag er at vi har en høy og ustabil prising av elektrisk kraft.
1286 Elkraft prises opp mot det europeiske gassmarkedet. Mye av situasjonen skyldes
1287 utvilsomt krigen som Putin startet i Ukraina, med de grusomme menneskelige
1288 følgene det har fått. På den annen side virker det svært urimelig at den norske
1289 forbruker skal betale høyere og langt på vei uforutsigbar pris på strøm når Sverige
1290 stopper kraftverk for vedlikehold. Det speiler på mange måter en prismodell som få i
1291 Norge synes er fornuftig. Det er på tide å etablere et system som gir norske
1292 forbrukere forutsigbar og lav strømpris. Å ha et eget innenriks strømmarked,
1293 uavhengig av gassprisen, kan være en vei.
1294
1295 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
1296

1297 **Forslag nr. 38**

1298 Luster Arbeiderparti

1299
1300 Begrunnelse:
1301 Frå mai til oktober har vegen opp til 250.000 køyretøy som skal manøvrere seg
1302 langs smale,
1303 ras utsette vegar utan gul midtstripe der det til stadig blir små kollisjonar eller
1304 trafikkork
1305 fordi det ikkje er rom for å passere kvarandre. Det er gledeleg å sjå at der er løyyd
1306 midlar til å
1307 oppgradere 2,5 km av vegen frå Nes til Høyhemsvik, men det er framleis langt att til
1308 fylkesgrensa!

1309
1310 Forslag:
1311 Fylkesveg 55 mellom Gaupne og til fylkesgrensa på Sognefjellet har stort behov for
1312 oppgradering

1313
1314 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
1315

1316 **Forslag nr. 39**

1317 Luster Arbeiderparti

1318

1319 Begrunnelse:

1320 Oppgradering av denne lange tunnelen er ein viktig brikke i samfunnsutviklinga og
1321 med stor

1322 betydning for infrastrukturen mellom aust og vest.

1323

1324 Forslag:

1325 Stenging av Lærdalstunnelen vil vera eit tilbakesteg for infrastrukturen i
1326 regionen. Me krev heilårstrafikk langs E16 under oppgradering av Lærdalstunnelen.

1327

1328 Innstilling: Vedtas

1329

1330 **Forslag nr. 40**

1331 Luster Arbeiderparti

1332

1333 Begrunnelse:

1334 Tannpleie er også helse. Tannhelse innafor eigenandels ordninga vil sikre at alle har
1335 råd til å ta vare på tannhelsa.

1336

1337 Forslag:

1338 Me krev fortgang i arbeidet med likestilling av tannhelse med andre helsetenester.

1339 Tannhelse må inn i eigenandelsordninga i neste statsbudsjett for alle under 25 år.

1340 Vidare må ein årleg utvide med 5 og 5 år, til alle berre betaler eigenandel for

1341 nødvendig tannbehandling.

1342

1343 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd

1344

1345 **Forslag nr. 41**

1346 Lærdal Arbeiderparti

1347

1348 Begrunnelse:

1349 Ei heil eller delvis stenging av Lærdalstunnelen for vedlikehald og oppgradering vil

1350 ha store konsekvensar for både helse, miljø og tryggleik for både private og

1351 næringsdrivande som nyttar han dagleg. Det vil òg få store konsekvensar for

1352 sjukehuset i Lærdal, der viktig fagpersonell vil ha store utfordringar med å komma

1353 seg på jobb. Sjukehuset er svært viktig for alle innbyggjarane i Indre Sogn, og me

1354 kan ikkje risikere å miste det.

1355 Slik situasjonen er i dag er det heller ikkje trygge, alternative omkøyringsvegar, då
1356 andre vegar ikkje har verken kapasitet eller standard til å ta imot den stor
1357 trafikkmengda som er på stamvegen, eller dagens store køyretøy. Ein
1358 omkøyringsveg på 6-7 timar er ikkje eit realistisk alternativ. Dette vil mellom anna
1359 føre til store leveringsproblem for bedrifter på begge sider av tunellen.

1360
1361 Forslag:
1362 Vestland arbeidarparti krev ei fullverdig konseptvalsutgreiing (KVU) av
1363 Lærdalstunnelen, der alle kostnader og konsekvensar, både samfunnsøkonomiske,
1364 helse- og miljømessig, av dei ulike alternativa blir vurdert. Eit av dei alternativa som
1365 må vurderast er eit nytt løp som erstatning for det noverande.

1366
1367 Innstilling: Delvis ivaretatt gjennom Forslag 39.
1368

1369 **Forslag nr. 42**

1370 Osterøy Arbeiderparti

1371
1372 Begrunnelse:
1373 Eksempelvis seier NLA Høgskulen i sitt "grunnlag og føremål" at "Ekteskapet mellom
1374 mann og kvinne er i den tradisjonen NLA Høgskolen står i, forstått som berande
1375 norm i samlivsetikken". Av dette kan ein då trekkje ut at sambuarar og homofile ikkje
1376 vert tilsett, grunna brot på det dei kallar "samlivsetikken". Dei "søker etter kandidater
1377 som vil bidra til at høgskolens formål realiseres ut fra dens verdimeslige grunnlag og
1378 arbeide i lojalitet mot dette". Dei ber om at dette vert kommentert i søknaden. Dette
1379 er problematisk i våre auge.

1380
1381 Forslag:
1382 Enkelte utdanningsinstitusjonar bryt lov om diskriminering. Med tilvising til heilage
1383 tekstar vert lova tilsidesett og brote. Dette er problematisk på fleire måtar og me ber
1384 om at Arbeiderpartiet i regjering fremjar forslag som stramar inn på praksisen og ser
1385 til at lova vert følgd.

1386
1387 Innstilling: Vedtas
1388

1389 **Forslag nr. 43**

1390 Osterøy Arbeiderparti

1391
1392 Begrunnelse:
1393 Skatteparadis, skjult eigarskap og manglande internasjonal vilje til samarbeid
1394 medfører svekking av demokrati og styrking av at enkeltpersonar, verksemdar eller
1395 statar får urettmessig stor innflyting. Me ser at kretsen rundt Putin delvis slepp unna

1396 internasjonale sanksjonar grunna skjult eigarskap. Me ser at store verdiar vert flytta
1397 ut av vårt eige land og landar i skatteparadiset Sveits. Me ser at kriminelle flyttar
1398 store verdiar utan at me klarar å stoppe det.

1399

1400 Forslag:

1401 Internasjonale forsøk på innstraming av skattepolitikk har foreløpig ikkje lukkast så
1402 godt som ein kunne håpe på. Skjult eigarskap og verdiflytting har store
1403 konsekvensar for samfunnsutviklinga. Norge, som eit av verdas rikaste og fremste
1404 demokrati, må ta grep og gå i front for ein meir rettviss internasjonal økonomi.

1405

1406 Innstilling: Ivaretatt i R5 Næring

1407

1408 **Forslag nr. 44**

1409 Osterøy Arbeidarparti

1410

1411 Begrunnelse:

1412 Ifølgje forskning.no 06.09.22 kan ein lese om stadig fleire studier som viser auka fare
1413 for fedme, diabetes type 2, høgt blodtrykk, hjartesyjukdom, depresjon, tarmkreft og
1414 tidleg død. I enkelte land består kostholdet av over 50% ultraprosessert mat. Slik
1415 sterkt tilarbeida mat inneheld ei lang liste av ingrediensar og industriproduserte stoff
1416 som ikkje finnes naturleg på eit kjøkken. Ut frå dette vil konsum av slik mat kunne gje
1417 redusert livskvalitet og auka helsekostnader for samfunnet. Tiltak bør iverksetjast for
1418 å redusere salet av slik mat. Tiltaka bør gje incentiv for produsentar til å kunne
1419 "krype ett steg opp på skalaen" (mindre prosessert) og for konsumentar til å ta
1420 medvitne val.

1421

1422 Forslag:

1423 I dei siste år er ultraprosessert mat kome i veldig stort fokus som farleg for helsa.
1424 Regjeringa bør vurdere tiltak som merking, eksempelvis etter NOVA-systemet, og
1425 sjå på om avgiftspolitikken er rett på sunne og usunne varer for å redusere bruk av
1426 slik mat.

1427

1428 Innstilling: Ivaretatt i R5 Næring

1429

1430 **Forslag nr. 45**

1431 Austevoll Arbeiderparti

1432

1433 Begrunnelse:

1434 Lovteksten i opplæringsloven paragraf 7.2 siste ledd:

1435 «Fylkeskommunen skal hjelpe til med å skaffe losji for elevar i vidaregåande skole
1436 som bur slik til, eller som har så lang veg at dei ikkje kan nytte dagleg skyss til
1437 skolen. Om nødvendig skal fylkeskommunen byggje elevheim.»
1438 Lovteksten manglar forskrift som regulerer kor lang reisetid det er snakk om. Her må
1439 også ventetid reknast med. Elevar som skal reise til frå øykommune Austevoll for å
1440 gå på vidaregåande skule, blir avskorne frå å delta på sosiale aktivitetar og
1441 fritidstilbod ved skulen og for så vidt også på heimstaden, fordi mesteparten av
1442 ettermiddagen går med til reise og skulearbeid. Dei må også starta dagen svært
1443 tidleg for å nå skulestart . Dei får på denne måten ein meir krevjande skulesituasjon
1444 samanlikna med elevar som kan bu heime og ha relativt kort veg til skulen . Etter
1445 gratisprinsippet skal eleven greie å betale for losji med bortebruarstipend , men i
1446 realiteten er det krevjande å finne gode losji til den prisen i bustadmarknaden.
1447 Austevoll Ap vil ha eit tal på samla reisetid å forhalda seg til før ein kan påstå at det
1448 er brot på opplæringslova

1449
1450 Forslag:
1451 Austevoll Ap ber om at det blir laga ei sentral forskrift om kva maksimal reisetid
1452 samanlagt til og frå vidaregåande opplæring som blir rekna som forsvarleg, før
1453 fylkeskommunen plikter å hjelpe til med losji. I denne få ei presisering om at eleven
1454 sin kostnad for losji ikkje skal vere høgare enn bortebruarstipendet og ei presisering
1455 om kva standard losjiet skal ha. I tillegg til dette vedta ei lokal forskrift for Vestland
1456 fylkeskommune om det same snarast.

1457
1458 Innstilling: Ivaretatt i R7 Oppvekst og utdanning
1459

1460 **Forslag nr. 46**

1461 Stryn Arbeiderparti

1462
1463 Begrunnelse:
1464 Arbeiderpartiet ser det som særskilt viktig å oppretthalde ein mest mogleg
1465 desentralisert skulestruktur, slik som i dag. Både privat og offentleg sektor vil i tida
1466 framover ha stor trong for kunnskap og kompetanse. Ein av dei viktigaste
1467 leverandørane av arbeidskraft er og blir den vidaregåande skulen. Ein desentralisert
1468 skulestruktur er ein viktig føresetnad for levande distrikt. Den vidaregåande skulen
1469 må gje eit desentralisert utdanningstilbod som næringslivet og elevane i
1470 lokalsamfunna etterspør. Særleg yrkesfag, som rekrutterer lærlingar til lokale
1471 verksemdar og offentleg sektor, er viktig å oppretthalde. Dei vidaregåande skulane
1472 er viktige regionale utviklingsaktørar, og legg grunnlaget for vekst og utvikling i heile
1473 regionen. Eit vidaregåande skuletilbod er også med på å avgjere om ungdom som
1474 tek høgare utdanning, seinare vel å flytte tilbake til regionen.

1475
1476 Forslag:

1477 Arbeiderpartiet skal sikre eit desentralisert vidaregåande skuletilbod.
1478 Det er svært viktig for busettingsmønster og bulyst at bygdesenter får behalde
1479 eksisterande vidaregåande skuletilbod og at tilbodet blir vidareutvikla i samsvar med
1480 behovet. Tilbodet må koplust mot næringslivet og offentleg sektor sine behov for
1481 opplæring.
1482 Situasjonen for dei vidaregåande skulane har ikkje endra seg vesentleg i denne 4-
1483 årsperioden. Stryn Ap ber difor om at gjeldande vedtak om sikre noverande
1484 skulestruktur, vert vidareført og gjeldande også for komande valperiode.
1485
1486 Innstilling: Avvises, ivaretatt i program.
1487

1488 **Forslag nr. 47**

1489 Stryn Arbeiderparti

1490
1491 Begrunnelse:
1492 Det vil bli oppfatta som svært positivt dersom regjeringa, gjennom effektfulle tiltak og
1493 støtteordningar, kan forsere energiøkonomisering i industrien og hushaldningane.
1494 Statsbudsjettet yter store midlar til dette satsingsområdet, men Regjeringa kan med
1495 stor fordel definere enno større satsing på støtteordningar til sparing og produksjon
1496 av rein, fornybar energi.
1497

1498 Forslag:

1499 Raskare og sterkare satsing på sparing og produksjon som energipolitisk
1500 verkemiddel:
1501 Vestland Ap krev at den mellombelse tilskotsordninga til energiøkonomisering hos
1502 bedrifter og bustader må gjerast meir attraktiv og langsiktig. Det må i enno større
1503 grad brukast offentlege investeringar for å sikre effektiv energiøkonomisering, både i
1504 industrien, offentlege og private bygg. Satsing på solenergi, jordvarme, fjordvarme,
1505 biovarme og energi frå biogassanlegg må prioriterast sterkare som kortsiktige tiltak
1506 gjennom ENOVA. Som langsiktige tiltak må det satsast på vasskraft og
1507 mulegheitsstudie av atomkraft.
1508

1509 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
1510

1511 **Forslag nr. 48**

1512 Stryn Arbeiderparti

1513
1514 Begrunnelse:
1515 Den eldre delen av befolkninga vil i tida som kjem auke betydeleg og dette kjem til å
1516 stille store krav til kommunane. Dei utfordringane som følgjer med dette, både for
1517 den enkelte eldre og for kommunen som tenesteytar, blir store. Dette gjeld særleg

1518 finansiering av omsorgsbustader. Stortingsmelding 15 (2017-2018), kalla «Leve hele
1519 livet»- er ei kvalitetsreform for eldre. Reforma skal bidra til å finne og dele nye og
1520 innovative løysingar på dei kvalitative utfordringane knytt til aktivitet og fellesskap,
1521 mat og måltid, helsehjelp, samt samanheng og overgang i tenestene. Målet er at
1522 eldre skal få bruke ressursane sine og dekke behova sine i dei ulike fasane av
1523 alderdomen. Reforma skal bidra til at eldre kan meistre livet lenger, kjenne seg
1524 trygge på at dei får god hjelp når dei har behov for det, at pårørande kan bidra ut frå
1525 sin kapasitet, og at tilsette kan bruke sin kompetanse i tenestene.

1526
1527 Forslag:

1528 Styrk Husbanken sine støtteordningar for omsorgsbustader

1529

1530 Det vert forventa at det vert lagt til rette for at eldre skal kunne bu lengst muleg i
1531 heimen, dersom dei ønskjer det.

1532 Vi forventar eit sterkare nasjonalt engasjement for å følgje opp Stortingsmelding 15
1533 (2017-18). Gjennom kraftig auke i Husbanken sine midlar og ei styrking av banken
1534 sine ordningar kan ein legge til rette for at det vert bygt langt fleire omsorgsbustader.
1535 Vestland Ap må sikre at desse utfordringane vert drøfta i Landsmøtet.

1536

1537 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd

1538

1539 **Forslag nr. 49**

1540 Stryn Arbeiderparti

1541

1542 Begrunnelse:

1543 Tilgang på rein energi heilt avgjerande for miljøvenleg produksjon og gjennomføring
1544 av det grønne skiftet. Regjeringa har i Hurdalsplattformen sagt at vi skal «videreutvikle
1545 Norge som en verdensledende, bærekraftig industrinasjon basert på fornybar
1546 energi». Så lenge vi ikkje er sikra nok tilgang på denne fornybare energien, har vi
1547 heller ikkje mulegheit for å gjennomføre det grønne skiftet. Om framtidsretta
1548 landbasert industri skal bli skadelidande fordi olje- og gassproduksjonen på norsk
1549 sokkel skal forbruke ein stor andel av rein energi frå fastlandet, er det svært uheldig.
1550 Kvotearvtaler på utslepp må kunne diskuterast på ein måte som gjer at ein tek
1551 totalforbruket av gass som energikjelde i heile Europa opp til vurdering, ikkje berre
1552 på norske installasjonar. Utveksling av energi mellom Norge og Europa er ein realitet
1553 og då må kvoteordningane også avspegle dette. Difor meiner Stryn Ap at ein må
1554 setje elektrifisering av sokkelen på vent.

1555

1556 Forslag:

1557 Utset elektrifiseringa av sokkelen

1558

1559 Med bakgrunn i den vanskelege energisituasjonen i Norge og Europa må
1560 Arbeidarpartiet utsetje planane om elektrifisering av aktiviteten på sokkelen. Vi må
1561 ikkje stelle oss slik at eksisterande landbasert industri og utvikling av ny industri blir
1562 hemma av mangel på rein kraft.

1563
1564 Innstilling: Delvis ivaretatt i R2 Energi for en ny tid
1565

1566 **Forslag nr. 50**

1567 Stryn Arbeidarparti

1568
1569 Begrunnelse:

1570 Eit vegnett som gir god regularitet, trygg veg, lågast mogleg transportkostnader og
1571 best miljø er svært viktig for det ekspansive og verdiskapande næringslivet på
1572 Nordvestlandet.

1573 Vestland Arbeidarparti viser til den særskilte funksjon som Rv 15 har i dag som
1574 aust/vest samband for næringslivet i regionen. Sambandet har spesielt stort innslag
1575 av tungtrafikk, som tener næringslivet i regionane på begge sider av fjellet.

1576 Opprustinga av E6 gjennom Gudbrandsdalen styrkar RV 15 som trafikkroute både til
1577 Austlandet og Trøndelag. Mykje av trafikken på FV 60 føl også RV 15 over
1578 Strynefjellet. RV 15 er det brei semje om lokalt i regionen og ingen debatt om
1579 traseval.

1580 RV 15 er raskaste vegen til Oslo og Trondheim for mange viktige bedrifter på
1581 Nordvestlandet. Grunna stigning og smale / låge tunnelar på RV 15 Strynefjellet,
1582 samt stengd veg på grunn av ras og rasfare, må mange velje andre og lengre
1583 transportetappar. RV 15 er viktig bindeledd mellom sjø og jernbane for
1584 godstransport. Alle tre fylka som soknar til RV 15, Statens Vegvesen, Sjømat Norge,
1585 LO Søre Sunnmøre, NHO og Norsk Industri, har alle tilrådd konsept B1 som
1586 permanent skredsikringstiltak. Konseptvalet er gjort sommaren 2018.
1587 Difor er det no viktig å prioritere prosjektet i neste revisjon av NTP 2025 - 2036.
1588 RV 15 Måløy – Otta er i NTP omtala som «arm til E6» og er ein del av korridor 6.

1589
1590 Forslag:

1591 Rv15. Ny Strynefjellstunnel må sikrast fullfinansiering i NTP 2025-2036.
1592 I budsjettet for 2023 la Regjering og Storting det vedtekne konseptet for ny Rv15
1593 Strynefjellstunnel (konsept B1 med arm til Geiranger) inn i Statens vegvesen si
1594 portefølje. Arbeidarpartiet krev at konseptet vert innarbeid og fullfinansiert i Nasjonal
1595 Transportplan ved komande rullering. Dette er ei framtidsretta løysing med 100 %
1596 regularitet, som eliminerer alle 13 skredutsette parti, er miljøvenleg ved å redusere
1597 stigninga frå 12 % til under 5 % og sikrar trekkruta i kalveområde for villrein.

1598
1599 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
1600

1601 **Forslag nr. 51**

1602 Høyanger Arbeiderparti

1603

1604 Begrunnelse:

1605 På kort sikt vil ikkje kjernekraft løysa underskotet på kraft, men me kan ikkje einssidig
1606 fokusera på tiltak som skaffar oss kraft raskt. Me treng meir kraft også frå 2035 og
1607 utover.

1608

1609 På 10-15 års sikt kan kjernekraft bli ein del av energimiksen vår. Utviklinga
1610 internasjonalt skjer fort, særleg innan utvikling av små, modulære reaktorar. Dette er
1611 ei utvikling Noreg bør vera med på. Så langt ein kan sjå er denne typen moderne
1612 kjernekraftverk er sikre, har nesten ikkje klimagassutslepp, og har minimalt med
1613 avfallsproblematikk. Dei krev også minimalt med areal eller naturinngrep, og vil
1614 såleis ikkje skapa konflikstar, slik t.d. vindkraft og vasskraftutbygging gjer.

1615

1616 Forslag:

1617 Det bør snarast setjast i gang arbeid for å utgreia moglegheitene for kjernekraftverk i
1618 Noreg.

1619

1620 Innstilling: Delvis ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid

1621

1622 **Forslag nr. 52**

1623 Sveio Arbeiderparti

1624

1625 Begrunnelse:

1626 E39 er den mest sentrale transportkorridoren for heile Vestlandet og må prioriterast
1627 som hovudferdselsåre med tilstrekkeleg opprusta standard for å binda landsdelen
1628 saman frå sør til nord. Ei effektiv samankopling av Vestlandsfylka er viktig for å
1629 utløyse det samla verdiskapingspotensiale i denne landsdelen. Dette gjeld særleg
1630 aksa Bergen – Stavanger. Vi har som klar målsetnad ein ferjefri E39 gjennom fylket
1631 med gode koplingar til andre område i fylket. Dette er viktig, ikkje berre for
1632 Vestlandet, men for nasjonen Norge.

1633

1634 Forslag:

1635 Vestland arbeiderparti har som klar målsetnad ein ferjefri E39 gjennom fylket med
1636 gode koplingar til andre område i fylket.

1637

1638 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel

1639

1640 **Forslag nr. 53**

1641 Sveio Arbeiderparti

1642

1643 Begrunnelse:

1644 Østerriksk alpejordbruk har fått til høg produksjon med småskalastruktur. Landet har
1645 satsa på små gardar, kvalitet og har den høgaste økologiske andelen i Europa.

1646

1647 I følge seniorforsker ved Norsk senter for økologisk landbruk (Norsøk), Sissel
1648 Hansen, har Noreg noko å lære. Det er ikkje lagt til rette for ein produksjon der ein
1649 utnytter smådriftsfordelane i Noreg. Det er ikkje tilfeldig at det er alpelandet Østerrike
1650 som blir nemnd når det er snakk om landbruk og økologi, då 24,1 prosent av
1651 jordbruksarealet i landet er økologisk produsert. Det er den aller høyeste andelen i
1652 EU. Vårt naboland Sverige er i nærleiken med rett over 20 prosent. I Noreg var det i
1653 2020 kun 4,2 prosent økologisk jordbruksareal.

1654

1655 Sissel Hansen har nemnd Østerrike som eit foregangsland innan økologisk
1656 matproduksjon. Ho peikar særlig på fire grunnar til at Østerrike har lukkast i si
1657 satsing:

1658 - Dei satte seg klare økomål.

1659 - Satsing på små einingar og kvalitet.

1660 - Tilskotsordningar som favoriserer økologisk landbruk.

1661 - Sterk satsing på kunnskapsbygging og forskning.

1662

1663 Bruksstørrelsen i Østerriksk alpelandbruk kan sammenlignas med størrelsen på
1664 Vestlandsbruka.

1665

1666 Forslag:

1667 Vestland Arbeiderparti vil greie ut om erfaringar frå alpelandbruket i Østerrike kan gi
1668 læring til jordbruket i Vestland.

1669

1670 Innstilling: Ivaretatt i R5 Næring

1671

1672 **Forslag nr. 54**

1673 Sunnfjord Arbeiderparti

1674

1675 Begrunnelse:

1676 Auka energiprisar står for meir enn 50% av inflasjonen. Det er derfor viktig å
1677 redusere strømprisen for å få ned inflasjonen. Strømprisen er for mange, spesielt i
1678 Sør Noreg, økonomisk tyngande. Folk har, i tillegg til hushald, fritidsbolig. Fritidsbolig
1679 er ikkje inkludert i strømsstøtteordninga. Men vi veit at det krev ei viss oppvarming for
1680 å ivareta hytta sin verdi. Strøm nok til å frostsikre fritidseigedom bør kompenseras,

1681 f.eks. med ei avgrensing oppover til 1000 kWh/mnd. Det er stor frustrasjon for at
1682 dette strømforbruket ikkje vert kompensert.
1683 Industrien er utsett for konkurranse. Strøm er ein viktig innsatsfaktor i drifta. Det er
1684 viktig at strømstøtta til industrien ikkje står tilbake for strømstøtta til konkurrerende
1685 industri i andre europeiske land.
1686
1687 Forslag:
1688 Straumstøtte til hushaldning, industri og fritidsbolig må kontinuerlig evaluerast og
1689 forbeholdt.
1690
1691 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
1692

1693 **Forslag nr. 55**

1694 Sunnfjord Arbeiderparti

1695
1696 Begrunnelse:
1697 Russland sin brutale angrepskrig mot eit fredeleg naboland, set vår sikkerheit og
1698 sjølvstende i fare. Noreg kan aldri stå imot ein eventuell russisk invasjon åleine. Vårt
1699 medlemskap i NATO tryggar vår fridom. Vi må uansett ta høgde for å kunne stå i mot
1700 eit angrep i ein periode. Vi vil oppmode om at Sjøheimetynet vert oppattretta, lokalt
1701 forsvar er viktige element for å overvake og trygge den lange kysten og fjordane
1702 våre.
1703

1704 Forslag:
1705 Heimevernet må styrkast med både personell og relevante tidsriktige stridsmidler.
1706

1707 Innstilling: Ivaretatt i R4 Internasjonalt

1708 **Forslag nr. 56**

1709 Sunnfjord Arbeiderparti

1710
1711 Begrunnelse:
1712 Stortingsmelding Leve heile livet forklarar aldersvennleg samfunn slik: At eldre får
1713 leve sjølvstendige liv og bidra i samfunnet lengst mogeleg, og at dei får god
1714 helsehjelp og omsorg når dei får bruk for det.
1715 Ein sunn kommuneøkonomi er eit av dei viktigaste momenta for å sikre gode
1716 strukturar for både unge og eldre. Her kan nemnast levande lokalsamfunn med
1717 tilgang på universelt utforma bustader, grunnleggande tenestetilbod, møteplassar,
1718 tilgang til kollektive transportmiddel, høve til å delta i frivillig arbeid. Dette vil legge til
1719 rette for at seniorane får bruke ressursane sine lengst mogeleg, til beste for både dei
1720 sjølve og samfunnet. Med slike strukturar vil det bli mindre trong for personleg
1721 tilrettelagd hjelp.

1722
1723 Forslag:
1724 Regjeringa må justere føresetnadene for finansieringsmodellar til kommunane, slik at
1725 dei kan sikre gode vilkår for alle aldersgrupper. Den må og fremje tiltak som styrkar
1726 tverrsektorielt kommunalt arbeid til beste for eit meir aldersvennleg samfunn.
1727
1728 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd
1729

1730 **Forslag nr. 57**

1731 Sunnfjord Arbeiderparti

1732
1733 Begrunnelse:
1734 1.Ved innføring av den såkalla 6-årsreforma var ein viktig føresetnad at frie
1735 aktivitetar og leik skulle vere eit pedagogisk verkemiddel. Forskar Elise Farstad
1736 Djupedal har funne ut at elevar i grunnskulen har fått to år lengre skuledag og
1737 mindre variert timeplan fra 1990 og fram til i dag. Halvparten av dette har gått til eitt
1738 år lenge skulegang, resten er blitt hovudsakleg til auke i faga norsk og matematikk.
1739 Forskaren seier vi ikke har nokon indikatorar på at den utvida timeplanen har ført til
1740 at elevane lærer meir enn før. Ho meiner at læring ved leik og frie aktivitetar må få
1741 ein større del av skulekvardagen att, særleg det første året.
1742

1743 2.Sunne måltid må vere ein fast del av skuledagen.
1744 Vi veit at godt kosthald og gode måltidsvanar er grunnleggande for god helse og eit
1745 godt liv. Innføring av måltid i grunnskulen bør vere eit viktig mål for ei regjering leia
1746 av Arbeidarpartiet. Det er førebyggjande helsearbeid, sosial utjamning og gjev betre
1747 grunnlag for læring.
1748

1749 Forslag:
1750 Skulen ein god stad å vere og å lære
1751 1.Regjeringa må sette i verk ei gransking av kva verknader auka timebruk i
1752 grunnskulen har hatt med omsyn til leik og frie aktivitetar som pedagogisk
1753 verkemiddel, og føreslå endring.
1754

1755 2.Regjeringa må innføre dagleg næringsrikt måltid i grunnskulen.
1756

1757 Innstilling: Ivaretatt i R7 Oppvekst og utdanning
1758

1759 **Forslag nr. 58**

1760 Sunnfjord Arbeiderparti

1761
1762 Begrunnelse:

1763 Rv5 er ein av dei mest rasutsatte vegstrekningane på rute 5C. (Oslo Lærdal Florø -
 1764 Oslo Lærdal Bergen).

1765

1766 Skredvika mellom Naustdal og Erdal har skredfaktor 5,3.

1767 Dette medfører at vegen forbi Skredvika ligg på sjuandeplass på Vestlandet. Tal
 1768 viser og at steinnedfall og skredfrekvensen har auka dei seinare åra grunna
 1769 klimaendring og nedbør.

1770

1771 Skredfaktor er nakne tal. Den uttrygge følelsen og påkjenninga folk sitter med når ein
 1772 køyrer i rasområdet, den uttrygge følelsen dei som sitter heime og veit at nokon av
 1773 sine nærmaste køyrer i rasområdet, kan ikkje målast i ein skala.

1774

1775 Det hastar å få skredsikra RV5 mellom Førde og Naustdal.

1776

1777 Forslag:

1778 Sunnfjord Arbeidarparti krev at skredsikring av Rv 5 mellom Naustdal og Førde får
 1779 oppstartsløyve og at det vert starta driving av tunnel i inneverande periode av
 1780 Nasjonal transportplan.

1781

1782 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel

1783

1784 **Forslag nr. 59**

1785 Sunnfjord Arbeiderparti

1786

1787 Begrunnelse:

1788 Vasskrafta som har gitt oss billeg straum er blitt offer for profittjag som går ut over
 1789 verdiskapinga i fastlands-Norge. Norge står framfor avindustrialisering, og kan stå att
 1790 som råvareeksportør.

1791

1792 Straumen har vore rekna omlag som ei kommunal teneste til sjølvkost, på linje med
 1793 vatn og avløp. No har han blitt ei vare, som attpåtil er eit spekulasjonsobjekt (dei
 1794 stenger produksjon, fordi det løner seg å selje straumen).

1795

1796 Vasskrafta har gitt Norge konkurranseevne og tusenvis av arbeidsplasser i rundt
 1797 hundre år.

1798

1799 Det er ikkje utenlandskablene som gir oss forsyningstryggleik, det er det
 1800 vasskraftmagasina våre som gjer, med ein lagringskapasitet på 70 % av vår
 1801 årsproduksjon.

1802

1803 På kort sikt må det også innførast straumstøtte til industrien, jf.tysk industri har
 1804 billegare kraft enn her.

1805
1806 AP har no ein historisk sjanse til å ta tilbake kontrollen over vasskrafta, og dermed
1807 vise at det er politikken som betyr noko.
1808
1809 Forslag:
1810 Norske prisar på straumen vår
1811
1812 Sunnfjord AP er bekymra over straumpriskrisa, og følgene dette har for industrien og
1813 anna næringsliv, samt norske hushald. Straumprisen er ei viktig årsak til inflasjon og
1814 dermed renteauke. Straumprisen kan føre til avindustrialisering og gjere Norge til
1815 råvareeksportør. Norge må be om forhandlingar med EU for å finne løysingar der
1816 EØS-avtalen er til hinder for nasjonale løysingar. Norge må også reforhandle avtalen
1817 med Storbritannia om North Sea Link.
1818
1819 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
1820

1821 **Forslag nr. 60**

1822 Sunnfjord Arbeiderparti
1823
1824 Begrunnelse:
1825 I dag går E39 gjennom Førde sentrum. Vidare går E39 opp Halbrendslia mot
1826 Bergen. Vegen opp Halbrendslia er smal, svingete, bratt og utsett for ulykker.
1827 E39 gjennom Førde i dag er ikkje verdig standard for ein europaveg.
1828 Det hastar å få på plass løyvingar for opprustinga av E39 forbi Førde. Derfor må
1829 finansiering inn i statsbudsjettet for 2024.
1830
1831 Forslag:
1832 Sunnfjord Arbeidarparti krev at E39 forbi Førde vert finansiert gjennom
1833 statsbudsjettet for 2024.
1834
1835 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
1836

1837 **Forslag nr. 61**

1838 Sunnfjord Arbeiderparti
1839
1840 Begrunnelse:
1841 Skulen skal vere ein arena for personleg og samfunnsmessig utvikling, der alle barn
1842 vert tekne på alvor og alle skal ha like føresetnadar for å lykkast. Organisering av
1843 skulen kan både skape og reproducere sosiale skilnader. Mellom anna aukar lekser
1844 faglege og sosiale skilnader mellom ulike sosioøkonomiske grupper. Det same gjeld
1845 for deltaking i fritidsaktivitetar. Barn og ungdom frå høgare sosioøkonomiske grupper

1846 deltek oftare i organiserte fritidsaktivitetar enn dei frå lågare. Skeiv sosial rekruttering
 1847 skjer både på grunn av kultur og økonomi. Dei organiserte fritidsaktivitetane tilbyr ein
 1848 arena for å møte andre born/ungdom og utvikle ferdigheiter. Dei kan òg fungere som
 1849 læringsarena for identitetsutvikling og demokratiforståing. Dette vil i tillegg lette
 1850 kvardagen for mange føresette som brukar mykje tid på å skyssse born mellom ulike
 1851 aktivitetar, og det vil føre til mindre biltrafikk samla sett.
 1852 I første omgang bør det gjennomførast som forsøksprosjekt i ulike deler av landet.
 1853 Når det vert innført, vil det imøtekomme dei fleste av målsettingar for skule og
 1854 utdanning i programmet vårt.
 1855
 1856 Forslag:
 1857 1. For å motverke sosiale skilnadar må ein få tilstrekkeleg lærartetthet slik at
 1858 læringsmåla kan nåast utan bruk av lekser. Lekser er ei underfinansiering av skulen.
 1859
 1860 2. Fritidsaktivitetar må inn i skulen i aukande grad for å sikre like moglegheiter for
 1861 delta, og motverke dei negative sosiale forskjellane manglande deltaking gir. Dette
 1862 kan berre løysast gjennom ein heildagskule.
 1863
 1864 Innstilling: Ivaretatt i R7 Oppvekst og utdanning
 1865

1866 **Forslag nr. 62**

1867 Sunnfjord Arbeiderparti

1868
 1869 Begrunnelse: Vi veit at Noreg kjem til å ha behov for 90.000 fagarbeidarar innan
 1870 2035. Ei nasjonal satsing på yrkesfag er difor naudsynt for å styrke Noreg si
 1871 konkurransekraft og verdiskaping. Sunnfjord og omegn har ein sterk tradisjon for
 1872 industri- og næringsutvikling, samt ei viktig rolle som eit sentrum for kunnskaps- og
 1873 teknologiutvikling i regionen. I tillegg har Vestland fylkeskommune, Høgskulen i
 1874 Vestland og næringslivet allereie eit samarbeid for å styrke yrkesfag på Campus
 1875 Verftet i Førde. Campus verftet er eit felleslokale for å skape nye løysingar innan
 1876 robotikk, automasjon, elkraft, bygg og helseteknologi.
 1877

1878 Eit nasjonalt senter for yrkesfag vil kunne unytte satsinga som allereie er gjort for å
 1879 bygge eit senter for yrkesfag for heile landet.
 1880

1881 Forslag:

1882 Nasjonalt senter for yrkesfag

1883
 1884 Regjeringa vil gjennomføre eit kraftfullt løft for yrkesfaga. Eit nasjonalt senter for
 1885 yrkesfag kan vere et ledd i å nå desse måla.
 1886 Sunnfjord Ap støttar Vestland Fylkeskommune i at eit nasjonalt senter for yrkesfag
 1887 vert lagt til Vestland Fylke.

1888
1889 Innstilling: Ivaretatt i program
1890

1891 **Forslag nr. 63**

1892 Sunnfjord Arbeiderparti

1893
1894 Begrunnelse:
1895 I 2004 vedtok Stortinget at norske mjølke- og ammekubruk skulle legge om frå
1896 båsdriftsfjøs til lausdrift. Kravet skulle tre i kraft fra 2024. I 2016 ble kravet utsett til
1897 2034. Lausdriftskravet kan medføre at mange av dei 700 mjølkebruka i Vestland står
1898 i fare for å måtte legge ned. Allereide i 2024 trer krav om kalvingsbinge i kraft – det
1899 vil også ha store konsekvensar for mindre bås fjøs med små besetningar. Mjølke har
1900 vore den viktigaste jordbruksproduksjonen i Vestland i lang tid. Meir enn 50 prosent
1901 av verdiskapinga i jordbruket kjem frå mjølke. Mjølkeproduksjon er eit nav i mange
1902 bygder, viktig for busetnad, sysselsetjing, verdiskaping og ringverknader til annan
1903 samfunnsaktivitet.
1904 I NIBIO si spørjeundersøking seier 19 prosent av mjølkebøndene i Vestland at dei
1905 planlegg å gje seg alt i 2024 når nye krav til beitetid og kalvingsbinge trer i kraft.
1906 Ytterlegare 24 prosent seier dei vil avslutte når lausdriftskravet trer i kraft frå 2034.
1907 Eksempelen frå Gudbrandsdalen er endå verre: Meir enn halvparten av mjølkebruka
1908 der har bås fjøs. Ifølge Innovasjon Norge er det INGEN i Gudbrandsdalen som har
1909 søkt om investeringstilskot i 2022.

1910
1911 Forslag:
1912 Lausdriftskravet frå 2034 tvingar fullt driveverdige bruk ut av drift
1913 Sunnfjord Arbeiderparti er uroa for at lausdriftskravet for fjøsdrift frå 2034 vil tvinge
1914 fullt drivverdige vestlandsbruk ut av drift. Vi vil difor arbeide for at lausdriftskravet
1915 skal kunne fråvikast der kor dyrevelferda tillèt det, og at investeringstilskotet må
1916 monaleg opp.

1917
1918 Innstilling: Ivaretatt i R5 Næring
1919

1920 **Forslag nr. 64**

1921 Vaksdal Arbeiderparti

1922
1923 Begrunnelse:
1924 Prosjektet har dei siste månadane innløyst mange eigedomar i Vaksdal. Det er viktig
1925 at arbeidet i prosjektet ikkje stoppar opp. Ein stopp i prosjektet no vil gje svært
1926 negative signal både til innbyggjarar som har seldt sine eigedomar og til den vanlege
1927 mann i gata. Det er viktig at organisasjonen som planlegg ikkje vert bygd ned, men
1928 at ein har framdrift i prosjektet og byrjarar planarbeidet for strekkja Stanghelle-Voss.

1929

1930 Forslag:

1931 Vestland Arbeiderparti krev at finansiering av byggestart Arna-Stanghelle og vidare

1932 planlegging av strekkja Stanghelle-Voss kjem med i statsbudsjettet for 2024.

1933

1934 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel

1935

1936 **Forslag nr. 65**

1937 Vaksdal Arbeiderparti

1938

1939 Begrunnelse:

1940 På kort sikt vil ikkje kjernekraft løysa underskotet på kraft, men me kan ikkje einsidig

1941 fokusera på tiltak som skaffar oss kraft raskt. Me treng meir kraft også frå 2035 og

1942 utover.

1943 På 10-15 års sikt kan kjernekraft bli ein del av energimiksen vår. Utviklinga

1944 internasjonalt skjer fort, særleg innan utvikling av små, modulære reaktorar. Dette er

1945 ei utvikling Noreg bør vera med på. Denne typen moderne kjernekraftverk er sikre,

1946 har nesten ikkje klimagassutslepp, og har minimalt med avfallsproblematikk. Dei krev

1947 også minimalt med areal eller naturinngrep, og vil såleis ikkje skapa konflikhtar, slik

1948 t.d. vindkraft og vasskraftutbygging gjer.

1949

1950 Forslag:

1951 Det bør snarast setjast i gang arbeid for å utgreia moglegheitene for kjernekraftverk i

1952 Noreg.

1953

1954 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid

1955

1956 **Forslag nr. 66**

1957 Vaksdal Arbeiderparti

1958

1959 Begrunnelse:

1960 Eit allereie dårleg soningstilbod for kvinner i Vestland står no i fare for å bli endå

1961 dårlegare grunna for dårleg finansiering av drifta i Bergen Fengsel. I region Vest er

1962 det kun Bergen fengsel som tilbyr soning for kvinner. Her er kvinner ikkje

1963 tilstrekkeleg adskilt frå menn, og tilbodet er heller ikkje likeverdig verken når det gjeld

1964 innhald eller fasilitetar. Kvinner som ikkje er kvalifisert for open soning må anten

1965 sona saman med menn, eller dei må sone i andre delar av ladet. Dette gjev eit svært

1966 vanskeleg utgangspunkt for tilbakeføring.

1967 Dersom kvinner skal ha høve til å oppnå rehabilitering og oppleve likeverdige tilhøve

1968 som innsette menn, er det vesentleg at det fins fullverdig soningstilbod fleire stader i

1969 landet. Vi meiner det krevst eit nytt, adkilt og fullverdig soningstilbod for kvinner i
1970 Bergen snarast.
1971
1972 Forslag:
1973 Vestland Arbeiderparti krev at det snarast vert etablert eit fullverdig soningstilbod for
1974 kvinner i Vestland.
1975
1976 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd
1977

1978 **Forslag nr. 67**

1979 Bremanger Arbeiderparti

1980
1981 Begrunnelse:
1982 31. mai 2018 vedtok Stortinget å lovfeste eit minimumskrav til grunnbemanning for
1983 barnehagar. Bemanningsnorma krev at barnehagane har ei grunnbemanning på
1984 minst ein tilsett per tre barn under 3 år og ein tilsett per seks barn over 3 år.
1985 Bremanger Arbeiderparti meiner at grunnbemanninga må gjelde for heile
1986 opningstida. Dette for å sikre at det er nok vaksne på avdelingane – sjølv om tilsette
1987 har si plantid og deltek på møter i opningstida til barnehagen. Ei god
1988 bemanningsnorm vil bidra til at tilsette lettare ser kvart enkelt barn og kan følgje dei
1989 opp på ein tilfredsstillande måte. Det er eit viktig tiltak for å gje barna eit godt
1990 barnehagetilbod. Regjeringa har i Hurdalsplattforma som mål å forbedre
1991 bemanningsnorma slik at den sikrer barna nok ansatte. Dette skal skje blant annet
1992 ved å stille krav til vikarbruk, krav til stedlig leder, gjennomgå oppgaver som tar
1993 ansatte bort fra barna og gjennomgå finansieringen av normen. Bremanger
1994 Arbeiderparti meiner at ei bemanningsnorm som gjeld heile opningstida er med på å
1995 styrke bemanninga i barnehagane.

1996
1997 Forslag:
1998 Bremanger Arbeiderparti ser det som svært viktig å få på plass ei lovregulering som
1999 sikrar at bemanningsnorma i barnehagane gjeld for heile opningstida. For
2000 barnehagar med lang opningstid vil bemanninga vere langt dårlegare enn kva
2001 bemanningsnorma tilseier.

2002
2003 Innstilling: Ivaretatt i R7 Oppvekst og utdanning
2004

2005 **Forslag nr. 68**

2006 Bremanger Arbeiderparti

2007
2008 Begrunnelse:

2009 Straumprisane vi har hatt i store delar av landet i fjor haust har vore historisk høge.
2010 Dette har gjeve private forbrukarar og næringsliv utan langsiktige fastpriskontraktar
2011 store økonomiske utfordringar. Om prisane fortset å ligge på same nivå, vil
2012 utfordringane for desse gruppene eskalere. Utan verkfulle og permanente tiltak, vil
2013 det på litt lengre sikt også få store konsekvensar for den kraftforedlende industrien.
2014 Gjennom langt over hundre år har den norske vasskrafta gjort det mogeleg å
2015 etablere industri langs heile kysten, frå Kristiansand i sør til Tana i Nord. Denne
2016 industrien har skapt- og skapar aktivitet, arbeidsplassar og livsgrunnlag i mange
2017 lokalsamfunn langs heile kysten. Vasskrafta er den største konkurransefordelen
2018 desse bedriftene har, og er ein avgjerande faktor for dei store verdiane som vert
2019 skapt. Det må difor etablerast verkfulle og permanente tiltak som sikrar rimeleg
2020 straum for vanlege forbrukarar og som opprettheld konkurransekrafta for den
2021 kraftforedlende industrien og øvrig næringsliv. Det er viktig at tildeling av uttak med
2022 stor effekt og forbruk (t.d. batteriproduksjon og elektrifisering av anlegg i Nordsjøen)
2023 skjer i same takt som det vert tilgang på tilsvarande ny fornybar produksjon. Dette for
2024 å unngå prispress og dermed sikre at eksisterande kraftintensiv industri ikkje vert
2025 utkonkurert.

2026
2027 Forslag:
2028 Bremanger Arbeidarparti meiner at det må iverksetjast varige og verkfulle tiltak som
2029 sikrar rimelege straumprisar for vanlege forbrukarar og som opprettheld
2030 konkurransekrafta for den kraftforedlende industrien og øvrig næringsliv.

2031
2032 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
2033

2034 **Forslag nr. 69**

2035 Bremanger Arbeidarparti

2036
2037 Begrunnelse:
2038 I dei seinare år har det vore ei omfattande utbygging av straumnettet i vårt område.
2039 Dette har ført til ein kraftig auke i nettleiga. Utbygging av straumnettet er viktig for å
2040 nå klimamåla i samband med det grønne skiftet. Dette er ei nasjonal oppgåve der
2041 byrdene må fordelast på alle. Vi krev at det vert etablert nasjonale
2042 utjamningsordningar som sikrar lik nettleige for industri og vanlege forbrukarar i heile
2043 landet.

2044
2045 Forslag:
2046 Etablere nasjonale utjamningsordningar som sikrar lik nettleige for industri og
2047 vanlege forbrukarar.

2048
2049 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
2050

2051 **Forslag nr. 70**

2052 Bremanger Arbeidarparti

2053

2054 Begrunnelse:

2055 Dei ressurskrevjande tenestene gjeld våre sjukaste innbyggjarar, og krev mykje av
2056 kommunane i form av både ressursar og kompetanse. Her er eit stort behov for
2057 forbetring av ordninga i form av reversering av gjennomførte kutt, samt styrke
2058 innsatsen mot denne sårbare gruppa. I tillegg må grensa på 67 år takast bort, det er
2059 for oss uforståeleg tilskotsordninga forsvinn straks ein fyller 67 år.

2060

2061 Forslag:

2062 Bremanger Arbeidarparti meiner vi må styrke ressurskrevjande tenester i
2063 kommunane.

2064

2065 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd

2066

2067 **Forslag nr. 71**

2068 Bremanger Arbeidarparti

2069

2070 Begrunnelse:

2071 For barnehagebarn utgjør måltida i barnehagen ein vesentleg del av barnas inntak
2072 av mat og drikke, enten maten er teken med, eller vert servert i barnehagen. Mat og
2073 måltider i barnehage+E71agen har derfor stor betydning for barns kosthold og matvanar,
2074 og kan ha stor betydning for fysisk og psykisk helse og sosial utjamning.
2075 Matservering i barnehagen er ein del av det pedagogiske barnehagetilbodet med
2076 mykje god læring. For å unngå sosiale forskjellar- må alle barn få servert god, sunn
2077 og variert mat i barnehagen.

2078

2079 Forslag:

2080 Bremanger Arbeidarparti meiner at det må innførast matservering i alle barnehagar.

2081

2082 Innstilling: Ivaretatt i R7 Oppvekst og utdanning

2083

2084 **Forslag nr. 72**

2085 Austrheim Arbeiderparti

2086

2087 Begrunnelse:

2088 I 2023 er det 20 år sidan vraket av U-864 med 67 tonn kvikksølv vart funne utanfor
2089 Fedje. 20.9.2022 leverte ekspertutvalet si tilråding om å heva kvikksølvet frå
2090 ubåtvraket. Saka har i fleire år vore utgreidd og debattert. Når ekspertutvalet har gitt

2091 si endelege tilråding, må Regjeringa fylgje dette raskt opp. Kvikksølv et ligg i vårt
2092 «felles matfat» og frykt for kva fylgjer dette kan få, er stor blant kystbefolkninga. I
2093 rapporten frå utvalet vart det trekt fram at dei som bur i området, ikkje slår seg til ro
2094 med at kvikksølv et berre skal tildekkast. Utvalet sin konklusjon er at det er mogleg
2095 med heving av kvikksølv et. Noreg har gjennom arbeidet i Nordsjøen, ein unik
2096 kompetanse på arbeid på store djup. Denne kompetansen kan nyttast til å sikre
2097 hevinga. Utvalet slår også fast at kvikksølv et kan fjernast med ei forsvarleg risiko.

2098
2099 Forslag:
2100 Årsmøtet i Vestland Arbeiderparti krev at arbeidet med å heva kvikksølv et i U-864
2101 utanfor Fedje vert finansiert og sett i gang snarast mogleg. Det vert vist til
2102 konklusjonen i ekspertutvalet sin rapport om at det er mogleg å fjerne kvikksølv et
2103 med ein forsvarleg risiko.

2104
2105 Innstilling: Vedtas
2106

2107 **Forslag nr. 73**

2108 Austrheim Arbeiderparti

2109
2110 Begrunnelse:
2111 Det er uholdbart at Statens vegvesen ikkje har prioritert å starte opp planlegging av
2112 Nordhordlandstunnelen. Tunnelen er avgjerande for å sikre god og trygg kvardag for
2113 dei som bur langs vegen, dei som brukar vegen som skuleveg eller brukar vegen
2114 som transportetappe. Austrheim Arbeidarparti forventar at Stortinget prioriterer liv og
2115 helse først og løyver planmidlar til detaljregulering av Nordhordlandstunnelen i
2116 revidert nasjonalbudsjett.

2117
2118 Forslag:
2119 • Stortinget finansierer planmidlar til detaljregulering av Nordhordlandstunnelen i
2120 revidert nasjonalbudsjett.
2121 • Nordhordlandstunnelen må kome med i første periode av Nasjonal Transportplan.
2122 • Detaljplanlegging av Nordhordlandstunnelen startar opp hausten 2023 - med
2123 byggestart seinast 2027.

2124
2125 Innstilling: Ivaretatt gjennom R6 Samferdsel
2126

2127 **Forslag nr. 74**

2128 Austrheim Arbeiderparti

2129
2130 Begrunnelse:

2131 Regjeringa sin energikommisjon slår fast i sin rapport at auka kapasitet på
2132 utanlandskablane har ført til at utanlandske prisar i større grad påverkar dei norske
2133 prisane. Eit fleirtal i kommisjonen meiner at det bør utgreiast om utvekslinga på
2134 kablane kan skje på ein måte som kan dempe denne auken. Våre sentrale tillitsvalde
2135 i regjering slår fast gang på gang at straummarknaden kan ikkje dei gå inn i og
2136 regulere. Dette utsagnet meiner vi er ei fallitterklæring til tanken om
2137 sosialdemokratisk styre. Situasjonen på straummarknaden og den manglande viljen
2138 til styring av marknadskreftene, er truleg den einskildsaka som strekast fører til
2139 Arbeidarpartiet sin tilbakegang. Det må derfor prioriterast å få kontroll med den sterkt
2140 aukande kostnaden for folk flest.

2141

2142 Forslag:

- 2143 • Det offentlege eig om lag 90 % av den norske kraftindustrien. Den offentlege eigde
2144 kraftindustrien og infrastruktur må i større grad takast i bruk som direkte verkemiddel
2145 for å nå politiske mål.
- 2146 • Kraftindustrien som er i offentlege eige, må omorganiserst slik at målet om profitt
2147 ikkje vert styrande, men at dei skal løyse samfunnsoppgåver til beste for
2148 fellesskapet.

2149

2150 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid

2151

2152 **Forslag nr. 75**

2153 Voss Arbeiderparti

2154

2155 Begrunnelse:

2156 Vestland AP meiner det er særst viktig at regjeringa legg til grunn Vestland sine
2157 prioriteringar for vårt fylke i dette arbeidet. Vestland fylke prioriterar som nummer ein
2158 ny rassikker veg og bane mellom Bergen og Voss. Me Ap viser og til budsjettforliket
2159 for 2023 mellom regjeringa og SV der strekninga vart prioritert.

2160

2161 Forslag:

2162 Arbeidet med strekninga Arna-Stanghelle må starte opp som planlagt i 2024 og
2163 arbeidet med kommunedelplan for Stanghelle – Voss må starta opp med det fyrste

2164

2165 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel

2166

2167 **Forslag nr. 76**

2168 Voss Arbeiderparti

2169

2170

2171 Begrunnelse:

2172
2173 Forslag:
2174 Bergensbanen er ein del av det grønne skiftet og fire timar er mogeleg mellom Bergen
2175 og Oslo med tog. Voss Ap meiner at det no er på tide å få spaden i jorda for
2176 Ringeriksbanen 31 år etter den fryst vart vedteken på Storinget.

2177
2178 Innstilling: Delvis ivaretatt i R6 Samferdsel
2179

2180 **Forslag nr. 77**

2181 Voss Arbeiderparti

2182
2183 Begrunnelse:
2184 Arbeidarpartiet må gje meir midlar til forskning på livsstilsjukdommar som gjeld
2185 kvinner, men som tradisjonelt sett er forska på blant menn. For å sikra gode
2186 offentlege helsetenester til alle, kan ikkje behandlingstilbod innan kvinnehelse vera
2187 basert på ein enkelt lege sitt engasjementet, men må vera del av utdanninga til alle
2188 legar og andre som yter helsetenester.

2189
2190 Forslag:
2191 Vestland Arbeidarparti meiner at betaling av eigenandel må vera lik for kvinner og
2192 menn. Kvinner må ha råderett over eigen kropp både når det gjeld svangerskap og
2193 endring av kroppen, som sterilisering, fjerning av livmor eller brysta. Kvinnehelse må
2194 få meir forskning, kunnskap og betre behandlingstilbod.

2195
2196 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd
2197

2198 **Forslag nr. 78**

2199 Voss Arbeiderparti

2200
2201 Begrunnelse:
2202 Transseksuelle blir ofte diskriminerte på grunn av manglande kunnskap i
2203 helsevesenet. Rikshospitalet er i dag den einaste institusjonen som har kompetanse
2204 på feltet. Dette medfører lange ventelister, belastning og psykisk uhelse, og i verste
2205 fall død for dei som står i kø.

2206
2207 Forslag:
2208 Vestland Arbeidarparti meiner det må arbeidast for heilskapleg helsehjelp og
2209 kompetanse for transpersonar og ikkje-binære i alle fylke.

2210
2211 Innstilling: Vedtas
2212

2213 **Forslag nr. 79**

2214 Voss Arbeiderparti

2215

2216 Begrunnelse:

2217

2218 Forslag:

2219 Etter koronapandemien er det ein sterk auke blant tilfelle av eteforstyrning,
2220 sjølvskading og sjølv mord. Dei lokale og nasjonale psykiske helseteama må
2221 styrkjast. Det må finnast fleire lågterskel tilbod som både foreldre, ungar og ungdom
2222 kan venda seg til. Det bør arbeidast med å få ned ventetida. Arbeidarpartiet må gjera
2223 det meir attraktivt å arbeida innan psykisk helse, til dømes gjennom å auka
2224 kunnskap, kompetanse og lønnsnivå.

2225

2226 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd

2227 **Forslag nr. 80**

2228 Voss Arbeiderparti

2229

2230 Begrunnelse:

2231

2232 Forslag:

2233 For å få nullutslepp innan transport og vegtrafikk må det skapast eit nasjonalt
2234 nettverk for energi og fyllestasjonar.

2235

2236 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel

2237

2238 **Forslag nr. 81**

2239 Voss Arbeiderparti

2240

2241 Begrunnelse:

2242

2243 Forslag:

2244 Det må utviklast betre el-taxiar med plass til meir enn 7 passasjerar. Desse taxiane
2245 vert som regel nytta til å transportere dei med rullestol, og dei må også kunne ta
2246 klimavenlege val. Offentleg transport som buss må bli eit meir fullkome tilbod, slik at
2247 det kan nyttast også på ettermiddag og helg.

2248

2249 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel

2250

2251 **Forslag nr. 82**

2252 Voss Arbeiderparti

2253

2254 Begrunnelse:

2255 Det offentlege bruker 600 milliardar årleg på innkjøp, og må få betre kunnskap og
2256 strengare krav for å ta meir klimavenlege val. Spesielt innan innkjøp av tekstil,
2257 transport og bygg og byggjemateriale.

2258

2259 Forslag:

2260

2261 Innstilling: Vedtas

2262

2263 **Forslag nr. 83**

2264 Kvinnherad Arbeiderparti

2265

2266 Begrunnelse:

2267 Noreg går mot kraftunderskot i løpet av ein 10-års periode. For å dekke behovet for
2268 billig og føreseieleg kraft, må Noreg gjere omfattande grep. Kraftutbygging må vera
2269 rein (utan bruk av fossilt brensel), føreseieleg (ikkje vêravhengig), ressurseffektiv
2270 (lavt behov for metaller) og ein må begrensa nedbygging og rasering av store
2271 naturområde. Ankepunkta mot kjernekraft er faren for ei ulukke ved eit
2272 kjernekraftverk og lagring av restavfall etter den kjernefysiske prosessen. I Noreg har
2273 vi alle forutsetningar for å møte disse problemstillingane. Noreg har den tredje
2274 største førekomsten av Thorium i verda. Thorium gir mykje mindre langliva
2275 radioaktivt avfall og er rekna som mykje tryggare enn konvensjonelle reaktorar. For
2276 sikker lagring av det radioaktive avfallet bør dette etter modell frå Finland lagrast
2277 minst 500m under jorda. Med den tilgjengelege boreteknologien frå
2278 olje/gassbransjen i Nordsjøen bør alt ligge til rette for at Noreg kan lage trygge depot
2279 for lagring av kjernefysisk avfall.

2280 Dersom ikkje Noreg vurderer å utvikle trygg kjernekraft, står vi som nasjon framfor
2281 følgjande problemstilling:

2282 Anten vil vi få ustabile kraftprisar som er avhengig av importert straum som på sikt vil
2283 fordrive energikostbar industri frå Noreg.

2284 Eller, vil vi måtte investere i vindkraft på land og til sjøs, utbygging av vasskraft og
2285 etablering av store solcelleparker, noko som vil vere ei stor belastning på natur,
2286 økosystem og lokalsamfunn i landet, og som i tillegg vil vera vêravhengig og skape
2287 variable straumprisar.

2288 Eller, vi kan investere i kraftverk for fossil brensel som vil medføre auka global
2289 oppvarming og medfølgjande kostnader.

2290

2291 Forslag:

2292 Arbeidarpartiet skal jobbe for utgreiing, utvikling og etablering av små, modulære
2293 kjernekraftverk i Noreg, fortrinnsvis ved bruk av thorium.

2294

2295 Innstilling: Avvises

2296

2297 **Forslag nr. 84**

2298 Kvinnherad Arbeiderparti

2299

2300 Begrunnelse:

2301 Dagens straumstøttemodell gir utslag som er urettvise. Nokon tenar pengar på å
2302 nytte straum, mens andre, særskilt småbarnsfamiliar er tvungne til å nytte straum på
2303 gitte tidspunkt der straumen er høgare enn gjennomsnittleg straumpris for månaden.
2304 Dette gir straumstøttemodellen eit usosialt preg. Det er også stadig historier om folk
2305 som frys for å spare straum. Dette er ikkje verdig for eit land som Noreg. Tilsvarande
2306 bør hytteeigarar få utbetalt straumstøtte på likt grunnlag som andre eigedomar i
2307 Noreg. Mangel på dette skapar unødvendige skader på mange hytter i Noreg.

2308

2309 Forslag:

2310 Straumstøttemodellen for private må forbeistrast. Straumstøtte må reknast i forhold til
2311 spotpris per time og ikkje gjennomsnittspris per månad, som i dag. For innbyggjarar
2312 med fastprisavtale under vedteke støttepris, skal det ikkje utbetalast straumstøtte.
2313 Straumstøtteordninga skal oppgraderast til å også gjelde hytter og fritidsbustadar.

2314

2315

2316 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid

2317

2318 **Forslag nr. 85**

2319 Kvinnherad Arbeiderparti

2320

2321 Begrunnelse:

2322 Det kan vera utfordringar med tannhelse for gravide. Svangerskapskvalme,
2323 hormonendringar, tannkjøttspesblem og sure oppstøt gjer det utfordrane å
2324 vedlikehalda god tannhelse gjennom svangerskapet. Når Arbeiderpartiet skal
2325 fortsetje med det gode arbeidet med å bygge på tannhelsetilbodet for nye grupper er
2326 det naturleg at neste steg er å inkludere dei gravide i ordninga.

2327

2328 Forslag:

2329 Kvinnherad Arbeiderparti meiner tilbodet om gratis tannhelsetilbod for gravide må
2330 gjenninnførast.

2331

2332 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd

2333

2334 **Forslag nr. 86**

2335 Alver Arbeiderparti

2336

2337 Begrunnelse:

2338 Heimfallsrett er ein rett styresmaktene, vanlegvis staten, har til å overta eit anlegg
2339 vederlagsfritt når konsesjonstida for anlegget går ut. Heimfall er med andre ord ein
2340 del av dei norske konsesjonslovene, og vart innført for å hindra at utanlandsk
2341 storkapital skulle få kontroll over den norske vasskrafta. Dette er ikkje intensjon i
2342 dagens utbygging av vindkraft. I vindkraftområdet er ein ikkje sikra mot at
2343 utanlandsskapital for kontroll i selskapa og dermed kan styre naturressursen vind
2344 etter eige profitt jag og ikkje til beste for fellesskapet. Eit eksempel på å omgå retten
2345 er Hydro sin «manøver saman med Lyse (som er offentleg eigd) Det førte til det
2346 offentlege «mist» 49 % av mogleg overskott frå kraftverka i Røldal-Suldal.

2347

2348 Forslag:

- 2349 • Det må innførast ordningar slik at heimfallsretten for vasskraft faktisk blir oppfylt og
2350 ikkje vatna ut av selskapsetableringar der ein opnar for 49 % eigarskap av «privat»
2351 interesser.
2352 • Det må med bakgrunn i ordninga med heimfallsretten utarbeidast tilsvarande «rett»
2353 for alle fornybare energiformer.

2354

2355 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid

2356

2357 **Forslag nr. 87**

2358 Alver Arbeiderparti

2359

2360 Begrunnelse:

2361 Norsk politikk på feltet straum har spelt fallitt overfor norske forbrukarar så vel
2362 innbyggjarar og næringslivet. Det er noko som sentrale mynde også ser i dag, men
2363 er lite villig eller hevdar at ein ikkje kan endre med grunn i EØS, EU og inngåtte
2364 avtaler.
2365 Enn då sentrale mynde ofte «halsar» etter løysningar som først blir avslått med
2366 «umoglege» som etter kort tid vise seg å vere mogleg (straumstøtte, sikring av
2367 vassforsyning). Eit eksempel er nye reglar for korleis styresmaktene kan gripa inn i
2368 kraftmarknaden for å hindra at vassmagasina går tomme – gjerne omtalt som
2369 «styringsmekanisme». Slike hinder kan fjernast med at det politiske nivået tar større
2370 styring med selskapa sine i tillegg til «styringsmekanismer som opnar for inngripen.
2371 Norske kommunar og fylke har store verdiar investert i kraftbransjen som i dag gir
2372 store avkastningar, men det er ikkje automatikk at dette kjem fellesskapet til nytte.
2373 Mange av selskapa vert drivne med bakgrunn i aksjelovens krav. Det offentlege er

2374 ikkje alltid ein aktiv eigar og brukar dermed ikkje sin rett til å endre styre og leiing.
2375 Kommunar, fylkeskommunar og staten eig samla sett om lag 90 prosent av
2376 produksjonskapasiteten i landet. Staten, ved Nærings- og fiskeridepartementet, eig
2377 gjennom Statkraft *SF om lag 35 prosent av produksjonskapasiteten. Organisering
2378 av Statkraft som statsføretak inneber at staten er eineeigar.
2379
2380 Forslag:
2381 • Den offentlege eigde kraftindustrien og infrastruktur må i større grad taes i bruk
2382 som direkte verkemiddel for å nå politiske mål.
2383 • Det er naudsynt å sikra at AS eigd, 100% eller delvis, av det offentlege kjem under
2384 sterkare styre av politisk nivå. Dette må førast ein sterkare eigar oppfølging og det
2385 offentlege må vere villig til å skifte ut styrer og leiing som ikkje føl opp politiske
2386 vedtak om måla med selskapa.
2387 • Kraftindustrien som er i offentlege eige må omorganisert slik at målet om profitt
2388 ikkje vert styrande, men at dei skal løyse samfunnsoppgåver til beste for
2389 fellesskapet.
2390
2391 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
2392

2393 **Forslag nr. 88**

2394 Alver Arbeiderparti

2395
2396 Begrunnelse:

2397 Utenlandskablar gjer det mogleg for land som importere kraft frå Norge for å selje
2398 eiga kraft vidare. Desse land set i dag tilbake med mesteparten av overskottet av
2399 denne handelen. Norge får noko i form av omsettinga frå kraftselskap som ein ikkje
2400 hadde fått på det tidspunktet. Mottakarland må sikre eigen straum og ikkje «kvila» på
2401 Norge sin kraftsituasjon. Ei endring på gevinst vil kunna forbyggja dette tapet for
2402 Norge både i forma av kapital og straum.
2403

2404 Forslag:

2405 • Det må utarbeidast lov om at selskap som er kraftprodusentar skal vere norsk
2406 eigde og ikkje fritt kan omsetjast. Selskapa må behandlast som kritisk infrastruktur.
2407 • Konesjonsreglar for «utenlandskablar» må endrast slik at vidaresal med gevinst,
2408 av kraft frå mottakarland av norsk kraft som vert mogleggjort med import av norsk
2409 straum, tilfaller Norge.
2410

2411 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid

2412 **Forslag nr. 89**

2413 Alver Arbeiderparti

2414

2415 Begrunnelse:
2416 Statsminister Jonas Gahr Støre uttalte 3. januar at det kan bli aktuelt å innføre ny
2417 forskrift og strengere regulering av strømselskapene og de avtalene de selger til
2418 privatpersoner. Tiden for handling er nå. Strømmarkedet er vanskelig å forstå og det
2419 blir enda vanskeligere når strømselskapene pakker inn dyre strømvtaler på kreative
2420 måter Forbrukerrådet sier det selv: Bransjen tilslører bevisst. Flere av avtalene er
2421 ikke omtalt som variable avtaler når de selges og tilsløres med navn som
2422 «Forutsigbar», «Trygg» og «Lavpris». I tillegg kan vi med jevne mellomrom lese i
2423 media om privatpersoner som får skyhøye strømrregninger fordi de har gått inn på en
2424 strømvtaale som er anbefalt av selgeren.

2425
2426 Forslag:
2427 • Det skal ryddes opp i strømmarkedet.
2428 • Strømselskaper skal kun få tilby to typer avtaler til privatpersoner: fastpris og
2429 spotpris.
2430 • Arbeiderpartiet ønsker å tilbakeføre omsetningen av strøm til forbruker tilbake til
2431 offentlig eide selskap eller produsenter av kraft og ikke gjennom fordyrende og
2432 forvirrende mellomledd. Dette gir også en større andel av strømprisen tilbake i
2433 offentlig eie.

2434
2435 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
2436

2437 **Forslag nr. 90**

2438 Alver Arbeiderparti

2439
2440 Begrunnelse:
2441 Vraket av U-864 med anslagsvis 67 tonn kvikksølv vart funne ved Fedje i 2003. Den
2442 store mengda kvikksølv har uroa langt fleire enn dei som bur på Fedje. I perioden
2443 fram til i dag har det vorte utarbeida fleire rapportar og det har vorte gjort vedtak,
2444 men lite har skjedd. Kravet har vore at det einast retta er å få heva så store delar av
2445 kvikksølvet som det let seg gjera på ein sikker måte.
2446 20. september 2022 leverte eit ekspertutval rapport med ei tilråding om kva som skal
2447 gjerast med ubåten og kvikksølvet. Utvalet vektlegg sterkt usikkerheita dei opplevde
2448 blant Fedje innbyggjarane dersom ubåten og kvikksølvet kun vart tildekt. Utvalet
2449 konkluderer med at det er mogeleg å fjerna kvikksølvet med ein forsvarleg risiko.

2450
2451 Forslag:
2452 Årsmøtet i Vestland Arbeidarparti krev at regjeringa sett fart på finansiering av og
2453 arbeidet med heving av kvikksølvet. Og at arbeidet vert iverksett på ein sikker måte
2454 så raskt som mogleg.

2455
2456 Innstilling: Ivaretas gjennom Forslag 72.

2457

2458 **Forslag nr. 91**

2459 Alver Arbeiderparti

2460

2461 Begrunnelse:

2462

2463 Forslag:

2464 Vestland Ap krever at Nordhordlandstunnelen må komme med i første periode av
2465 Nasjonal Transportplan.

2466 Detaljplanlegging av Nordhordlandstunnelen starter opp i 2023 - med byggestart
2467 senest 2027.

2468

2469 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel

2470

2471 **Forslag nr. 92**

2472 Alver Arbeiderparti

2473

2474 Begrunnelse:

2475 Under Høyres regjeringstid ble makten til vegmyndighetene både konsolidert og
2476 fragmentert, med en egen vegmyndighet på fylkesveger og mastodonten «Nye
2477 Veier» i tillegg til Statens vegvesen. Det er også blitt innført porteføljestyring av de
2478 store veg utbyggingsprosjektene. Dette gir til sammen en sterkere stemme til
2479 vegmyndighetene. Når Høyre i tillegg etterlot seg en nasjonal transportplan som er
2480 mer av en urealistisk ønskeliste enn den er et politisk styringsdokument, har
2481 Vegvesenet og Nye Veier fått så stor definisjonsmakt at det er nødvendig å sette ned
2482 foten.

2483

2484 Vi trenger en veiforvaltning som tar politiske signaler. Vår regjering har blant annet
2485 satt i

2486 gang et arbeid med gjennomgang av veinormalene som FrP etablerte, og en
2487 vurdering av

2488 nedskalering av store prosjekter. Dette er viktig ut fra klimamålene, for å spare natur
2489 og

2490 matjord, og ut fra ønsket om mer vei for pengene. Dette arbeidet må følges opp ved
2491 å

2492 gjenetablere Nasjonal transportplan som politisk styringsverktøy.

2493

2494 I de usikre tidene vi lever i nå er det helt nødvendig å prioritere. Det er ikke godt nok
2495 å kutte flatt og gjemme seg bak prioriteringer i en fagetat. Det må gjøres politiske
2496 prioriteringer, og vi må stå for dem. Vegmyndighetene skal ikke være politiske
2497 aktører, de skal gjennomføre det som blir prioritert

2498
2499 Forslag:
2500 Arbeiderpartiet prioriterer liv, helse og fremkommelighet og vil sikre mest mulig trygg
2501 vei for pengene.
2502 Arbeiderpartiet vil styrke den politiske styringen av bygging og drift av veier ved bl.a.
2503 å avvikle porteføljestylingen av Statens vegvesen og vurdere organiseringen av
2504 veimyndighetene.
2505
2506 Innstilling: Delvis ivaretatt i R6 Samferdsel
2507

2508 **Forslag nr. 93**

2509 Alver Arbeiderparti

2510
2511 Begrunnelse:
2512 Skatteparadis, skjult eigarskap og manglande internasjonal vilje til samarbeid
2513 medfører svekking av demokrati og styrking av at enkeltpersonar, verksemdar eller
2514 statar får urettmessig stor innflyting. Me ser at kretsen rundt Putin delvis slepp unna
2515 internasjonale sanksjonar grunna skjult eigarskap. Me ser at store verdiar vert flytta
2516 ut av vårt eige land og landar i skatteparadiset Sveits. Me ser at kriminelle flyttar
2517 store verdiar utan at me klarar å stoppe det.
2518

2519 Forslag:
2520 Internasjonale forsøk på innstraming av skattepolitikk har foreløpig ikkje lukkast så
2521 godt som ein kunne håpe på. Skjult eigarskap og verdiflytting har store
2522 konsekvensar for samfunnsutviklinga. Norge, som eit av verdas rikaste og fremste
2523 demokrati, må ta grep og gå i front for ein meir rettviss internasjonal økonomi.
2524

2525 Innstilling: Ivaretatt i R5 Næring
2526

2527 **Forslag nr. 94**

2528 Alver Arbeiderparti

2529
2530 Begrunnelse:
2531 Fleirbruksfartøy er skip som bygger ut og vedlikehald røyr og installasjonar tilknytte
2532 petroleumsverksemda på havbotn. Over halvparten av olje og gass som vert
2533 produsert på norsk sokkel kjem frå installasjonar på havbotn og trongen for tilsyn og
2534 vedlikehald aukar. I dag er det 8 800 km røyrleidning, og 526 havbunnsbrønner i
2535 produksjon på norsk sokkel. Desse fartøya er ikkje direkte påkopla
2536 produksjonssystema og reknast derfor ikkje for innretning på norsk sokkel slik
2537 flyteriggar og plattformer gjer og arbeidsmiljøloven gjeld.

2538 Oljearbeidarar kan byta på å arbeida på fleirbruksfartøy og riggar, men det er kun på
2539 riggane arbeidstid og kviletid kan måles i kraft av Arbeidsmiljøloven. På
2540 fleirbruksfartøy har dei heller ingen verneombod til å representera seg, og dersom
2541 dei varslar om farlege forhold risikerar dei å mista jobben og ikkje få nye oppdrag.

2542
2543 Dette hastar det å gjera noko med.

2544
2545 Forslag:
2546 Oljearbeidarar på fleirbruksfartøy omfattast ikkje av Arbeidsmiljøloven som for andre
2547 arbeidstakarar stiller krav til arbeidsmiljø, gjev stillingsvern og regulerer arbeidstid og
2548 kviletid. Norske myndigheiter har heller ikkje heimel til å granska ulykker som skjer
2549 på fleirbruksfartøy Arbeidarpartiet har tidligare uttalt at dette er ein uholdbar situasjon
2550 og Jonas Gahr Støre har lova å fremma framlegg som vil ordna opp i dette når han
2551 kom i posisjon. Vestland Arbeidarparti ber om at Arbeiderpartiet prioriterer dette og
2552 ikkje lenger godtar at 2 til 4 tusen arbeidstakarar som arbeidar på norsk sokkel i
2553 realiteten er rettslause.

2554
2555 Innstilling: Oversendes Stortingsgruppen

2556 **Forslag nr. 95**

2557 Stord Arbeiderparti

2558
2559 Begrunnelse:

2560 Straumen er vår felles ressurs eigd i all hovudsak av fellesskapet gjennom stat og
2561 kommunar. Den har vore ein viktig del av utbygginga av velferdssamfunnet vårt og
2562 eit avgjerande konkurransefortrinn for norsk industri. Straumkrisa har synt svakheiter
2563 ved dagens straummarknad og -system. Dei svært høge prisane råkar folk, bedrifter
2564 og frivillige lag og organisasjonar. Verst råka er dei som har minst frå før.
2565 Straumstøtteordninga for private hushaldningar er eit godt mellombels tiltak for å
2566 motverka høge prisar samstundes som ein sikrar insentiv til å spara. Ordninga bør
2567 likevel forbetrast ved å leggja til grunn faktisk pris og ikkje gjennomsnittsprisen.
2568 Svært mange bedrifter slit i dag med høge straumprisar på toppen av auka
2569 varekostnader og auka rente. Det er tydelege teikn til at fleire og fleire av dei mindre
2570 verksemdene våre får problem. Talet konkursar er aukande, og høge straumprisar
2571 bidreg sterkt negativt til den trenden. Fram til straumlevrandørane kan levere
2572 fastprisavtalar som er forsvarlege å inngå for verksemdene, så må det innførast ei
2573 straumstøtteordning etter modell frå privatmarknaden. Ettersom stadig fleire
2574 samfunnsområde framover skal elektrifiserast, er den langsiktige løysinga på
2575 straumkrisa å byggja ut nett og produksjon samt bruka energi smartare og meir
2576 effektivt. Utbygging av ny produksjon bør fortrinnsvis skje gjennom oppgradering og
2577 effektivisering av eksisterande vasskraftverk, og utbygging av havvind. Elektrifisering
2578 av sokkelen må i størst mogleg grad skje gjennom havvind, som også kan verta ein
2579 viktig marknad for den norske leverandørindustrien etter kvart som oppdraga innan

2580 olje og gass framover vert færre. Me forventar samstundes at regjeringa som
2581 oppfølging av arbeidet til energikommisjonen og utvalet som ser på prisdanninga i
2582 straummarknaden, set i verk tiltak som motverkar prissmitta frå utlandet og sikrar
2583 stabilt låge prisar for folk og næringsliv i tida framover.
2584
2585 Forslag:
2586 Stord Arbeidarparti krev at straumstøtteordninga må forbeholdast. Ordninga må
2587 innrettast slik at den reelt sett vert 90 % av straumprisen, ikkje slik som i dag der det
2588 gjennomsnittsprisen i løpet av eit døger som vert lagt til grunn. Stord Arbeidarparti
2589 krev at det, fram til fastprisavtalane for næringslivet vert gode nok, må lagast ei
2590 straumstøtteordning for næringslivet. Stord Arbeidarparti meiner at kommunar i
2591 høgprisområde utan ekstraordinære kraftinntekter må få kompensert for
2592 ekstraavgifter til straum for å unngå kutt i velferdstenester. Stord Arbeidarparti meiner
2593 at løysinga på straumpriskrisa og energikrisa først og fremst handlar om å byggja ut
2594 meir produksjon og nett samt energieffektivisering. Dette hastar. Auke i produksjon
2595 bør skje fortrinnsvis gjennom oppgradering av eksisterande vasskraftverk og
2596 utbygging av havvind. Elektrifisering av sokkelen må i størst mogleg grad skje
2597 gjennom havvind. Stord Arbeidarparti meiner det samtidig må sikrast varige
2598 endringar av straumsystemet som motverkar prissmitte frå utlandet og sikrar stabilt
2599 låge prisar til folk og næringsliv i Noreg.
2600
2601 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
2602

2603 **Forslag nr. 96**

2604 Stord Arbeiderparti

2605
2606 Begrunnelse:

2607
2608 Forslag:
2609 E39 er den mest sentrale transportkorridoren for heile Vestlandet og må prioriterast
2610 som hovudferdselsåre med tilstrekkeleg opprusta standard for å binda landsdelen
2611 saman frå sør til nord. Ei effektiv samankopling av Vestlandsfylka er viktig for å
2612 utløyse det samla verdiskapingspotensiale i denne landsdelen. (Dette gjeld særleg
2613 aksen Bergen – Stavanger.) Vi har som klar målsetnad ein ferjefri E39 gjennom
2614 fylket med gode koplingar til andre område i fylket. Dette er viktig, ikkje berre for
2615 Vestlandet, men for nasjonen Norge.

2616
2617 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
2618

2619 **Forslag nr. 97**

2620 Etne Arbeiderparti

2621
2622 Begrunnelse:
2623 Ei lokal taxinæring er lokalkjend og tilgjengeleg heile døgeret om dei har oppdrag
2624 nok. I samband med anbod for sjuketransport har større aktørar teke over, ventida
2625 aukar og lokalkunnskapen minkar. Det lokale taxitilbodet er i fare og i fleire høve
2626 greier dei ikkje å bemanne for det lokale behovet. Me må gjeninnføra køyreplikt for
2627 taxinæringa. Det må vera kriterie i framtidige anbod hjå helseforetaka som gjer at
2628 lokale aktørar kan vera aktuelle tilbydarar. Slik det er i dag er ordninga for
2629 sjuketransport uheldig for klima og miljø og den raserer den lokale taxinæringa.
2630
2631 Forslag:
2632 Etne Arbeiderparti vil arbeide for ei lokal taxinæring. Den er eit viktig tilbod i
2633 lokalsamfunna, og i distrikta er det ofte ei erstatning for eit manglande kollektivtilbod.
2634
2635 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
2636

2637 **Forslag nr. 98**

2638 Etne Arbeiderparti

2639
2640 Begrunnelse:
2641 Ferdig oppgradert vil E134 vera eit av landets mest lønnsame samferdselsprosjekt.
2642 Etne Arbeiderparti er bekymra over liten framgang i arbeidet med finansiering av
2643 prosjektet. Delprosjektet E134, Bakka-Solheim, består i dag av ein av Noregs høgast
2644 trafikkerte strekningar med tungtransport, og er samtidig ein farleg veg, utan gul
2645 stripe, med fleire smale og svingete parti. Det har dei siste åra vore fleire
2646 dødsulykker på strekninga.

2647
2648 Forslag:
2649 E134 – Bakka-Solheim
2650 Etne Arbeiderparti ynskjer at Vestland Arbeiderparti går inn for å sikre prosjektet
2651 finansiering i neste rullering av NTP, med oppstart så snart som mogeleg.

2652
2653 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
2654

2655 **Forslag nr. 99**

2656 Etne Arbeiderparti

2657
2658 Begrunnelse:

2659
2660 Forslag:
2661 Elektrifisering av norsk sokkel.

2662 Elektrifisering av sokkelen skal skje med havvind eller annan fornybar straum
2663 produsert på sokkelen.

2664

2665 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for en ny tid

2666

2667 **Forslag nr. 100**

2668 Etne Arbeiderparti

2669

2670 Begrunnelse:

2671 E134 er den viktigaste samferdselsåra Aust- Vest frå Haugalandet/ Sunnhordland,
2672 Seljestad- Røldal er eit «gryteklart» prosjekt som vil gje eit trafikksikkert og
2673 miljømessigt samband Aust/Vest med store innsparingar for transportbedriftene ,
2674 både økonomisk og med omsyn til klima og miljø.

2675

2676 Forslag:

2677 E134 Seljestad -Røldal .

2678 E134 er den viktigaste samferdselsåra Aust- Vest frå Haugalandet/ Sunnhordland,
2679 Dette er eit «gryteklart» prosjekt som vil gje eit trafikksikkert og miljømessigt
2680 samband Aust/Vest med store innsparingar for transportbedriftene , både økonomisk
2681 og med omsyn til klima og miljø.

2682

2683 Etne Arbeiderparti ber Vestland Arbeiderparti om å jobbe for å få realisert prosjektet
2684 så snart som råd.

2685

2686 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel

2687

2688 **Forslag nr. 101**

2689 Stad Arbeiderparti

2690

2691 Begrunnelse:

2692 Framtidas eldreomsorg er basert på at folk skal bu i eigen bustad så lenge som råd. I
2693 dag sit det eldre som treng heimehjelp og bur i gamle bustader som ikkje er
2694 tilrettelagde for dei som på ein eller annan måte har nedsett funksjonsevne.

2695

2696 Difor er det viktig at Arbeidarpartiet no synleggjer at vi tek dei eldre og
2697 pleietrengande på alvor, og syter for at dei kan få ein omsorgsbustad når dei
2698 verkeleg har behov for det.

2699

2700 Kommunane står klare til å bygge. Då må ikkje overføringar frå Regjeringa til
2701 Husbanken verte eit unødig hinder for slik nødvendig utbygging.

2702

2703 Forslag:
2704 Stad Arbeiderparti vil at rammene til Husbanken vert auka, slik at kommunane er i
2705 stand til å bygge nye omsorgsbustadar og sjukeheimar.
2706 Dette er heilt nødvendig for å ta vare på dei eldre på ein trygg og god måte i
2707 framtida.
2708
2709 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd
2710

2711 **Forslag nr. 102**

2712 Stad Arbeiderparti

2713
2714 Begrunnelse:
2715 Vi er midt i eit grønt skifte, og stadig meir skal elektrifiserast på land og til havs.
2716 Behovet for kraft er enormt. Mange nye kraftutbyggingar fører ofte til store konflikter.
2717 Å ta ned forbruket, mellom anna gjennom ENØK-tiltak og satsing på fornybare
2718 energikjelder, kan ha stor betydning for kraftbehovet. Dette er også i tråd med
2719 tilrådinga frå Arbeiderpartiet sitt eige energiutval.
2720 Ein del ENØK-tiltak kan vere kostbare å gjennomføre, for private, for bedrifter, for
2721 kommunar og for lag og organisasjonar. Det er difor avgjerande med gode og
2722 tilgjengelege støtteordningar for å gjennomføre ENØK-tiltak og satsing på fornybare
2723 energikilder. Redusert energiforbruk vert ekstra viktig med vedvarande høge
2724 strømprisar. Med den lange kystlina vi har, må det satsast meir på alternative
2725 løysingar, som td «Fjordvarme», som Eid/Stad kommune har lange og gode
2726 erfaringar med, for å få ned både energiforbruket og energiutgiftene.
2727

2728 Forslag:
2729 Stad Arbeiderparti meiner det må utarbeidast fleire tiltak og støtteordningar som
2730 bidreg til energiøkonomisering og fornybare løysingar i private og offentlege bygg.
2731 Støtteordningane må vere føreseielege.
2732

2733 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
2734

2735 **Forslag nr. 103**

2736 Stad Arbeiderparti

2737
2738 Begrunnelse:
2739 Dei høge drivstoffutgiftene er ei stor belastning over heile landet, både for private og
2740 for næringslivet. For distrikta, der ein ikkje har like gode kollektivtilbod, er dette
2741 særleg krevjande og ikkje ei raudgrøn regjering verdig. I distrikta er det mindre
2742 konkurranse, og difor gjerne høgare drivstoffprisar enn i meir tettbygde strok. Det er

2743 også krevjande at prisane kan variere med fleire kroner over eit døgn, noko som
2744 vanskeleg kan forklarast med at det er krig i Europa.
2745 Elbil kan vere løysinga på sikt, men ladenettet er foreløpig for dårleg utbygd i
2746 distrikta, og nokre stader er det også for lite straum tilgjengeleg.
2747
2748 Forslag:
2749 Stad Arbeiderparti meiner regjeringa snarleg må kome med kompenserande tiltak,
2750 og særleg i distrikta. Totalbelastninga med høge energi- og drivstoff kostnader er alt
2751 for høg.
2752
2753 Innstilling: Delvis ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
2754

2755 **Forslag nr. 104**

2756 Stad Arbeiderparti

2757

2758 Begrunnelse:

2759 Stad AP meiner at regjeringa må ta sterkare grep for å få ned energikostnadane
2760 både til privatbustadar, kommunar og næringslivet. Det hastar med langt sterkare
2761 politisk styring av energisektoren, slik at energikostnadane vert føreseielege. Det må
2762 mellom anna kome eit meir aktivt offentleg eigarskap av energiselskapa. Tiltak som
2763 til dømes to-pris-system for straum til hushald der det er lav pris for grunnbehov må
2764 på plass snarast. Samstundes må det settast inn motivasjonsstimulering for
2765 energieffektivisering.

2766

2767 Forslag:

2768 Stad Ap meiner at regjeringa må ta snarlege grep for å få ein føreseieleg og rimeleg
2769 kraftpris for hushald, kommunar og næringsliv.

2770

2771 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid

2772

2773 **Forslag nr. 105**

2774 Stad Arbeiderparti

2775

2776 Begrunnelse:

2777 Finansieringa av kommunane bygger på fleire ulike prinsipp. Mykje av
2778 rammeoverføringane vert imidlertid basert på folketal og om ein har meir eller mindre
2779 vekst enn landssnittet. Dette meiner vi er problematisk. Det er kommunane som har
2780 ansvaret for å gje gode velferdstenester til alle innbyggjarar. Og det må vere mulig å
2781 halde oppe dette også om ein ikkje har folketalsvekst. Slik inntektssystemet no er
2782 bygd opp, vert dette vanskeleg. Eit anna moment er innslagspunktet for refusjon for
2783 såkalla ressurskrevjande brukarar. Dette har auka jamnt og trutt under Høgre-

2784 regjeringa, no er det på tide at innslagspunktet vert redusert monaleg. Forbodet mot
2785 at personar under 50 år kan bu i sjukeheimar er også ein stor kostnadsdrivar for
2786 mange kommunar.

2787

2788 Forslag:

2789 Stad Arbeiderparti meiner at kommuneøkonomien må styrkast, slik at ein særleg
2790 sikrar at også dei mindre kommunane skal kunne gje gode tenester.

2791

2792 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd

2793

2794 **Forslag nr. 106**

2795 Stad Arbeiderparti

2796

2797 Begrunnelse:

2798 Kvinnehelse har vore og er underprioritert i norsk helsevesen. Dette gjeld både
2799 kvinnehelse generelt, og svangerskapsrelaterte problemstillingar. Kunnskapsnivået
2800 viser seg å vere lavt både i befolkninga og i helsevesenet. Relativt vanlege
2801 kvinnesjukdomar, som td endometriose, vert i for liten grad utgreia og behandla, og
2802 pasientar får difor nedsett livskvalitet og forringa evne til å delta i arbeid og sosialt liv.
2803 Offentleg gynekologteneste i distrikta er mange stader nesten fråverande. Dette set
2804 også retten til reell sjølvbestemt abort på spel, då prosedyren med
2805 medikamentindusert abort fører til store meirbelastningar med lang reiseveg for
2806 kvinna.

2807 Slik vil vi ikkje ha det. Vi vil at alle, også kvinner, skal ha likeverdig tilbod om
2808 helsetenester.

2809

2810 Forslag:

2811 Stad Ap meiner at det må satsast meir på kvinnehelse og kompetanseheving om
2812 denne hos alle typar helsepersonell. Vidare må alle lokalsjukehus og
2813 lokalmedisinske senter i landet ha tilgang til gynekolog, for å kunne ivareta eit
2814 tilstrekkeleg tilbod til kvinner i alle deler av landet.

2815

2816 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd

2817

2818 **Forslag nr. 107**

2819 Stad Arbeiderparti

2820

2821 Begrunnelse:

2822 Det er krevjande tider for mange folk no. Sjølv dei som har arbeid med lave og
2823 middels inntekter, kan slite med å få endane til å møtast når det generelle prisnivået

2824 aukar samt at både drivstoff og straum i periodar vert svært dyrt. Slik kan vi ikkje ha
2825 det.

2826 Foreldre skal ikkje måtte velge mellom varme i huset eller mat til barna.

2827 Arbeiderpartiet skal vere garantisten for at flest mogleg kan klare seg sjølv, at den
2828 nye fattigdomen ikkje bit seg fast. Eit verkemiddel då er å modernisere
2829 sosialpolitikken der det er nødvendig.

2830

2831 Forslag:

2832 Arbeiderpartiet treng ein sosialpolitikk for vår tid. Stad Arbeiderparti ønsker difor ein
2833 gjennomgang av den samla sosialpolitikken, der ein også vurderer å auke både
2834 grunnbeløpet og barnetrygda

2835

2836 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd

2837 **Forslag nr. 108**

2838 Stad Arbeiderparti

2839

2840 Begrunnelse:

2841 Vald i nære relasjonar er eit stort og krevjande område, som berører både justis- og
2842 helsesektoren.

2843 Regjeringa arbeider no med ein opptappingsplan mot vald i nære relasjonar.

2844 Fysisk, psykisk, materiell og økonomisk vald, barn som er vitne til vald og negativ
2845 sosial kontroll/æresvald – alt dette må vere del av den samme planen.

2846 Då Knut Storberget (Ap) var justisminister vart alle kommunar pålagde å ha eller
2847 vere ein del av ein lokal handlingsplan mot vald i nære relasjonar. Ein er enno ikkje i
2848 mål med dette.

2849 Der er umåteleg viktig at Arbeiderpartiet leverer konkret innspel til justisministeren i
2850 arbeidet med opptappingsplanen, der desse tre krava – forpliktande, konkret og
2851 finansiert – vert tydeleggjort.

2852

2853 Forslag:

2854 Stad Arbeiderparti forventar at den komande opptappingsplanen mot vald i nære
2855 relasjonar må vere forpliktande, konkret og finansiert.

2856

2857 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd

2858

2859 **Forslag nr. 109**

2860 Stad Arbeiderparti

2861

2862 Begrunnelse:

2863 Vestland fylke har mål om å vere klimanøytrale innan 2030.

2864 Målsettinga inneber mellom anna at naturressursane i Vestland må inngå i ein
2865 strategisk plan for utnytting i ein sirkulærøkonomi.
2866 Ein av føresetnadene for å nå måla er at miljøkompetansen i den kommunale og
2867 fylkeskommunale forvaltninga er god.
2868 Det er fleire ressursar som i dag ligg uutnytta, til dømes tømmer og skogsavfall etter
2869 rydding langs offentlege vegar, skogsavfall etter uttak av tømmer i hogstmoden skog
2870 og gjødsel ved ridesentra.
2871
2872 Det vert jobba med framtidig gjødselhandtering og med å samle inn m.a. matavfall
2873 og andre kompost/gjenvinningsaktuelle biologiske avfallstypar til lokal kompostering
2874 og biogassutvinning i fleire interkommunale renovasjonsselskap. Dette må stimulerast
2875 gjennom mellom anna økonomiske insentiv.
2876
2877 Forslag:
2878 Stad Arbeiderparti meiner at for å nå målet om klimanøytralitet, må det stimulerast
2879 med langsiktige og føreseielege økonomiske tiltak, og det må leggjast ein strategi for
2880 å auke motivasjon for gjenvinning av mellom anna landbruks/skogbruksavfall.
2881
2882 Innstilling: Vedtas
2883

2884 **Forslag nr. 110**

2885 Øygarden Arbeiderparti

2886
2887 Begrunnelse:

2888 Anbudsutsetjinga av fleire av arbeidsmarknadstiltaka våre – dei viktigaste verktøya
2889 våre for å styrke yrkesdeltakinga for dei med vanskar i arbeidslivet – fører til
2890 administrative utfordringar og meirarbeid, både i anbudsprosessen og når tiltaka skal
2891 driftast.

2892
2893 Anbudsutsetjing inneber at NAV er forplikta til å bruke eksterne aktørar til delar av
2894 oppgåveløysinga. Dette minskar NAV sin handlefridom, og gjer dermed også den
2895 viktigaste aktøren i arbeids- og velferdspolitikken vår mindre smidig og målretta.
2896 Gevinstar av anbod av offentlege tiltak og tenester er i tillegg ikkje dokumenterte.

2897
2898 Ein konsekvens av anbudsutsetjinga av arbeidsmarknadstiltak er i praksis at det i
2899 dag er forbode for NAV å sjølv utføre ein del av desse tiltaka, også når dette er tiltak
2900 NAV sine tilsette i stor grad har spisskompetanse på. Dette er dårleg bruk av
2901 samfunnet sine ressursar, og kan vanskeleg seiast å vere i tråd med regjeringa sitt
2902 overordna mål om auka tillit til tilsette i offentlig sektor. Ein gjennomgang av måten
2903 arbeidsmarknadstiltaka våre er organisert på vil difor vere eit viktig bidrag til å nå
2904 målet i Hurdalsplattforma om å styrke desse tiltaka.

2905

2906 Forslag:
2907 Hurdalsplattforma slår fast at arbeidsmarknadstiltaka skal styrkast. Fleire av
2908 arbeidsmarknadstiltaka er i dag anbodsutsett, som Avklaringstiltaket og
2909 Oppfølgingstiltaket. Vestland Arbeidarparti meiner det må vurderast om tiltaka som i
2910 dag er anbodsutsett framleis skal vere det. Det må også vurderast om NAV lokalt i
2911 større grad sjølve skal kunne avgjere om det faktisk skal gjennomførast anbod når
2912 regelverket fyrst opnar for dette.

2913
2914 Innstilling: Ivaretatt i R1 Arbeidsliv
2915

2916 **Forslag nr. 111**

2917 Øygarden Arbeiderparti

2918
2919 Begrunnelse:

2920 At den førre, borgarlege regjeringa gjorde innstramingar i tilskota til pensjon for
2921 private barnehagar er kanskje det tydelegaste eksempelet på kor gode tilskotsvilkåra
2922 til desse barnehagar har vore. Dei store inntektene eigarar av kommersielle
2923 barnehagar har teke ut over fleire år er eit anna døme.

2924
2925 Sjølv om det er gjort innstramingar og tilpassingar dei seinare åra som har styrka
2926 likebehandlinga, er det framleis store skilnadar mellom private og kommunale.

2927
2928 Dei store taparane er barna i kommunale barnehagar, og dei tilsette i desse
2929 barnehagane. Deira barnehagekvardag er gjennomgåande strammare økonomisk
2930 enn kvardagane til barn og tilsette i private barnehagar, sjølv om det overordna
2931 prinsippet for norsk barnehagepolitikk er likebehandling.

2932
2933 Forslag:
2934 Finansieringsordninga for private barnehagar sikrar ikkje likebehandling mellom
2935 kommunale og private barnehagar. Årsaker er meir omfattande oppfølgingstilbod i
2936 mange kommunale barnehagar, dårlegare pensjonsordningar i private barnehagar,
2937 høve til utbytte frå private barnehagar, ulike opptaksreglar m.m. Vestland
2938 Arbeidarparti meiner difor det trengs eit kontinuerleg forbetringsarbeid for å sikre
2939 reell likebehandling mellom barnehagane våre.

2940
2941 Innstilling: Ivaretatt i R7 Oppvekst og utdanning
2942

2943 **Forslag nr. 112**

2944 Øygarden Arbeiderparti

2945
2946 Begrunnelse:

2947 Hurdalsplattformen legger opp til en gradvis innføring av at tannhelse skal bli gratis,
2948 på lik linje med andre helsetjenester. Dette er viktig for den enkelte og god politikk
2949 for utjevning av sosial ulikhet. Regjeringen må prioritere dette arbeidet i hvert
2950 statsbudsjett som legges fram.
2951
2952 Forslag:
2953 Med Hurdalsplattformen sin målsetning om gradvis utvidelse av den offentlige
2954 tannhelsetjenesten med mål om å likestille den med andre helsetjenester er vi på
2955 god vei mot et svært viktig mål: Gratis tannhelse, på lik linje med andre
2956 helsetjenester.
2957
2958 Den økonomiske situasjonen og de budsjettmessige rammebetingelsene vil gjøre
2959 det krevende å gjennomføre store og tunge velferdsreformer de neste årene.
2960 Samtidig er det nettopp i en situasjon med svekket kjøpekraft og levekårsutfordringer
2961 for de med dårligst råd slike reformer trengs mest.
2962
2963 I et land som Norge skal ikke størrelsen på lommeboka synes på tennene dine.
2964 Derfor er det viktig at det blir slått entydig fast at arbeidet med tannhelsereformen må
2965 prioriteres aktivt ved hver budsjettframleggelse så lenge Ap sitter i regjeringen, frem
2966 til målet om gratis tannhelse er nådd.
2967
2968 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd
2969

2970 **Forslag nr. 113**

2971 Arbeiderpartiet i Bergen

2972
2973 Begrunnelse:

2974 R1 En human og rettferdig asylpolitikk

2975 Arbeiderpartiet i Bergen mener Norge må føre en human og rettferdig asylpolitikk,
2976 som særlig ivaretar barn og sårbare mennesker. Politikken som til enhver tid føres
2977 må være i tråd med våre internasjonale forpliktelser og i samsvar med FNs
2978 høykommissær for flyktninger sine anbefalinger.

2979 For Arbeiderpartiet må barnets behov alltid vektlegges først. Barn skal behandles
2980 med respekt og behandlingen skal ivareta barnas beste. I saker hvor foreldre
2981 kommer med uriktige opplysninger er det viktig at dette ikke går utover barnet.
2982 Arbeiderpartiet mener at det må være konsekvenser, men at det bør utredes for om
2983 det skal være alternative straffer enn å bli kastet ut av landet.

2984 Arbeiderpartiet mener at de som søker asyl i Norge skal leve under verdige forhold.
2985 Mennesker som er registrert som beboer i asylmottak og har sitt daglige opphold i
2986 asylmottak har rett til stønad. Stønaden til beboere i asylmottaket er ment å dekke
2987 de grunnleggende behovene en beboer i asylmottak har og bidra til å gi en forsvarlig
2988 levestandard i en særskilt livssituasjon under oppholdet i asylmottaket, men

2989 realiteten er at stønaden er langt fra dekkende til å ivareta grunnleggende behov. I
2990 2022 har asylsøkere 88,- dagen å leve for, og nesten halvparten av asylsøkere i
2991 norske mottak oppgir at de opplever å være sulten. I en tid der alt blir dyrere mener
2992 Arbeiderpartiet at også asylsøkeres stønad må dekke grunnleggende behov, og
2993 ønsker derfor å doble stønaden fra 2688,- til 5376,- per måned.
2994 Veien for asylsøkere for å komme seg inn i det ordinære arbeidslivet er lang.
2995 Arbeiderpartiet mener at det må bli iverksatt ordninger som gjør at asylsøkere og
2996 papirløse kan delta i arbeidslivet mens søknaden deres behandles. Å få ta del av
2997 arbeidslivet bidrar til bedre integrering i samfunnet og at de blir ressurser for
2998 velferdsstaten.
2999
3000 Forslag:
3001 Arbeiderpartiet i Bergen vil:
3002 - At barnas beste skal gis avgjørende vekt i vurderingen av barnets og familiens rett
3003 til opphold.
3004 - At behandlingstiden på asylsøknader reduseres
3005 - Utrede for alternative sanksjonsmuligheter i tilfeller der det foreligger uriktige
3006 opplysninger fra foreldre, og samtidig et fastlagt beskyttelsesbehov.
3007 - Doble stønaden til beboere i asylmottak
3008 - Styrke aktivitetstilbudet for barn i asylmottak
3009 - At regjeringen får på plass ordninger som lar asylsøkere og papirløse ta del i det
3010 ordinære anstendige arbeidslivet
3011
3012 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og Velferd
3013

3014 **Forslag nr. 114**

3015 Arbeiderpartiet i Bergen

3016 Begrunnelse:

3017 R2 En plan for fornyet tillit og en vei ut av strømpriskrisen
3018 Kraftsituasjonen i Norge har gitt store prisutslag det siste året. Vanlige folk er
3019 bekymret og opprørt over høye strømpriser og er usikre på hvordan fremtiden blir.
3020 Næringslivet og offentlige institusjoner er også rammet av denne situasjonen og har
3021 inntil nylig måttet bære belastningen av unormalt høye priser. Regjeringen var raskt
3022 ute med strømstøtte for vanlige folk. Det var et nødvendig tiltak som gjorde det
3023 lettere for folk å takle strømregningen og nylig med en støtteordning for bedrifter.
3024 Dette bremser uroen, men er ikke nok for at vi fortjener tillit hos velgerne. Vi må vise
3025 veien til en fremtid uten en slik uro.
3026 Vi forstår at vår produksjon, distribusjon og utveksling av kraft er sammensatt og
3027 bundet av fysiske og avtalemessige begrensninger. Det er likevel et paradoks at vi
3028 har rigget oss slik at vi har overskuddskraft til å eksportere, men likevel har ikke vi
3029 mulighet til å sette en kraftpris som er nærmere produksjonskostnaden på norske
3030

3031 kraftverk enn europeisk markedspris. Vår tilknytning til det europeiske kraftmarkedet
 3032 gir oss mulighet til å dekke eget behov av strøm når det er billig og våre magasiner
 3033 har lav fylling, men på den andre siden gir det også store utslag i vår egen strømpris.
 3034 Næringslivet melder også behov for mer fremtidig kraft, og vi vil innen kort tid stå i en
 3035 situasjon med kraftunderskudd om vi ikke bygger ut for mer kraftproduksjon.
 3036 Norge har gode forutsetninger for å energieffektivisere, redusere strømforbruk,
 3037 oppgradere eksisterende kraftverk- og infrastruktur. Vi har også gode forutsetninger
 3038 for å bygge ut sol og vindkraft. I tillegg blir moderne kjernekraft også løftet som en
 3039 mulig kraftkilde for landet vårt.
 3040 Men det må prioriteres å bygge ut havvind og vindmøller ved industriområder før
 3041 øvrig utbygging på land vurderes. Det er ikke nok med økonomisk kompensasjon for
 3042 å gi lokal aksept. Det trengs også tillit til at prosessene blir grundige og gode og at
 3043 naturhensyn vektlegges sterkt. Omfanget av ny grønn industri må ikke gå på
 3044 bekostning av naturen.
 3045 Arbeiderpartiet vil gi folk og bedrifter en plan for å komme ut av denne situasjonen,
 3046 mer robust kraftsystem og mer selvforsynt med kraft hvor vi har en sterkere politisk
 3047 kontroll.
 3048 Det må derfor investeres massivt i sentral-, regional- og distribusjonsnett i form av
 3049 både
 3050 nybygging og vedlikehold for å møte behovet for kraft, redusere prisforskjeller
 3051 mellom prisområdene og styrke forsyningssikkerheten
 3052 En plan som viser at vi i fremtiden skal bygge, forvalte og distribuere nok rimelig
 3053 strøm til landets arbeidsplasser og hjem. En slik plan vil vise hvor vi vil, og gi våre
 3054 velgere fornyet tillit til Arbeiderpartiet. Vi må vise at sosialdemokratiet tør å regulere
 3055 markedet, når systemet ikke ivaretar sosiale forhold og arbeidsplasser. Strømstøtten
 3056 har hjulpet oss godt så langt, men vi mener en langsiktig løsning må til.
 3057
 3058 Forslag:
 3059 Arbeiderpartiet vil :
 3060 - At strøm fortsatt skal handles med våre naboland i Europa, både for deres og vår
 3061 energisikkerhet.
 3062 - Styrke kraftselskapenes mål som samfunnsaktør og redusere deres finanspolitiske
 3063 formål.
 3064
 3065 Arbeiderpartiet vil jobbe for en lav strømpris ved å:
 3066 - Få på plass en annen form for prissetting i vårt interne strømmarked, hvor vi
 3067 motvirker prissvingningene på de dyreste produksjonsmåtene i det europeiske
 3068 markedet. Strømprisen i vårt interne marked må reduseres slik at den ligger
 3069 nærmere nasjonal produksjonskostnad.
 3070 - Pålegge kraftselskapene å tilby forutsigbar rimelig fastpris til bedriftene tilpasset
 3071 deres drift. Andre ordninger må vurderes om ikke fastpriskontrakter er mulig.
 3072 - Innføre en modell for private hjem som er progressiv, der lavere forbruk fører til
 3073 lavere pris per kilowattime. Gjerne i form av ett 2 pris system.
 3074

3075 Arbeiderpartiet vil styrke kraftproduksjon og distribusjonen av kraft. Vi vil:
 3076 - Styrke kraftproduksjon, grønn og bærekraftig, men med både regulerbar og
 3077 uregulerbar kraft.
 3078 - Utrede om Norge skal bygge moderne kjernekraftverk.
 3079 - Undersøke mulighetene for om kraftprodusenter kan selge strøm direkte til kunder i
 3080 sin prisregion.
 3081 - Det må investeres massivt i sentral-, regional- og distribusjonsnettet med både
 3082 nybygging og vedlikehold.
 3083
 3084 Arbeiderpartiet vil ta følgende hensyn i energipolitikken:
 3085 - Prioritere kraftutbygging som utgjør mindre inngrep i naturen først.
 3086 - Fortsatt bruk av strømstøtte som virkemiddel ved behov.
 3087 - Økt støtte til Enova tiltak for bedrifter og privatpersoner – for eksempel
 3088 varmepumpe, rentbrennende vedovn og etterisolering. Økte krav til
 3089 energieffektivisering. Vurdere oppdatere tekniske krav til nybygg.
 3090 - Sikre kompensasjon for offentlige institusjoner slik at ikke deres samfunnsoppdrag
 3091 blir rammet av høye strømprisutslagene.
 3092
 3093 Innstilling: Ivarettatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid

3094 **Forslag nr. 115**

3095 Arbeiderpartiet i Bergen
 3096
 3097 Begrunnelse:
 3098 R3 Samspill mellom gode arbeidstiltak, et ryddig arbeidsliv og rettferdige sosiale
 3099 ytelser
 3100 Samspill mellom gode arbeidstiltak, et ryddig arbeidsliv og rettferdige sosiale ytelser.
 3101 Arbeid til alle som kan er noe av det viktigste vi kan gjøre for å sørge for stabile
 3102 livsrammer for den enkelte. En stabil tilknytning til arbeidslivet inkluderer deg i
 3103 sosiale miljøer, muliggjør livsmestring og gir deg egen inntekt og kontroll over egen
 3104 økonomi.
 3105 Arbeiderpartiet skal sørge for at flere blir inkluderte. Vi skal sørge for at det kommer
 3106 flere tilrettelagte arbeidsplasser til Vestland og Bergen, og at disse sikres
 3107 forutsigbare og gode kontrakter hvor det er mulig. Deler av kontraktene bør være
 3108 reserverte anbud slik at VTA-bedrifter konkurrerer med hverandre. Arbeidslivet skal
 3109 være for alle, og ingen grupper skal ekskluderes.
 3110 Samtidig trenger vi rettferdige nivåer på sosiale ytelser. Trygdesystemet gir
 3111 mennesker frihet, fordi det gir trygghet. I vår bevegelse ser vi ikke på trygd som en
 3112 utgift, eller noe som bare gagnar de enkeltpersonene som mottar støtte. Forsvarlige
 3113 ytelser er en investering i alle, som med fellesskapet i ryggen, kan satse på å ta
 3114 utdanning eller finne nytt arbeid. Samfunnet må gi verdighet til de som ikke kan delta
 3115 i arbeidslivet.

3116 Den norske velferdsstaten er etablert for at de som permanent, eller for en periode,
3117 ikke er istand til å arbeide og motta lønn, skal ha en trygghet for at de kan ha et
3118 likeverdig liv med andre innbyggere i landet. Det er nå godt dokumentert at flere
3119 grupper lever i fattigdom selv om de er innvilget trygdeytelser. Trygdesatsene må
3120 være på et nivå som gir mulighet for et trygt og verdig liv, og den må justeres i
3121 henhold til prisveksten i samfunnet.
3122 Høy deltagelse i arbeidslivet er bra både for den enkelte og samfunnet som helhet.
3123 Norsk offentlig sektor bør derfor stadig utforme velferdsordninger og andre
3124 sosialpolitiske virkemidler på en måte som støtter opp om målet om arbeid for alle.
3125 Vi må både ha gode nok ordninger slik at alle som kan får plass i arbeidslivet, og
3126 gode nok ordninger til å ivareta dem som av ulike årsaker står langt utenfor
3127 arbeidslivet.
3128
3129 Forslag:
3130 Arbeiderpartiet vil:
3131 - At det skal lønne seg å arbeide for dem som kan, og vi må gjøre mer for å hjelpe
3132 folk i arbeid.
3133 - At vi styrker ordningen med tilrettelagte arbeidsplasser.
3134 - At det må finnes gode ordninger som ivaretar dem som står langt utenfor
3135 arbeidslivet
3136 - At innretning og nivå på alle trygder gjennomgås slik at ingen som mottar trygd i
3137 Norge må leve i fattigdom.
3138
3139 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd

3140 **Forslag nr. 116**

3141 Arbeiderpartiet i Bergen

3142
3143 Begrunnelse:

3144 R4 Forsvar

3145 Det sikkerhetspolitiske landskapet har endret seg dramatisk de siste årene. Det er
3146 krig i Europa, økende polarisering, stormakt-rivalisering og stadig flere demokratier
3147 utfordres. Fra åpne kilder og rapporter konkluderes det med at dagens
3148 forsvarsstruktur er for liten og har for lav utholdenhet. Forsvaret mangler kapasiteter,
3149 personell og materiell. Norge er heller ikke i nærheten av å oppnå NATOs målsetting
3150 om 2% av BNP (vedtatt av alle medlemsland).
3151 De siste tiårene har forsvar og beredskap blitt nedprioritert. Gjeldende Langtidsplan
3152 for Forsvaret er et tydelig bevis på dette.
3153 Forsvaret skal ivareta Norges selvstendighet - våre verdier, trygghet og handlefrihet.
3154 Det trengs derfor en kraftig styrking av Forsvaret. Arbeiderpartiet må være en
3155 garantist for dette.

3156
3157 Forslag:

3158 Arbeiderpartiet i Bergen vil:
3159 - at Forsvarets kampkraft skal styrkes betraktelig. Det må investeres i mer personell,
3160 materiell og kapasiteter.
3161 - at bevilgningene økes. Det må etableres en opptrappingsplan for å raskt nå NATOs
3162 2% mål.
3163 - at forsvarsevnen skal utgjøre en reell krigsforebyggende terskel.
3164 - at man ser på muligheten for å opprette et militært investeringsfond utenom det
3165 årlige forsvarsbudsjettet. Et fond for innkjøp av utenlandsprodusert materiell og
3166 våpensystemer.
3167
3168 Innstilling: Ivaretatt i R4 Internasjonalt
3169

3170 **Forslag nr. 117**

3171 Arbeiderpartiet i Bergen
3172
3173 Begrunnelse:
3174 R6 Ny husleielov
3175 Rammevilkårene for leiesektoren ble satt for flere tiår siden, sterkt formet av en
3176 eierlinje fra etterkrigstiden som hadde hatt stor suksess.
3177 Boligsektoren har endret seg radikalt siden den gang. Kjøp, salg og utleie av bolig er
3178 deregulert og markedsorientert, og er blitt en av de sterkeste kildene til økt
3179 økonomisk ulikhet. Andel boligeiere har stagnert, og antall leietakere har økt til
3180 nesten en million mennesker. Skillet mellom de som eier og de som leier er den mest
3181 fremtredende faktoren i hva som kjennetegner økonomisk sårbare forbrukere.
3182 Nesten halvparten av de mest økonomisk sårbare forbrukerne leier bolig. I
3183 befolkningen totalt er én av seks i denne gruppa.
3184
3185 Forslag:
3186 Arbeiderpartiet i Bergen vil:
3187 - At regjeringen skal sette ned et offentlig lovutvalg for å utrede en ny husleielov som
3188 sikrer leietakere mer stabile leieforhold.
3189
3190 Innstilling: Vedtas
3191

3192 **Forslag nr. 118**

3193 Arbeiderpartiet i Bergen
3194
3195 Begrunnelse:
3196 R8 Lysforurensing
3197 Lysforurensning har en rekke negative konsekvenser for mennesker og dyr. Kunstig
3198 lys forstyrrer døgnrytmen vår og det påvirker dyrelivet på land og i havet. I havet

3199 omkring større byer registreres høye nivåer av lysforurensing. Lysforurensingen
3200 påvirker dyrenes overlevelse, orienteringsevne og migrasjon. Den høye
3201 lysforurensingen gjør blant annet at Melkeveien kun er synlig for en tredjedel av
3202 Norges befolkning. Innføringen av LED-lamper har hjulpet, men det er ikke nok til å
3203 ha en betydelig effekt på lysforurensingen.
3204
3205 Forslag:
3206 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:
3207 - Det utarbeides en nasjonal strategi for å redusere lysforurensing.
3208 - Lyssetting på offentlige bygg begrenses og reduseres ved å installere lyskilder som
3209 lyser nedover mot bakken med svakere og varmere lyskilder
3210
3211 Innstilling: Vedtas
3212

3213 **Forslag nr. 119**

3214 Arbeiderpartiet i Bergen

3215
3216 Begrunnelse:
3217 R9 Kultur
3218 Museumsmeldingen (Meld. St. 8 (2018–2019)) lagt frem av Solbergregjeringen slo
3219 fast at alle tiltak og satsninger som er omtalt i meldingen skulle håndteres innenfor
3220 gjeldende budsjettammer eller ved omprioriteringer. Dagens regjering har uttalt at
3221 kulturarvsektoren er en sentral del av kulturpolitikken og at den vil legge til rette for at
3222 museene fortsatt kan være viktige og vitale samfunnsaktører.
3223 Det fremgår videre av regjeringsplattformen at regjeringen vil gjennomgå statlige
3224 virkemidler og finansiering av museene for å sikre forutsigbare rammer.
3225 Museumsnettverket har i lengre tid meldt om et stort vedlikeholdsetterslep, alt fra
3226 behov for nybygg og rehabilitering til utstillingslokaler, magasiner, fasiliteter for
3227 publikum og arbeidsforhold for de ansatte.
3228 I tillegg er det et økende behov for vedlikehold som følge av vår tids klimaendringer.
3229 De kulturhistoriske samlingene ved Universitetsmuseet i Bergen har en av de
3230 viktigste samlingene i Europa av kirkekunst og vikingtidsfunn, og et statlig museum i
3231 Bergen. Bygningene har ikke vært vesentlig pusset opp siden byggingen i 1927, og
3232 bygningene er nå stengt på ubestemt tid. AIB mener derfor at det er viktig å styrke
3233 kulturminnefondet slik at historiske bygg sikres for fremtiden.
3234

3235 Forslag:
3236 Arbeiderpartiet i Bergen vil:
3237 - Det er et betydelig etterslep på offentlige og private kulturminner, derfor må
3238 Kulturminnefondet styrkes slik at FNs bærekraftsmål (delmål 11.4) om å verne og
3239 sikre vår felles kultur- og naturarv ivaretas.

3240 - Sette i stand Kulturhistoriske museum i Bergen. Kulturhistoriske museum er et
3241 statlig museum som trenger en særskilt bygnings bevilgning.

3242

3243 Innstilling: Vedtas

3244 **Forslag nr. 120**

3245 Arbeiderpartiet i Bergen

3246

3247 Begrunnelse:

3248 R10 Sirkulær økonomi

3249 Det er behov for en sirkulær tilnærming til både økonomi og samfunnsutvikling i
3250 overgangen fra tradisjonelle, lineære forretningsmodeller, til en mer bærekraftig,
3251 sirkulær økonomi. Hensikten er å utnytte eksisterende produkter, avfall og
3252 biprodukter i en overgangsfase. Produkter må vare lenger, de må kunne repareres,
3253 og materialene må kunne brukes på nytt. Gjennom mer effektiv bruk av ressurser
3254 kan klimafotavtrykket reduseres, naturtapet bremses og forurensingen minimeres.
3255 Samtidig vil omstilling til en mer sirkulær økonomi bidra til flere klima- og
3256 miljøvennlige arbeidsplasser og flere bærekraftige varer og tjenester.

3257

3258 Forslag:

3259 Arbeiderpartiet i Bergen ønsker at det på statlig, regionalt og lokalt nivå tilrettelegges
3260 for at en sirkulær økonomi der gjenbruk skal være det bærende elementet i det
3261 grønne skiftet.

3262

3263 Innstilling: Ivaretatt i R5 Næring

3264

3265 **Forslag nr. 121**

3266 Arbeiderpartiet i Bergen

3267

3268 Begrunnelse:

3269 R11 Natur

3270 Arealendringer er den største trusselen mot naturmangfoldet, både i Norge og på
3271 verdensbasis. Både klimapanelet og naturpanelet fastslår at verden må ha mer, ikke
3272 mindre, natur dersom vi skal lykkes i å nå bærekraftsmålene. Hurdalsplattformen slår
3273 fast at sikring av jordvern er et overordnet mål i arealforvaltningen og at skogen skal
3274 brukes aktivt som en sentral del av klimapolitikken. Blant annet ved å utarbeide
3275 nasjonale mål og strategier for å øke den naturlige karbonlagringen i norsk natur. I et
3276 slik perspektiv er det ekstra viktig å sørge for at naturen og det økologiske
3277 mangfoldet bevares og ikke bygges ned.

3278 Skal vi forhindre at norsk natur forsvinner bit for bit i stadige kompromisser med ulike
3279 sektorinteresser, må vi få til en mer langsiktig balansering av ulike hensyn. Det
3280 trengs mer kunnskap, en annen fordeling av ansvar og makt i forvaltningen av natur,

3281 og at naturverdier får mer tyngde i vektskålen. Arbeiderpartiet må sørge for helhetlig
3282 samfunnsplanlegging med en sterkere sektorovergripende forvaltning av natur for å
3283 følge opp målene i naturavtalen.

3284

3285 Forslag:

3286 Vestland Arbeiderparti ber regjeringen om å iverksette følgende tiltak:

3287 - Styrke kartleggingen av norsk natur og følge opp økologisk grunnkart med formål
3288 om å innføre krav til et helhetlig naturbudsjett / - regnskap basert på resultatet av
3289 pågående høring om Klimalovens klimamål for 2030.

3290 - En nasjonal ordning der nedbygging av skog, jord eller annen natur, kompenseres
3291 for ved å restaurere natur med tilsvarende eller bedre økologisk verdi andre steder
3292 må vurderes.

3293 - Etablere tiltak som fører til at Norge opprettholder et mangfold av økosystemer i
3294 god økologisk tilstand.

3295 - Sikre bedre konsekvensutredninger før inngrep, og åpenhet om og systematisering
3296 av erfaringer og data.

3297

3298 Innstilling: Vedtas

3299 **Forslag nr. 122**

3300 Arbeiderpartiet i Bergen

3301

3302 Begrunnelse:

3303 R12 Skole

3304 En god skolegang er avgjørende for en god start på livet. Skolen skal skape like
3305 muligheter for alle uavhengig av økonomi og bakgrunn.

3306 Lærerne og fagarbeidere er selve bærebjelken for en god skolegang og utdanning.

3307 For oss i Arbeiderpartiet er det viktig at vi gir mer tillit til lærerne, fagarbeideren og
3308 andre personell. Det er de som har kompetansen og vet hva som er best for elevene
3309 sine. Da må de få mer fleksibilitet til å tilpasse hvordan de skal legge til rette, utfordre
3310 og motivere den enkelte elev.

3311 Det er viktig med et læringsmiljø som styrker lærelysten hos elevene. Vi har troen på
3312 at pedagogiske ansatte er de som vet hvilke metoder som gir elevene størst mulig
3313 utbytte.

3314 Mer praktisk, variert og aktiv læring i skolen vil gi mer motiverte elever. De nye
3315 læreplanene legger opp til mer sosialisering, lek, muligheter for
3316 utendørsundervisning og sørger for mer elevmedvirkning. Dette er viktig for elevenes
3317 trivsel og læring.

3318

3319 Forslag:

3320 Arbeiderpartiet vil:

3321 - Gi faglig frihet og tillit til pedagogiske ansatte

3322 - Ha fokus på mer praktisk læring og lek

3323 - Kutte ned på testregiment i skulen, og leggje vekt på testing for å leggje til rette for
3324 læring, og ikkje ha læring for testing.

3325

3326 Innstilling: Ivaretatt i R7 Oppvekst og utdanning

3327 **Forslag nr. 123**

3328 Arbeiderpartiet i Bergen

3329

3330 Begrunnelse:

3331 Ny opplæringslov må sikre digitalt likeverd

3332 Den digitale skulekvardagen fyller klasseromma til nynorskelevane med læremiddel,

3333 læringsressursar og digitale verktøy på bokmål. Det rokkar ved retten til opplæring

3334 på eige språk, og gjev nynorskelevane ei dårlegare lese- og skriveopplæring. Den

3335 nye opplæringslova må sikre at nynorskelevane får skulekvardagen sin på nynorsk.

3336 Læremiddel er i dag omfatta av det såkalla parallelлитetskravet om at dei må finnast

3337 på både nynorsk og bokmål, til same tid og pris. Når den trykte læreboka i stor grad

3338 blir erstatta med ulike digitale element, harmonerer ikkje lenger definisjonen i lova

3339 om kva som er eit læremiddel med røyndomen i klasseromma. Nynorskkravet må

3340 dekke dei læringsressursane og verktøya som faktisk blir brukte.

3341 Mange av nynorskelevar får lese- og skriveopplæringa si med skriveprogram som

3342 ikkje finst på eller forstår nynorsk. Dei kan få raude strekar under nynorske ord dei

3343 har skrive rett. I høyringsutkastet til ny opplæringslov blei det føreslått å lovfeste at

3344 skriveprogram som blir brukt i skulen må kunne både bokmål og nynorsk, så langt

3345 som råd er. Atterhaldet slår i praksis beina under lovkravet.

3346 Hurdalsplattforma slår fast at regjeringa skal «sikre at alle elevar får læremiddel på

3347 eiga målform». Det må også gjelde i ei tid der meir og meir av opplæringa skjer på

3348 skjerm. Den nye opplæringslova må sikre at elevar med nynorsk som hovudmål får

3349 dei same vilkåra som elevar med bokmål som hovudmål.

3350

3351 Forslag:

3352 Arbeidarpartiet i Bergen meiner difor at:

3353 - Ei ny opplæringslov må ha ein læremiddeldefinisjon som femnar breiare enn i dag,

3354 og som inkluderer digitale læringsressursar som er laga for eller blir brukte i

3355 opplæringssiktemål.

3356 - Det må lovfestast at skriveprogram som blir brukt i skulen kan både bokmål og

3357 nynorsk, utan atterhald.

3358

3359 Innstilling: Vedtas

3360 **Forslag nr. 124**

3361 Arbeiderpartiet i Bergen

3362

3363 Begrunnelse:

3364 Rus og behandlingsreform
3365 Arbeiderpartiet i Bergen vil at: - Rusavhengige skal møtes med helsefaglig tilbud og
3366 hjelp – ikke straff - Brukerdoser av narkotiske stoffer skal avkriminaliseres – Politiet
3367 skal fremdeles kunne konfiskere og destruere ulovlige rusmidler - Det fremdeles skal
3368 være straffbart å omsette ulovlige rusmidler - Man ikke skal legalisere rusmidler.
3369 Det forebyggende arbeidet samt tjeneste flere rusavhengige benytter seg av skal
3370 styrkes.

3371
3372 Forslag:
3373 Arbeiderpartiet i Bergen mener at en rusreform må inneholde flere komponenter enn
3374 bare avkriminalisering. Derfor vil vi:
3375 - Lovfeste retten til brukerrom. I dag er det opp til kommunene å beslutte om det skal
3376 være brukerrom i en kommune. Det betyr at man i dag bare har et slikt tilbud i
3377 Bergen og Oslo. Dette er ikke en lik rett til helsehjelp, som skal omfatte alle i
3378 samfunnet også de rusavhengige.
3379 - Et nasjonalt boligløft, for de som er rusavhengige, en god boligpolitikk må også
3380 gjelde denne gruppen.
3381 - Utvikle dagtilbud som Mottak og oppfølgningssentrene i Bergen.
3382 - LAR må utvikles videre, det er positivt at det åpnes for flere legemidler og
3383 legemiddelformer innenfor LAR, dette må styrkes ytterligere. I de store byene har
3384 man innført ordning med lavterskel LAR der pasienten kan oppsøketilbudet uten
3385 henvisning fra lege eller andre, dette tilbudet må styrkes og utvides.
3386 - Avvikle ordningen hvor kommunene blir pålagt prøvetaking (rusmiddeltesting) ved
3387 rådgivende enhet for russaker.

3388
3389 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og Velferd
3390

3391 **Forslag nr. 125**

3392 Arbeiderpartiet i Bergen

3393
3394 Begrunnelse:
3395 Tannbehandling for gravide
3396

3397 Forslag:
3398 Gratis tannbehandling for gravide bør innføres
3399

3400 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og Velferd
3401

3402 **Forslag nr. 126**

3403 Arbeiderpartiet i Bergen
3404

3405 Begrunnelse:
3406
3407 Forslag:
3408 Arbeiderpartiet i Bergen vil:
3409 - Arbeide for all tann- og psykisk helsehjelp skal være en del av
3410 egenandelsordningen.
3411 - Arbeide for en sosial boligpolitikk, blant annet gjennom «eie til leie» og andre bolig
3412 sosiale tiltak.
3413 - Arbeide for å øke tilliten blant unge i samfunnet.
3414
3415 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og Velferd
3416

3417 **Forslag nr. 127**

3418 Arbeiderpartiet i Bergen

3419
3420 Begrunnelse:
3421
3422 Forslag:
3423 Fagbevegelsens partilag oppfordrer regjeringen til å uten opphold øke bevilgningene
3424 til psykisk helsevern og rusbehandling, og legge til rette for en generell oppskalering
3425 av tilbudet.
3426
3427 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og Velferd
3428

3429 **Forslag nr. 128**

3430 Arbeiderpartiet i Bergen

3431
3432 Begrunnelse:
3433 En bil i autovernet på Hylkje, og all trafikk stopper opp fra Åsane terminal til Knarvik i
3434 tre timer. Dette er enda en bekreftelse på at Nordhordlandstunnelen er mange år på
3435 overtid. Strekningen er del en Europavei, som er med å binde sammen Vestlandet,
3436 og en viktig strekning som binder store næringsområder til Bergen. • Uakseptabelt
3437 med så dårlig veistandard på en strekning med så mye trafikk, inkludert mye
3438 tungtrafikk. • Uholdbart at folk i nordre Åsane og de som pendler til Bergen fra
3439 nærliggende kommuner ikke har forutsigbarhet og trygghet i hverdagen sin. •
3440 Uforsvarlig for beredskapen at nødetatene er avhengig av denne veien for å nå
3441 Nordhordland og Mongstad.
3442
3443 Forslag:
3444 Nordhordlandstunnelen

3445 Vi må kreve at Vegvesenet starter opp igjen planleggingen av
3446 Nordhordlandstunnelen umiddelbart. Denne veien må komme med i første NTP-
3447 periode slik et stort flertall på Stortinget eksplisitt ønsket i behandlingen av Nasjonal
3448 Transportplan.

3449
3450 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
3451

3452 **Forslag nr. 129**

3453 Arbeiderpartiet i Bergen

3454
3455 Begrunnelse:
3456 (Nordhordlandstunnelen):

3457 Det er uholdbart at det Statens vegvesen kun vil starte opp planlegging av
3458 Nordhordlandstunnelen dersom det blir mer igjen av planleggingsmidlene til
3459 Hordfast. Bergen og Nordhordland kan ikke finne seg i å plukke opp smulene fra
3460 Sunnhordland. Det er på tide at et samlet årsmøte sier klart ifra, nok er nok!

3461
3462 Forslag:
3463 Nordhordlandstunnelen
3464 Forslag:
3465 • Arbeiderpartiet i Bergen krever at Statens vegvesen starter opp igjen planleggingen
3466 av Nordhordlandstunnelen umiddelbart.
3467 • Nordhordlandstunnelen må komme med i første periode av Nasjonal
3468 Transportplan.

3469
3470 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
3471

3472 **Forslag nr. 130**

3473 Arbeiderpartiet i Bergen

3474
3475 Begrunnelse:
3476 R13 Opptakssystem for høyere utdanning

3477
3478 Opptakssystemet til høyere utdanning bør justeres og oppdateres. Det er et problem
3479 at ungdomsgruppene som søker seg mot ettertraktede utdanninger med høye
3480 opptakskrav, velger å bruke flere år på å ta fag som privatist for å få toppkarakterer
3481 og kommer dermed senere i gang med den høyere utdanningen sin. Dette er både
3482 ineffektivt for samfunnet og den enkelte det gjelder.

3483
3484 Et av opptaksutvalges sentrale forslag, som de nylig la frem var at det skal ikke
3485 lenger skal være mulig for unge å forbedre karakterene fra videregående for å øke

3486 sjansen for å komme inn på studier. Dette er vi kritiske til, og mener at utvalget
3487 glemmer elever med lave karakterer.
3488
3489 Alle elever er ulike med ulike forutsetninger og bagasje. Det er derfor urettferdig at
3490 man ikke kan få en ny sjanse etter videregående. Færre kan få anledning til å ta
3491 høyere utdanning fordi karakterene ikke er høyere nok, eller at de er for dårlig
3492 forberedt for kravene til høyere utdanning. Slik kan vi ikke ha det
3493
3494 Forslag:
3495 Arbeiderpartiet vil:
3496 • Beholde muligheten for å forbedre karakterene fra førstegangsvitnemålet i det nye
3497 opptakssystemet for høyere utdanning.
3498
3499 Innstilling: Vedtas
3500

3501 **Forslag nr. 131**

3502 Arbeiderpartiet i Bergen

3503
3504 Begrunnelse:
3505 R14 Private skoler og barnehager
3506 Loven om private skoler og loven om private barnehager tillater private institusjoner
3507 å motta statsstøtte uten tidsbegrensning etter å ha blitt godkjent. Imidlertid fører
3508 denne evige godkjenningen til økningen av privat deltakelse i skole- og
3509 barnehagesektoren, noe som kan hindre kommuner og fylkeskommuner i å levere et
3510 variert og godt tilbud. For å hindre denne utviklingen, bør det innføres en
3511 tidsbegrensning på statsstøtten for godkjenning av private skoler og barnehager.
3512 Samtidig skal det være mulig å søke om ny godkjenning etter tidsbegrensningen. Ny
3513 godkjenning må bygge på de samme føringene som skal ligge til grunn for
3514 godkjenning av skoler i privatskoleloven.
3515

3516 Forslag:
3517 Arbeiderpartiet vil:
3518 • At loven om private skoler og loven om private barnehager må endres for å innføre
3519 en tidsbegrensning på statsstøtten for godkjenning
3520 • At lengden på støtten skal være lang nok til å muliggjøre forutsigbar etablering og
3521 drift av skolene
3522 • At det fortsatt skal være mulig å søke om ny godkjenning etter tidsbegrensningen
3523

3524 Innstilling: Vedtas

3525 **Forslag nr. 132**

3526 Arbeiderpartiet i Bergen

3527
3528 Begrunnelse:
3529 R15 Veivalg i ny nasjonal transportplan
3530
3531 I de usikre tidene vi lever i nå er det helt nødvendig å prioritere. Vår
3532 samferdselsminister har fremskyndet behandling av en ny og strammere nasjonal
3533 transportplan til 2024, og har blant satt i gang arbeid med veinormaler som gir mer
3534 vei for pengene. Dette skaper forventninger om politiske grep, og Vestland
3535 Arbeidarparti må gi en tydelig melding om våre prioriteringer. I en rekke vedtak har
3536 VAP sagt at vi prioriterer liv, helse og rassikring. Av større prosjekt i Nasjonal
3537 transportplan har VAP helt konkret krevd oppstart av K5 vei og bane til Voss innen
3538 2024, oppstart av Ringvei Øst senest 2026, og kontinuerlig utbygging av Bybanen.
3539 Disse prioriteringene må ligge fast.
3540
3541 VAP vedtok enstemmig i 2022 at både midtre og indre trasé for Hordfast skal
3542 utredes før endelig valg av trasé. Før prosjektet kan settes i gang må nedskalering
3543 med 2 felt, forbikjøringsfelt og 80-90-soner vurderes. Prosjektet må ta hensyn til
3544 naturverdier og trafikkavvikling i Bergensregionen.
3545
3546 Forslag:
3547 Arbeiderpartiet i Bergen vil
3548 - Sikre politisk styring av bygging og drift av veier og sørge for mest mulig trygg vei
3549 for pengene.
3550 - Prioritere liv, helse og rassikring foran veifaste fjordkryssinger.
3551 - Prioritere Norhordlandstunnelen.
3552 - At Hordfast må planlegges som et nedskalert prosjekt.
3553
3554 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
3555

3556 **Forslag nr. 133**
3557 Arbeiderpartiet i Bergen
3558
3559 Begrunnelse:
3560 R17 Generasjonsskatt
3561
3562 Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland
3563 Arbeidarparti, stortingsgruppen og regjeringen
3564 Ivaretar forslag 24
3565
3566 Skattesystemet skal utjevne forskjeller og skape likhet i samfunnet. Små forskjeller
3567 er en viktig forutsetning for et samfunn bygget på tillit, trygghet og frihet for alle. Over

3568 halvparten av de største formuene i Norge er nedarvede. Skattesystemet må være
3569 progressivt, slik at alle yter etter evne og kan få etter behov.

3570

3571 Forslag:

3572 Arbeiderpartiet vil:

3573 • Innføre generasjonsskatt på arv, og legge til grunn et høyt bunnfradrag

3574

3575 Innstilling: Ivaretatt i R5 Næring

3576

3577 **Forslag nr. 134**

3578 Arbeiderpartiet i Bergen

3579

3580 Begrunnelse:

3581

3582 Forslag:

3583 Arbeiderpartiet i Bergen:

3584 - Skal jobbe for at det gjøres en skikkelig gjennomgang av objektsikkerhet i Olje- og
3585 gassektoren. Det bør også ses på ivaretagelsen av objektsikkerheten knyttet til
3586 tidligere privatisering av kritiske funksjoner og for forsvaret.

3587

3588 Innstilling: Ivaretas i R4 Internasjonalt

3589 **Forslag nr. 135**

3590 Arbeiderpartiet i Bergen

3591

3592 Begrunnelse:

3593 Skattefradrag for aleneboende

3594

3595 Det er veldig mange aleneboende i dag og en dyrtid med økende matvarepriser og
3596 økte strømpriser. Gapet mellom aleneboende og de med to inntekter blir større og
3597 større. Jeg mener derfor at det må innføres et eget skattefradrag for de aleneboende
3598 for å få ned forskjellene i samfunnet i dag. Det er tøft for veldig mange aleneboende i
3599 dag slik prisene har steget i været det siste året. Fattigdommen har økt og det kan
3600 ikke Arbeiderpartiet være med på. Vi må derfor gjøre noen tiltak snarest.

3601

3602 Forslag:

3603 Skattefradrag for aleneboende bør utredes

3604

3605 Innstilling: Ivaretatt i R5 Næring

3606

3607 **Forslag nr. 136**

3608 Arbeiderpartiet i Bergen

3609

3610 Begrunnelse:

3611 Oppretthold retten til opplæring og normalitetsprinsippet i kriminalomsorgen:

3612

3613 Norsk kriminalomsorg er på mange måter en suksesshistorie. Et viktig element er at
3614 innsatte har rett til opplæring, helsetilbud mv. på linje med andre i samfunnet. Denne
3615 sosialdemokratiske bærebjelken i norsk straffegjennomføringspolitikk står nå i fare.
3616 Skal domfelte fortsatt kunne få opplæringen de har rett på, er det nødvendig å legge
3617 til rette for at de kan oppnå læreplanmål med et trygt og strengt regulert lukket
3618 datasystem.

3619 Overgangen fra fengsel til frihet er lettere jo mindre forskjellen til livet utenfor
3620 fengselet er. Den norske straffegjennomføringspolitikken bygger på
3621 normalitetsprinsippet, som innebærer å organisere for en fengselshverdag som i
3622 størst mulig grad gjenspeiler samfunnet ute. Den domfelte behandles som andre
3623 borgere og sikres lik kvalitet på tjenestene.

3624

3625 Ikke minst er dette viktig når det gjelder opplæring. Kurs og arbeidstrening har stor
3626 verdi i seg selv. Men formell opplæring og et vitnemål eller kompetansebevis hånden
3627 er det som virkelig åpner dørene for arbeidslivet ved løslatelse. Læreplanen
3628 vektlegger digitale ferdigheter, og løsningen som i dag brukes for å gi et tilpasset
3629 lukket datasystem i fengsel er utdatert.

3630

3631 Forslag:

3632 Arbeiderpartiet i Bergen vil:

3633 - sikre at retten til opplæring og normalitetsprinsippet i kriminalomsorgen videreføres
3634 i møte med digitaliseringen av samfunnet.

3635

3636 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og Velferd

3637

3638 **Forslag nr. 137**

3639 Arbeiderpartiet i Bergen

3640

3641 Begrunnelse:

3642 Screening av prostata

3643

3644 Prostatakreft er den vanligste kreftformen i Norge, og hvert år er det 5 000 menn
3645 som får det påvist, og 1 000 menn som dør av det. Det er i dag 60 000 menn som
3646 lever med diagnosen i Norge. 9 av 10 menn oppdager prostatakreften sin ved en
3647 tilfeldighet, og prostatakreft i en tidlig fase gir ingen symptomer. Det kan ta flere år
3648 fra celleforandringene starter i kroppen til kreften utvikler seg og symptomene

3649 kommer. Tidlig oppdagelse er derfor helt avgjørende for å redusere antall menn som
3650 dør av prostatakreft. Tidlig oppdagelse redder liv. I Norge er det ingen
3651 screeningprogram, og det er få studier som gjennomføres. Det er gjort flere
3652 fremskritt på feltet i Europa den siste tiden, blant annet anbefaler
3653 Europakommisjonen at det innføres screening av prostata.

3654
3655 Forslag:
3656 Arbeiderpartiet i Bergen vil at:
3657 - Det innføres screening av alle menn over 50 år, tilsvarende det som gjøres i
3658 Mammografiprogrammet for kvinner mellom 50 og 69 år.

3659
3660 Innstilling: Vedtas
3661

3662 **Forslag nr. 138**

3663 Arbeiderpartiet i Bergen

3664
3665 Begrunnelse:
3666 Nytt kvinnefengsel i Bergen
3667 Det sitter til enhver tid i overkant av 200 kvinner i norske fengsler. Dette utgjør 5.2
3668 prosent av alle innsatte og er noe høyere enn snittet for kvinneandelen i fengsler i
3669 Europa.
3670 Internasjonal forskning viser at det lave antallet kvinner i fengsler sammenlignet med
3671 menn ofte fører til at fengselsadministrasjon og fengsler blir organisert basert på
3672 behovene til mannlige innsatte. Dette gjenspeiles blant annet i fengselsarkitektur,
3673 sikkerhet, tilgjengelige aktiviteter og helsetilbud. I tillegg kommer mange av kvinnene
3674 i fengsler i enda større grad enn menn fra svakere samfunnslag. De har oftere blitt
3675 utsatt for overgrep som barn, har ubehandlede psykiske lidelser og problemer med
3676 rus.

3677
3678 Ulikheter i soningsforholdene for kvinner og menn har vært en kjent utfordring også
3679 for den norske kriminalomsorgen i lang tid. Disse ulikhetene ble betydelig forsterket i
3680 vår region, regjeringen Solberg la ned fengselet på Ulvsnesøy og flyttet dette til
3681 Bergen Fengsel. Til tross for at fengselet har 30 soningsplasser for kvinner er
3682 fengselet i liten grad tilpasset denne gruppen.

3683
3684 Det har heller ikke hjulpet på situasjonen at regjeringen Solberg gjorde store kutt i
3685 grunnbemanning i kriminalomsorgen, blant annet som følge av forrige regjerings
3686 ABE reform. I 2015 utarbeidet en tverrfaglig arbeidsgruppe rapporten Likeverdige
3687 forhold for kvinner og menn under kriminalomsorgens ansvar for
3688 Kriminalomsorgsdirektoratet.

3689 Rapporten konkluderte med at det må gjøres en innsats på mange ulike nivå og
3690 fagområder før man kan si at det er likeverdige forhold for kvinner og menn under
3691 kriminalomsorgens ansvar.

3692
3693 Det er åpenbart behov for et soningstilbud på Vestlandet som ivaretar kvinner på en
3694 bedre måte enn det som er tilfelle i dag.

3695
3696 Forslag:
3697 Arbeiderpartiet i Bergen mener:
3698 - Staten eier en tomt, som grenser til Bergen Fengsel, og som egner seg meget godt
3699 til formålet nytt kvinnefengsel. Arbeiderpartiet ønsker at det snarest settes i gang
3700 arbeid med å realisere dette.

3701
3702 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og Velferd
3703

3704 **Forslag nr. 139**

3705 Arbeiderpartiet i Bergen

3706
3707 Begrunnelse:
3708 Vedtatt direkte - LIS1-stillinger

3709
3710 Norge er avhengig av leger for å løse fastlegekrisen. Slik systemet er nå, må alle
3711 ferdigutdannede medisinstudenter gjennom LIS1 for å begynne videre spesialisering.
3712 Det er for få stillinger, noe som skaper en flaskehalseffekt, og gjør at kvalifiserte
3713 leger sitter unødvendig lenge i kø. Ved å øke antallet LIS1-stillinger, vil man kunne
3714 utdanne flere fastleger og dermed bidra til bedre legedekning i
3715 primærhelsetjenesten. For å oppnå målet om å utdanne 80% av det norske
3716 legebehovet i Norge, må også antallet plasser på medisinstudiet økes i tråd med
3717 anbefalingene gitt i Grimstadutvalgets rapport fra 2019.

3718
3719
3720 Forslag:
3721 Arbeiderpartiet i Bergen mener:
3722 - At antallet LIS1-stillinger skal økes i samsvar med anbefaling fra Helsedirektoratet
3723 - At antallet studieplasser på medisin skal økes ut ifra anbefalingene gitt i
3724 Grimstadutvalgets rapport (2019).

3725
3726 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd
3727

3728 **Forslag nr. 140**

3729 Askøy

3730
3731 Begrunnelse:
3732 Uføre og dagpenger
3733 La oss at du er 60% ufør, og at helsen din tillater deg å jobbe 40%. Du får en
3734 deltidsstilling ved siden av uføretrygden, og mottar en periode 60% uføretrygd og
3735 40% lønn. Totalt en utbetaling som akkurat strekker til. Dersom du i en slik situasjon
3736 mister deltidsjobben vil arbeidsledighetstrygden din bli redusert krone for krone mot
3737 uføretrygden. I praksis betyr dette at mange delvis uføre ikke kan opparbeide seg
3738 rett til dagpenger. Intensjonen bak regelverket er at det skal lønne seg å jobbe. I
3739 praksis gjør det livet vanskeligere for syke og fattige som prøver å jobbe litt, og kan
3740 gi insentiver til å øke uføreprosenten.
3741
3742 Forslag:
3743 Delvis uføre må, på lik linje med andre i arbeid, kunne opparbeide seg rettigheter til
3744 dagpenger, som ikke avkortes mot uføretrygd.
3745
3746 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd
3747

3748 **Forslag nr. 141**

3749 Askøy Arbeiderpartiet

3750
3751 Begrunnelse:
3752 Vekk med «uførefellen»
3753 Uførefellen rammer offentlig ansatte, og ofte kvinner i omsorgsykker. Dersom du i
3754 dag blir ufør i en lavere prosent enn 50 %, vil du rammes kraftig økonomisk dersom
3755 du senere blir over 50 % ufør. I dag kan du søke mellom 20 % og 50 % prosent
3756 uføregrad fra KLP, SPK eller andre kommunale pensjonskasser. For å få
3757 uførepensjon av Nav må du være minst 50 % ufør. Hvis du får innvilget uføretrygd
3758 fra Nav senere, vil den være basert på inntekten din fra de fem siste årene.
3759 Uføretrygden fra pensjonskassen vil ikke være med i regnestykket. Uføretrygden fra
3760 nav vil kun være basert på det du har jobbet ved siden av. Uførefellen oppsto ved
3761 innføringen av uførereformen i 2015, og flere tusen har blitt rammet.
3762

3763 Forslag:
3764 Askøy Arbeiderparti mener at:
3765 Når NAV beregner uførepensjon, må det tas utgangspunkt i arbeidsinntekten du
3766 hadde de fem siste årene før du ble ufør. Dette må også gjelde dem som har mottatt
3767 uføreytelser fra offentlige pensjonskasser, før de fikk innvilget uførepensjon fra NAV.
3768 Dersom NAV likevel skal ta utgangspunkt i de fem siste årene før NAV innvilger
3769 uførepensjon, må mottatte uføreytelser fra pensjonskasser telle som arbeidsinntekt.
3770
3771 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd

3772

3773 **Forslag nr. 142**

3774 Askøy Arbeiderparti

3775

3776 Begrunnelse:

3777

3778 Forslag:

3779 AFP og inntektstaket

3780 Askøy Arbeiderparti mener at

3781 Behovet er stort for flere hender innenfor omsorgsyrkene. Dette behovet kan

3782 avhjelpes dersom beløpet man kan tjene ved å jobbe etter å ha tatt imot Offentlig

3783 AFP i KLP eller SPK, økes. I dag er det ikke lov å tjene mer enn 30 000 før det

3784 kuttes i AFP ytelsen i KLP, ikke mer enn 15 000 i SPK. Disse grensen bør heves

3785 betydelig.

3786

3787 Innstilling: Vedtas

3788

3789 **Forslag nr. 143**

3790 Bømlo Arbeiderparti

3791

3792 Begrunnelse:

3793 Den digitale skulekvardagen fyller klasseromma til nynorskelevane med læremiddel,

3794 læringsressursar og digitale verktøy på bokmål. Det rokkar ved retten til opplæring

3795 på eige språk, og gjev nynorskelevane ei dårlegare lese- og skriveopplæring. Den

3796 nye opplæringslova må sikre at nynorskelevane får skulekvardagen sin på nynorsk.

3797

3798 Læremiddel er i dag omfatta av det såkalla parallellitetskravet om at dei må finnast

3799 på både nynorsk og bokmål, til same tid og pris. Når den trykte læreboka i stor grad

3800 blir erstatta med ulike digitale element, harmonerer ikkje lenger definisjonen i lova

3801 om kva som er eit læremiddel med røyndomen i klasseromma. Nynorskravet må

3802 dekke dei læringsressursane og verktøya som faktisk blir brukte.

3803

3804 Mange av nynorskelevar får lese- og skriveopplæringa si med skriveprogram som

3805 ikkje finst på eller forstår nynorsk. Dei kan få raude strekar under nynorske ord dei

3806 har skrive rett. I høyringsutkastet til ny opplæringslov blei det føreslått å lovfeste at

3807 skriveprogram som blir brukt i skulen må kunne både bokmål og nynorsk, så langt

3808 som råd er. Atterhaldet slår i praksis beina under lovkravet.

3809

3810 Forslag:

3811 Ei ny opplæringslov må ha ein læremiddeldefinisjon som femnar breiare enn i dag,
3812 og som inkluderer digitale læringsressursar som er laga for eller blir brukte i
3813 opplæringssiktemål.
3814 Det må lovfestast at skriveprogram som blir brukt i skulen kan både bokmål og
3815 nynorsk, utan atterhald.

3816
3817 Innstilling: Ivaretatt gjennom forslag 123
3818

3819 **Forslag nr. 144**

3820 Bømlo Arbeiderparti

3821
3822 Begrunnelse:
3823 Stadig fleire menneskjer i verda er på flukt. I Noreg opplever me at det oppheld seg
3824 mange menneske som av ulike årsaker ikkje får opphald i Noreg , og samtidig av
3825 ulike årsaker ikkje kan returnerast til heimlandet. Fleire blir verande i Noreg over
3826 lang, lang tid utan å kunne ta arbeid eller mota nødvendig helsehjelp. Dette meiner
3827 me er å behandla menneske i ein livskrise på ein uverdig måte.

3828
3829 Forslag:
3830 Papirlause flyktningar som ikkje kan returnerast til heimlandet må få moglegheit til å
3831 delta i arbeids retta tiltak.
3832 Papirlause flyktningar må få tilgang til nødvendige helsetenester og moglegheit til
3833 fastlege.

3834
3835 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd
3836

3837 **Forslag nr. 145**

3838 Bømlo Arbeiderparti

3839
3840 Begrunnelse:
3841 Utfordringar med kollektivtransport for innbyggjarar i Bømlo er eit stort problem. I
3842 kvardagane er det lite tilbod med busstransport til grendene, og spesielt for ungdom
3843 og skuleelevar er det vanskeleg å delta på fritidsaktivitetar på ettermiddag og kveld
3844 utan at ein er avhengig av andre som kan hente eller bringe då bussrutene ikkje
3845 strekker til slik behova er.
3846 I helgene er det ei endå større utfordring å bruka kollektivtransport som
3847 framkomstmiddel då rutene er endå dårlegare.
3848 For at fleire i Bømlo, både ungdom og vaksne skal kunna nytta seg av
3849 kollektivtilbodet bør det bli endring i tilbod for kollektivtransport, gjerne med andre
3850 løysingar en det ein har i dag med store bussar som fraktar få passasjerar.

3851

3852 Forslag:
3853 Vestland Arbeiderparti skal jobba for eit godt kollektivtilbod i heile Vestland, der
3854 løysingar som inneber at ein nyttar tildømes minibussar eller ser på framtidsretta
3855 ordningar for kollektivtransport for eit godt tilbod til alle i Vestland.

3856
3857 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
3858

3859 **Forslag nr. 146**

3860 Kvam Arbeiderparti

3861
3862 Begrunnelse:
3863 På kort sikt vil ikkje kjernekraft løysa underskotet på kraft, men me kan ikkje einsidig
3864 fokusera på tiltak som skaffar oss kraft raskt. Me treng meir kraft også frå 2035 og
3865 utover.
3866 På 10-15 års sikt kan kjernekraft bli ein del av energimiksen vår. Utviklinga
3867 internasjonalt skjer fort, særleg innan utvikling av små, modulære reaktorar. Dette er
3868 ei utvikling Noreg bør vera med på. Denne typen moderne kjernekraftverk er så langt
3869 ein kan sjå sikre, har nesten ikkje klimagassutslepp, og har minimalt med
3870 avfallsproblematikk. Dei krev også minimalt med plass og naturinngrep, og vil såleis
3871 ikkje skapa store arealkonfliktar, slik t.d. vindkraft og vasskraftutbygging gjer.

3872
3873 Forslag:
3874 Det bør snarast setjast i gang arbeid for å utgreia moglegheitene for kjernekraftverk i
3875 Noreg.

3876
3877 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
3878

3879 **Forslag nr. 147**

3880 Kvam Arbeiderparti

3881
3882 Begrunnelse:
3883 Noreg har tre innanriksruter med fly som er blant dei 20 mest trafikkerte
3884 flystrekningane i Europa. Ein hovudgrunn til det er at me ikkje har eit
3885 jarnbanealternativ som kan konkurrera med tanke på rask transport. Både Oslo-
3886 Bergen, Oslo-Stavanger og Oslo-Trondheim vil kunne vera aktuelle for lyntog med
3887 reisetid på 2,5-3 timar.
3888 Høgfallsbane vil kunne redusera behovet for flytrafikk vesentleg, og i tillegg redusera
3889 behovet for utvidingar av eksisterande flyplassar. Med ny teknologi i
3890 betongproduksjon vil også CO2-avtrykket ved bygging av slik bane verta vesentleg
3891 redusert. Det er på høg tid at dette får ei ny, grundig utgreiing.

3892

3893 Forslag:
3894 Det bør setjast av midlar til utgreiing av eit høgfartsbanenett for tog i Noreg.
3895
3896 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
3897

3898 **Forslag nr. 148**

3899 Kvam Arbeiderparti

3900
3901 Begrunnelse:
3902 Risikoen for mangel på nok og sikker energitilførsel kan medføre utflagging av viktig
3903 norsk industri og arbeidsplassar. Norsk landbasert industri og industriutviling har
3904 behov for energikapasiteten produsert på land for å sikra omstilling til langsiktig
3905 berekraftig næringsutvikling i heile landet.

3906
3907 Forslag:
3908 Det bør vurderast ei utsetjing av full elektrifisering av norsk sokkel i påvente av
3909 sjølvforsyning ved hjelp av havvind framfor elektrifisering frå land.

3910
3911 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
3912

3913 **Forslag nr. 149**

3914 Masfjorden Arbeiderparti

3915
3916 Begrunnelse:
3917 Konesjonskrafta har i generasjonar vore ein kompensasjon for avstått areal til
3918 kraftutbygging. Prinsippet om at denne kompensasjonen skal liggje att i
3919 lokalsamfunna må stå ved lag også i framtida. Om ikkje, så er det få kommunar som
3920 vil sjå seg tent med å bidra til kraftutbygging og linjenett. Enkeltår med høg
3921 inntening, skal kunne delast med fellesskapet, men ikkje på bekostning av normale
3922 konsesjonskraftinntekter.

3923
3924 Forslag:
3925 Konesjonskrafta skal også i framtida vere ein kommunal kompensasjon for avståtte
3926 naturressursar ved kraftutbygging.

3927
3928 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
3929

3930 **Forslag nr. 150**

3931 Masfjorden Arbeiderparti

3932
 3933 Begrunnelse:
 3934 Vindkraft på land:
 3935 Fornybar energi er viktig for det grønne skiftet, men med store naturinngrep, og
 3936 uopprettelege landskapsendringar ved bygging av vindkraftparkar i fjellheimen, er
 3937 ikkje vegen å gå. Sjølv om dette vert omtala som den billegast og kjappaste
 3938 løysinga, er det den dyraste for natur- og landskapsverdiar. Havvind, sol, ENØK og
 3939 opprusting av eksisterande kraftanlegg og kraftlinjer er betre strategiar, i tillegg til
 3940 fangst og lagring av CO2. Forsking på ny energikjelder må sjølvstendig også vere
 3941 framoverlent, meir enn nokon gong. Likevel, skal vindkraftparkar kunne byggjast, må
 3942 det vere ein lokal sjølvrådrett å bestemme, der også anna arealplanmynde ligg.
 3943 Forslag til endringar i Energilova, føresler at NVE skal få ein utvida mynde i
 3944 planhandsaminga, til å leggja planforslag ut på høyring og offentleg ettersyn etter pbl
 3945 sin § 3-7. Planprosessen og konsesjonsprosessen vil dermed kunna gå parallelt
 3946 fram til vedtak i regi av NVE, men det vert ikkje foreslått andre formelle krav til
 3947 samordning, enn at planvedtaket må treffast før det kan gjevast konsesjon. Det å
 3948 leggja planframlegg ut på høyring bør vera underlagt lokaldemokratisk mynde, og
 3949 ikkje eit embetsverk langt unna kommunane. Denne mynden knytt til plan- og
 3950 bygningslova bør derfor ikkje gjevast NVE.
 3951
 3952 Forslag:
 3953 Vindkraft på land skal vere ei lokaldemokratisk sak som ikkje kan overprøvast av
 3954 staten. NVE skal derfor ikkje ha mynde til å leggja ut områdeplanar til offentleg
 3955 ettersyn i samband med vindkraft på land.
 3956
 3957 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
 3958

3959 **Forslag nr. 151**

3960 Ullensvang Arbeiderparti

3961
 3962 Begrunnelse:
 3963 Regjeringa ba i 2022 vegvesenet vurdere kva prosjekt som var mest "gryteklare" og
 3964 som hadde høgast prioritet for oppstart. E-134 Oslofjordforbindelsen (1) og E-134
 3965 Seljestad-Røldal (2) fekk den aller høgaste prioriteringa i vegvesenet si utgreiing.
 3966 Alle parti på Stortinget framheva denne utgreiinga som ei avklaring. Det låg an til
 3967 behandling av stortingsproposisjon og oppstartsbevilgning. Prosjektorganisasjonen
 3968 vart tilsett allereie i Mars 2022 og skog vart fjerna for å starta tunnelpåhogg hausten
 3969 2022. Prosjektet har vore framheva i aust-vest utgreiinga og rekna som eitt av
 3970 norges mest verdiskapande veganlegg. Særleg vart det trekt fram:
 3971 -tryggare veg, høgare standard og meir vintersikker fjellovergang
 3972 -ny tunell fjernar 1000 høgdemeter og reduserer CO2 utslepp (vogntog sparer 40
 3973 liter diesel ved å sleppa køyra ned til og opp frå Røldal. Reduksjon i CO2 frå 113

3974 kg/mil til 13 kg/mil) -forutsigbar framkomst som gjer verdiskaping og synergjar
3975 mellom bedrifter på begge sider av fjellovergangen i sør-norge
3976
3977 Forslag:
3978 E-134
3979 Vestland arbeiderparti krever at stortingsproposisjon for tunnelen Seljestad-Røldal
3980 vert handsama før sommaren 2023.
3981 Vestland arbeiderparti krever at ny tunnel Seljestad-Røldal vert finansiert og får
3982 oppstart
3983
3984 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
3985

3986 **Forslag nr. 152**

3987 Ullensvang Arbeiderparti

3988
3989 Begrunnelse:
3990 Vestland er eitt stort vasskraftfylke. Storparten av kommunane i fylket er
3991 vertskommunar for store inngrep med kraftproduksjon. Utallige fossar er tørrlagde.
3992 Mange vassdrag er demt opp. Det grønne skifte vil kreva ytterlegare utbyggingar med
3993 tilhøyrande naturinngrep. Det skal m.a. byggast effektkraftverk som aukar natur og
3994 miljøpåverknaden. Slike anlegg aukar kraftselskapa sine inntekter og er i følge
3995 staten heilt naudsynte for å oppnå "det grønne skiftet." Dei nye kraftutbyggingane skal
3996 skje i dei same kommunane som alt er prega av store naturinngrep som følge av
3997 kraftproduksjon. Fisk, raudlisteartar og naturmiljø vert sterkt påverka av inngrepa. Vi
3998 ser no at i tillegg til auka inngrep, fører utbyggingane til redusert eigedomsskatt for
3999 vertskommunane. Kommunane har ingen incentiv til å akseptera ytterlegare
4000 utbyggingar. I tillegg går staten frå konsesjonslovnadane frå tidlegare tider og bryt
4001 samfunnskontrakten lokalsamfunna godtok ved utbyggingane. I tillegg vert
4002 vertskommunane stadig utsett for nye forsøk på å endra regelverket slik at lokale
4003 kompensasjonar for lokale naturinngrep fell bort. Skal storsamfunnet få gjennomslag
4004 for nye utbyggingar må kommunane bli høyrde i større grad og samfunnskontrakten
4005 gjenopprettaast.

4006
4007 Forslag:
4008 Vertskommunane for vasskraft
4009 Vertskommunane for vasskraft må få meir att for verdiskapinga kraftproduksjonen og
4010 den planlagte effektøkningen står for. Samfunnskontrakten som låg til grunn for
4011 utbyggingane må oppretthaldast.

4012
4013 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
4014

4015 **Forslag nr. 153**

4016 Ullensvang Arbeiderparti

4017

4018 Begrunnelse:

4019 Verdiskaping på bakgrunn av naturressursar har vore omfatta av ein
4020 samfunnskontrakt dei siste 115 åra som seier at produsentane får nytta naturen til
4021 verdiskaping og stor økonomisk inntening. Samstundes som staten mottek store
4022 skatteinntekter. Vidare får vertskommunane ein liten andel av verdiskapinga som
4023 kompensasjon for naturinngrepa. Arbeiderpartiet har vore ein sterk forsvarar av
4024 denne samfunnskontrakten. I dag sit 200 vertskommunar på om lag 3,6% av
4025 vasskraftverdiane. Staten og eigarane har tilsvarende hand om 96,4% av innteninga.
4026 Utvalet føreslår å redusera vertskommunane sin andel ytterlegare. Stikk i strid med
4027 Hurdalsplattforma. Det er rimeleg at lokalsamfunn som aksepterer inngrep i eigen
4028 natur for å sikra energiforsyninga vert kompensert for det. Samt at dei får del i
4029 verdiskapinga. Det er heilt naudsynt for å sikra lokal aksept for slik utbygging.

4030

4031 Forslag:

4032 Inntektsutjamningsutvalet

4033 Vestland arbeiderparti støttar ikkje inntektsutjamningsutvalet si tilråding.

4034 Arbeiderpartiet vil skrinlegga forslaget om å ta inntekter frå vertskommunane for
4035 kraftverk.

4036

4037 Innstilling: Delvis ivaretatt i R5 Næring

4038

4039 **Forslag nr. 154**

4040 Ullensvang Arbeiderparti

4041

4042 Begrunnelse:

4043 Det vert bygt store overføringslinjer for å føra krafta bort frå vertskommunane.
4044 Samstundes slit fleire av kommunane med dårleg nettsikkerheit. Ullensvang
4045 kommune er den største vertskommunen for kraftproduksjon i Vestland. Det er no
4046 planlagt to store effektkraftverk i kommunen. Med investeringar på over 10 mrd
4047 kroner. All ny produksjon er tenkt ført bort frå kommunen på moderne
4048 nettinfrastruktur. Samstundes manglar industristadene Tyssedal og Odda
4049 infrastruktur for straum. Det er kun ei linje inn til industristadene. To gonger det siste
4050 tiåret har linja blitt råka av ras med påfølgande utfall. Teoretisk sett kan dette skje
4051 samstundes som det er stopp i lokal kraftproduksjon. Då vil industrien bli tvungen til
4052 å køyra ned drifta si. Det vil ha dramatiske og dyre konsekvensar for bedriftene.
4053 Samt at staten kan bli skuldig store erstatningar. Når det no skal byggast store nye
4054 kraftverk i slike kommunar, må statnett samstundes påleggast å bygga
4055 nettinfrastruktur som tek bort denne manglande tryggleiken. Ved utbygging av nye
4056 effektkraftverk Mauranger II og Røldal/Suldal kraft (RSK), må det byggast linjer

4057 mellom Mauranger-Odda og Røldal-Odda. Det vil truleg også vera det einaste
4058 intencivet slike lokalsamfunn har for å leggja til rette for enno meir kraftutbygging i
4059 allereie sterkt råka naturområder.

4060

4061 Forslag:

4062 Nettutbygging i indre strøk

4063 Vestland arbeiderparti vil sikra trygg nettilgang også i indre strøk av fylket. Statnett
4064 må sikra utbygging av nett i områder der industrien er sårbar for dårleg
4065 nettsikkerheit.

4066

4067 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid

4068

4069 **Forslag nr. 155**

4070 Ullensvang Arbeiderparti

4071

4072 Begrunnelse:

4073 Det må byggast nett til ulike delar av landet for å gje grunnlag for verdiskaping
4074 mange stader. Samstundes er det mange føremoner med å auka industribygginga
4075 nær kraftkjeldene. Det resulterer i lite og korte nettoverføringar. Noko som sparer
4076 naturinngrep i form av kablar og straumgater. Vidare sparar ein store investeringar i
4077 nett ved å nytta meir kraft lokalt. Samstundes slepp ein energitap som følge av lange
4078 overføringar av straum. Såleis får ein nytta meir av straumen ved å bygga
4079 industrikapasitet nær energiproduksjonen. Industribygging nær kraftproduksjonen
4080 har store føremoner. Det er eitt "kinderegg," i høve natur, miljø og verdiskaping.

4081

4082 Forslag:

4083 Industribygging nær kraftkjeldene.

4084 Kortreist kraft er svært klima og miljøvennlig. Vestland arbeiderparti vil leggja til rette
4085 for industribygging med verdiskaping nær kraftkjeldene, for å spara natur og miljø.

4086

4087 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid

4088

4089 **Forslag nr. 156**

4090 Bjørnafjorden Arbeidarparti

4091

4092 Begrunnelse:

4093 Straum er svært viktig for alle hushaldningar, både til varme, lys, matlaging, klesvask
4094 mm.

4095 Når prisane er så høge som no, vil kostnadane for folk auka mykje. Dette kjem i
4096 tillegg til andre ting som matvareprisar, renter og drivsoff som og har auka mykje.

4097 Straum er eit felleseige som alle skal ha billig tilgang til.

4098 Med eit toprissystem vil alle ha tilgang til billigare straum, og grensa på 3000 kWh vil
4099 stimulera til både straumsparing og energieffektivisering.

4100

4101 Forslag:

4102 Bjørnafjorden Arbeidarparti (BA) støttar det toprissystemet for straum som ligg i
4103 refusjonsordninga for høg straumpris pr. dato, men meiner at ordninga bør endrast
4104 frå 90% over 70 øre opp til eit forbruk på 5000 kWh pr. månad til 100% over 50 øre
4105 opp til eit forbruk på 3000 kWh pr. månad.

4106

4107 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid

4108 **Forslag nr. 157**

4109 Bjørnafjorden Arbeidarparti

4110

4111 Begrunnelse:

4112 Straum er ei av dei heilt grunnleggjande varene i kvardagen for alle, som vann og
4113 avløp m.m.. Straum kan ikkje gå over til å bli eit vedvarande stressmoment for store
4114 deler av folket, til trivselsmessig uro og helsemessig slitasje. Ei positiv haldning til
4115 etableringar for auka produksjon vil også kunna bli sterkare tilstades om straumen
4116 ikkje skal leverast til det store Europeiske markedet og seljast på børser der, og då
4117 med lite priskontroll over dei innanlandske leveransane.

4118

4119 Forslag:

4120 Ein må ta vidare arbeidet med å få ein betre samfunnsmessig kontroll over straum-
4121 område. Av omsyn til private husholdningar, næringsliv og samfunnssikkerheit, er
4122 dette heilt naudsynt. Straumstøtta er god, men for lita, og ikkje ei på varig løysing på
4123 utfordringane.

4124 Det er ønskeleg å ta betre kontroll innanlands frå produksjon til sal. Vi må i større
4125 grad utnytta handlingsrommet i alle relevante avtaler, og om naudsynt reforhandla
4126 dei, slik at vi sikrar nasjonal styring på dette området.

4127

4128 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid

4129

4130

4131 **Forslag nr. 158**

4132 Bjørnafjorden Arbeidarparti

4133

4134 Begrunnelse:

4135

4136 Forslag:

4137 Barn under 16 år får samme fastlege som mor når foreldre har felles foreldreansvar
4138 og samme adresse. Ved delt omsorg får barnet samme fastlege som den av

4139 foreldrene som barnet deler folkeregisteradresse med. Barnet ditt har rett til å ha
4140 samme fastlege som deg, også når fastlegen din ikke har plass på listen. Denne
4141 retten har ikke fosterbarn.
4142 Fosterbarn bør ha samme rettigheter i fastlegesystemet som biologiske barn, og få
4143 følge fosterfamiliens fastlege om ønskeleg.

4144
4145 Innstilling: Vedtas
4146

4147 **Forslag nr. 159**

4148 Bjørnafjorden Arbeidarparti

4149
4150 Begrunnelse:
4151 Ledsagerbevis er ordningen for de som har bruk for assistanse ved bruk av feks
4152 kultur- og fritidstilbud. I dag er der en nedre aldersgrense for å få ledsagerbevis.
4153 Foreldre til barn med ulike funksjonshemninger har ytret ønske om at aldersgrensen
4154 fjernes (ref organisasjonen Løvemammaene). Det er også en ordning som bør
4155 finnes i alle kommuner.

4156
4157 Forslag:
4158 Ta bort nedre aldersgrense for ledsagerbevis. Gjøre ordningen gjeldende i alle
4159 kommuner.

4160
4161 Innstilling: Vedtas
4162

4163 **Forslag nr. 160**

4164 Bjørnafjorden Arbeidarparti

4165
4166 Begrunnelse:
4167 Cøliaki er en autoimmun sykdom. For å holde seg friske må en med cøliaki leve på
4168 glutenfri kost. Dette er mye dyrere enn «vanlig» mat. For de med cøliaki er maten
4169 deres medisin. Og er viktig for å unngå å bli svært syk. Denne støtten ble kuttet
4170 kraftig av Solberg-regjeringen. I årets statsbudsjettet økte den med 19 kr.

4171
4172 Forslag:
4173 Øke støtten til mennesker med cøliaki, slik at den er nærmere reell fordyrende
4174 kostnad.

4175
4176 Innstilling: Vedtas
4177

4178 **Forslag nr. 161**

4179 Bjørnafjorden Arbeidarparti

4180

4181 Begrunnelse:

4182 Regjeringa har teke store steg i reduksjon av ferjetakstar og sogar gjort fleire
4183 strekningar gratis. Dette arbeidet må fortsetje. Ferja er ein del av vegen. For
4184 Bjørnafjorden kommune vil det bety enormt mykje at ferja vert gratis slik at ein kan
4185 fortsetje å bygge den nye kommunen vår, og at alle innbyggjarane i kommunen skal
4186 kunne kome seg til tenestetilbod, handel, aktivitetar osv utan at ferjeprisar skal
4187 ekskludere aktivitet innad i eigen kommune.

4188

4189 Forslag:

4190 Ferjer internt i kommunar bør verta gratis, og ein bør vidare arbeida for at pris på
4191 øvrige ferjer vert ytterlegare redusert og på sikt gratis.

4192

4193 Innstilling: Delvis ivaretatt av R6 Samferdsel

4194

4195 **Forslag nr. 162**

4196 Bjørnafjorden Arbeidarparti

4197

4198 Begrunnelse:

4199 Arbeidarpartiet set liv og helse først. Vegprosjekt der det er høy ulykkesfrekvens og
4200 stor rasfare skal prioriterast. Vedlikehald og ras- og tunnelsikring av fylkesvegane
4201 må aukast kraftig. Oppgradering av smale fylkesvegar til standard med gul midtstripe
4202 er viktig. Det er eit stort etterslep på vegvedlikehaldet i Vestland fylke. Samtidig er ei
4203 rekke nye vegprosjekt under planlegging. Sjølv om behovet er stort er det ikkje
4204 realistisk at vi vil få statleg
4205 finansiering til alle dei ønska vegprosjekta samtidig. Det vil derfor oppstå ei rekke
4206 situasjonar der dei ulike kommunestyra og fylkestinget må prioritere kva vegprosjekt
4207 som er viktigast for oss. Vestland Arbeidarparti meiner at omsynet til liv og helse må
4208 vega tyngst når ulike prosjekt vert vurdert mot kvarandre. For å auke samfunnsnytta
4209 til Hordfastprosjektet må indre trase vurderast på nytt, slik selskapet Nye veier fleire
4210 gonger har teke til orde for. Heile indre trasé kan byggast både som 2 -4-felts veg, i
4211 motsetning til den planlagde midtre trasé med bru over Bjørnafjorden. Indre trasé vil
4212 dessutan knyte indre og ytre delar av fylket saman, jfr. Hordalandsdiagonalen. Og
4213 såleis i større grad bygga Vestland saman for langt fleire enn midtre trasé gjer.
4214 Ferjefri E39 vil gje ein samanhengande, trafikksikker veg på Vestlandet og leggja eit
4215 solid grunnlag for framtidig verdiskaping. Dette føreset at det vert prioritert å sikra ei
4216 fungerande trafikkavvikling rundt Bergen, og ikkje minst eit løft for vegstandard og
4217 rassikring mellom fjordkryssingane. Dette vil gje langt fleire kommunar og næringsliv
4218 synergi av utviklinga.

4219

4220 Forslag:
4221 Trygge vegar og auka samfunnsnytte for fleire er oppgåve nummer 1. for samferdsle
4222 i Vestland. Liv og helse først, rassikring og prioritering av oppgraderte strekningar
4223 mellom fjordkryssingane.

4224
4225 Innstilling: Ivaretatt i R6 Samferdsel
4226

4227 **Forslag nr. 163**

4228 Bjørnafjorden Arbeidarparti

4229
4230 Begrunnelse:
4231 I dag opplevast det som krevjande og dyrt for privathushaldningar og bedrifter å
4232 utføra energiøkonomiseringstiltak. Slike tiltak er gunstige både for økonomi og klima,
4233 og bør difor vera tilgjengeleg for alle på ein enkel og rimeleg måte. Energi kan sjå ut
4234 til i aukande grad å vera ein avgrensa ressurs, og det er difor viktig at alle får høve til
4235 og kunnskap om å energiøkonomisera.

4236
4237 Forslag:
4238 Energiøkonomiseringstiltak må bli meir tilgjengeleg for alle, uavhengig av økonomi.

4239
4240 Innstilling: Ivaretatt i R2 Energipolitikk for ei ny tid
4241

4242 **Forslag nr. 164**

4243 Vestland AUF

4244
4245 Begrunnelse:
4246 Vi sier nei til videreutvikling av vindkraftindustri på land og i norsk natur, med unntak
4247 av anlegg som kan integreres i eksisterende industriområder.

4248
4249 Vindkraftverk på land kan forårsake et stort ubehag for de som bor i nærheten av
4250 dem, på grunn av støy og skyggevirkninger. Vi understreker også at det er viktig å
4251 fortsette med å utvikle fornybar energi, også vindmøller til havs og i industriområder.
4252 Vi må styrke satsningen på havvindmøller og annen fornybar energi.

4253
4254 Norge må gå i bresjen i den internasjonale klimakampen. Derfor må vi føre en
4255 ansvarlig
4256 energipolitikk, der Norge skal bli verdensledende innenfor havvind, og stå i bresjen i
4257 solenergi og vannkraft og andre fornybare kilder. Slik løser vi både klimakrisen og
4258 samtidig tar godt vare på vår dyrbare natur.

4259
4260 Forslag:

- 4261 • Si nei til vindkraftindustri på land, med unntak av anlegg i større eksisterende
4262 industriområder
4263 • Behovet for fornybar energi må sees i sammenheng med hensynet til de som kan
4264 bli berørt av utbyggingen
4265 • Ha en storstilt satsning på andre fornybare energikilder
4266

4267 Innstilling: Avvist
4268

4269 **Forslag nr. 165**

4270 Vestland AUF

4271
4272 Begrunnelse:
4273 Blindsone i velferdsstaten
4274

4275 Brillor, linser eller annen behandling for dårlig syn kan for mange bli en dyr og
4276 uforutsett
4277 utgift. Om man får dårlig syn eller ikke er tilfeldig. Det antas at det til sammen levde
4278 mer enn
4279 320 000 personer med synshemninger i Norge i 2018. At behandlingsmidler for
4280 dårlig syn
4281 slik som eksempelvis brillor eller linser ikke er gratis gjør dette til en av de største
4282 blindsonene i den norske velferdsstaten. Det er også mangel på øyeleger i Norge,
4283 spesielt i
4284 distriktene. Det er flere plasser øyelegene ikke kan pensjonere seg fordi da
4285 forsvinner
4286 alternativet for pasientene og de må reise langt for å få seg en øyelege-time. Det er i
4287 tillegg
4288 lang kø flere steder for å få en time. Derfor må vi satse mer på dette og gjøre det
4289 mer
4290 attraktivt å utdanne seg til dette, samt få ett bedre tilbud, med mindre ventetid. Syn
4291 er en del av helsen på lik linje med armer, bein, nakke og rygg og må derfor
4292 prioriteres.
4293

4294 Forslag:

- 4295 • At synsundersøkelser, brillor, linser og lignende behandling for synshemninger
4296 skal
4297 inngå i egenandelsordningen for voksne
4298 • Den nåværende brillestøtteordningen for barn skal utvides for å sikre gratis brillor
4299 og
4300 linser til barn og gratis reparasjon av brillor
4301 • Satse mer på utdanning og rekruttering av øyeleger
4302

4303 Innstilling: Avvises
4304

4305 **Forslag nr. 166**

4306 Vestland AUF

4307

4308 Begrunnelse:

4309 Bekjemp lysforurensning i Norge!

4310

4311 Lysforurensning har en rekke negative konsekvenser, spesielt i Norge hvor vi har en
4312 unik mulighet til å se det fantastiske naturfenomenet nordlys. For å sikre at
4313 innbyggere og turister i Norge kan nyte denne opplevelsen, er det viktig at vi
4314 reduserer lysforurensningen.

4315

4316 Vi foreslår tiltak for å redusere lysforurensningen i Norge. Ett av tiltakene er at nye
4317 og

4318 ombygde bygninger skal ha lysarmaturer med lavenergipærer og intelligent
4319 lysstyring. Offentlige etater i Norge bør også få krav om å redusere lysforurensning
4320 gjennom å installere solcellepaneler og lyskilder med lavt energiforbruk. Det bør
4321 også vedtas å utarbeide en nasjonal strategi for å redusere lysforurensning, med mål
4322 om å nå en reduksjon på 50 % innen 2035. Dette vil kreve innsats fra både
4323 myndigheter, næringsliv og befolkningen. Men med en felles innsats tror vi at dette
4324 målet kan nås, noe som vil bidra til å redusere belastningen på miljøet og skape en
4325 mer bærekraftig fremtid.

4326

4327 Forslag:

- 4328 • Krav om at nye og ombygde bygninger skal ha lysarmaturer med lavenergipærer
- 4329 • Innføring av krav om at offentlige etater skal redusere lysforurensning gjennom å
- 4330 installere solcellepaneler og lyskilder med lavt energiforbruk.
- 4331 • Utarbeidelse av en nasjonal strategi for å redusere lysforurensning, med mål om å
- 4332 nå en reduksjon på 50 % innen 2035.

4333

4334 Innstilling: Ivaretatt gjennom 118

4335

4336 **Forslag nr. 167**

4337 Vestland AUF

4338

4339 Begrunnelse:

4340 ADHD og autisme hos jenter og kvinner

4341

4342 I likhet med mange andre sykdommer, som hjerteinfarkt og slag, oppfører autisme
4343 og ADHD seg annerledes hos jenter og kvinner. Kvinner med ADHD blir gjerne ikke

4344 hyperaktiv, men sliter med konsentrasjonsvansker og humørsvingninger. Kvinner
4345 med autisme klarer seg ofte greit i sosiale settinger, men sliter ofte med
4346 emosjonsregulering og å uttrykke vanskelige følelser.
4347
4348 Kvinner med uoppdaget autisme og ADHD sliter ofte med en rekke andre psykiske
4349 lidelser, som angst, depresjon og utenforskap. Ved å rette mer fokus mot autisme og
4350 ADHD hos kvinner vil vi ikke bare få hjulpet kvinnene, men vi vil og få frigjort plass i
4351 helsevesenet. Hvis kvinnene får riktig diagnose fra starten av vil man kunne frigjøre
4352 plass og tid og dermed ha mulighet til å ta inn nye pasienter.
4353
4354 Forslag:
4355 Prioritere midler til forskning på ADHD og autisme hos kvinner.
4356
4357 Sette i gang en nasjonal informasjonskampanje for å øke bevisstheten rundt ADHD
4358 og autisme hos kvinner.
4359
4360 Gi helsesykepleiere og lærere opplæring i symptomene, slik at man kan oppdage
4361 diagnosene fra en tidlig alder
4362
4363 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd
4364

4365 **Forslag nr. 168**

4366 Vestland AUF

4367

4368 Begrunnelse:

4369 Fraværsgrensa

4370 Høyresidas urettferdige fraværsgrense har gjort at elever som tidligere hadde høyt
4371 fravær, nå har økt fravær. Fraværsgrensa har ført til at flere elever står i fare for å
4372 droppe ut av videregående opplæring. Fastlegekontorene i landet har de siste årene
4373 fått køer av elever, som risikerer å stryke i et fag om de ikke får en legeattest. Dette
4374 virker mot sin hensikt. Vi må ha tillit til at læreren kan finne hensiktsmessige
4375 løsninger selv. Fraværsgrensa starter i feil ende og vi vil heller sette i gang tidlige
4376 tiltak som forhindrer fravær. Vi mener at det eksisterende lovverket for fravær må bli
4377 erstattet med et skolereglement hvor antall godkjente læringssituasjon og
4378 helhetsvurdering fra lærer skal ligge til grunn, og at dagens rigide fraværsgrense
4379 fjernes.

4380

4381 Forslag:

4382 * Fjerne den nasjonale fraværsgrensa

4383 * Innføre et skolereglement hvor tilstrekkelig antall godkjente vurderingssituasjoner
4384 og en helhetsvurdering fra lærer skal ligge til grunn

4385 * At elever skal kunne stryke timesfravær, og ikke bare dager

4386 * Innføre politisk fravær i ungdomsskolen
4387
4388 Innstilling: Ivaretatt i R7 Oppvekst og utdanning
4389

4390 **Forslag nr. 169**

4391 Vestland AUF

4392

4393 Begrunnelse:

4394 Generasjonsskatt

4395 Med høge straumprisar, prisvekst og aukande renter, ser ein også aukande
4396 fattigdom i Noreg. Dette fører til eit større behov for ein sterk velferdsstat som kjem
4397 dei svakaste i samfunnet, men også samfunnet i sin heilheit, til gode. Ein rettferdig
4398 skattepolitikk er ein skattepolitikk som utjamnar forskjellar. Dei som har mest må
4399 bidra mest. Det er på sin plass at dei som arvar enorme formuar bidrar tilbake til
4400 fellesskapet når dei mottar milliardgåver av sine foreldre. Når ein seier at trygda ikkje
4401 bør vere for høg, slik at folk vel å arbeide, så bør kanskje det same gjelde arv.
4402 Mange land verda over har skatt på arv. Danmark, Finland, Frankrike, Storbritannia,
4403 Nederland, Tyskland og USA, for å nemne nokre. Dette er land som Noreg ofte likar
4404 å samanlikne seg med. OECD, Organisasjonen for økonomisk samarbeid og
4405 utvikling, har gjentatte gongar anbefalt Noreg å innføre skatt på arv. Me ynskjer ein
4406 rettferdig skattepolitikk som utjamnar forskjellar.

4407

4408 Forslag:

4409 Innføre skatt på arv, med eit høgt botnfrådrag, og gradvis aukande sats.

4410

4411 Innstilling: Ivaretatt i R5 Næring

4412

4413 **Forslag nr. 170**

4414 Vestland AUF

4415

4416 Begrunnelse:

4417 Fritt Palestina!

4418

4419 Siden 1948 har palestinere kjempet for frihet, rettferdighet og grunnleggende
4420 menneskerettigheter. Likevel bryter israelske myndigheter folkeretten og
4421 menneskerettighetene hver eneste dag gjennom en ulovlig okkupasjon. Langvarige
4422 konflikter kan ikke normalisere grove menneskerettighetsbrudd.

4423

4424 Okkupasjonen, blokaden av Gaza og den folkerettsstridige muren gjennom
4425 Vestbredden frarøver palestinerne friheten over egne liv, men fører også til en

4426 oppsplitting av Palestina som gjør etableringen av en selvstendig palestinsk stat
4427 stadig vanskeligere. Vi krever handling fra norsk side.

4428

4429 Forslag:

4430 * At Norge skal anerkjenne Palestina som selvstendig stat.

4431 * Norske myndigheter skal gå ut med aktiv oppfordring om å ikke importere varer
4432 produsert på okkupert palestinsk land.

4433

4434 Innstilling: Ivaretatt i R4 Internasjonalt

4435

4436 **Forslag nr. 171**

4437 Vestland AUF

4438

4439 Begrunnelse:

4440 Forby atomvåpen

4441

4442 Arbeiderpartiet er dypt bekymret for den økende risikoen som atomvåpen utsetter
4443 oss for. Verden har mange ganger vært på randen av kjernefysisk katastrofe som
4444 følge av spenninger, misforståelser, tekniske feil og ulykker. Å fortsette å satse på
4445 kjernefysisk avskrekking setter livet på jorda i fare.

4446

4447 FN-traktaten som forbyr atomvåpen er et viktig skritt på en lang vei mot en
4448 atomvåpenfri verden, men Norge har ikke undertegnet denne. Å undertegne bidrar til
4449 at atomvåpen stigmatiseres som uakseptable våpen for alle land. Slik kan vi få en ny
4450 bevegelse i det fastlåste arbeidet med gjensidig og balansert kjernefysisk
4451 nedrustning og deretter avskaffe disse våpnene.

4452

4453 Forslag:

4454 At Norge skal undertegne og ratifisere FN-traktaten som forbyr atomvåpen, og i
4455 påvente av dette ønske den velkommen og delta som observatør på
4456 statspartsmøtene.

4457

4458 Innstilling: Avvist

4459 Mindretallsdissens ved Oda, Henrik og Eva (opprettholde opprinnelig forslag fra
4460 AUF)

4461 **Forslag nr. 172**

4462 Vestland AUF

4463

4464 Begrunnelse:

4465 En sosialdemokratisk og solidarisk rusreform

4466

4467 Rusavhengighet er et helseproblem, og må behandles som det. Ruspolitikken må
 4468 sette den enkeltes rett til et verdig helsetilbud i sentrum. Ingen bør straffes for å
 4469 være syk, og ruspolitikken bør legges opp slik at alle som bruker ulovlige rusmidler,
 4470 reelt sett har samme tilgang til offentlige helsetjenester og velferdstilbud som andre.
 4471
 4472 Kriminalisering har ført til at personer med rusproblemer behandles dårligere enn
 4473 andre pasientgrupper. Avkriminalisering av bruk og besittelse og kjøp av mindre
 4474 mengder ulovlige rusmidler til eget bruk er derfor en forutsetning for å kunne yte den
 4475 enkelte best mulig helsehjelp. Samtidig er det viktig at samfunnet fortsatt sender et
 4476 tydelig signal på at ulovlig rusmiddelbruk er uakseptabelt, og at politiet er sikret
 4477 mulighet til å avdekke rusmiddelbruk og distribusjon og etterforske selgere.
 4478
 4479 Forslag:
 4480 *Avkriminalisere rusbruk generelt som en del av en sosialdemokratisk rusreform.
 4481 *At det ikke åpnes for mer bruk av tvang overfor personer som blir tatt for bruk av
 4482 ulovlige rusmidler enn det som følger av gjeldende helselovgivning.
 4483 *At det tilrettelegges for flere møter mellom hver enkelt bruker og den kommunale
 4484 rådgivende enheten, som en erstatning for ruskontrakter
 4485
 4486 Innstilling: Ivaretatt gjennom R3 Helse og velferd

4487 **Forslag nr. 173**

4488 Vestland AUF

4489
 4490 Begrunnelse:
 4491 Psykisk helse i skolen
 4492 God psykisk helse er viktig for at en elev skal klare seg faglig - og sosialt - på skolen.
 4493 Dagens skolehelsetjeneste er ikke optimal. Det er mange unge som sliter psykisk.
 4494 Helsesykepleierene må være tilgjengelig på skolene, og ha både tid, ressurser og
 4495 mandat til å hjelpe eleven på best mulig måte. Å få inn et tverrfaglig team innenfor
 4496 skole-helsetilbudet med bla. psykolog vil være med å bidra til dette.

4497
 4498 Forebygging er mye billigere enn behandling. Vi må sørge for at vi har sosial- og
 4499 miljøarbeidere på alle skoler. For å senke terskelen for å ta kontakt med skolens
 4500 helsetjeneste burde de være enda synligere, og gjerne ha en delaktig rolle i relevant
 4501 undervisningsopplegg. Dette fører til at skolehelsetjenesten er mer tilgjengelig for
 4502 elevene, og at unge får bredere kunnskap om både psykisk- og fysisk helse tidlig i
 4503 livet.

4504
 4505 Forslag:
 4506 * Innføre en helsesykepleiernorm i tråd med Helsedirektoratets anbefaling
 4507 * Stille krav til et tverrfaglig team i skolehelsetilbudet
 4508 * Gi flere ressurser til skolehelsetjenesten, blant annet til mer undervisning

4509 * Gi skolehelsesykepleierene mulighet til å henvise videre til psykolog

4510

4511 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd

4512

4513 **Forslag nr. 174**

4514 Arbeiderpartiet i Bergen

4515

4516 Begrunnelse:

4517 Ingen studieavgift for utenlandske studenter

4518

4519 Redaksjonskomiteens innstilling: Vedtas, og oversendes Årsmøtet i Vestland

4520 Arbeidarparti, stortingsgruppen og regjeringen

4521

4522 Mange utenlandske studenter slår seg ned i Bergen etter endte studier. Det er viktig
4523 for Bergen å trekke til seg kompetanse fra utlandet. Hvis vi droppes studentavgift for
4524 utenlandske studenter, vil vi lettere kunne trekke til oss flere utenlandske
4525 redaksjonskomiteen

4526

4527 Forslag:

4528 Arbeiderpartiet i Bergen vil:

4529 - Reversere regjeringens løftebrudd om innføring av skolepenger for utenlandske
4530 studenter utenfor EU og EØS.

4531

4532 Innstilling: Ivaretatt i R7 Oppvekst og utdanning

4533

4534 **Forslag nr. 175**

4535 Arbeiderpartiet i Bergen

4536

4537 Begrunnelse:

4538 En god oppvekst danner grunnlaget for et godt liv. Arbeiderpartiet mener alle barn
4539 skal ha samme muligheter til å lykkes i livet, og ønsker en inkluderende skole der
4540 alle blir sett. Grunnskolen skal ha et bredt og allmenndannende faglig ståsted, som
4541 vektlegger faglige kunnskaper og ferdigheter, så vel som elevenes evne til kritisk
4542 refleksjon, sosiale ferdigheter og personlige utvikling. Elevene skal følges opp, få
4543 medvirke og få tydelige tilbakemeldinger gjennom hele skoleløpet. Arbeiderpartiet
4544 mener at barn får det beste utgangspunktet i livet ved å gå på skolen, og mener
4545 derfor at muligheten for privat hjemmeundervisning bør begrenses. Hovedregelen
4546 bør være at barn går på skolen, og foreldre bør ha gode grunner for å ta barn ut av
4547 skolen. Arbeiderpartiet mener at det bør innføres søknadsordning for privat
4548 hjemmeundervisning hvor man legger vekt på barns beste, faglig og pedagogisk
4549 utvikling og andre behov eleven har.

4550
4551 Forslag:
4552 Det innføres en søknadsordning for privat hjemmeundervisning. Hovedregelen skal
4553 være at barn går på skolen. Foreldre kan søke om hjemmeundervisning. Kommunen
4554 behandler søknaden, og i vurderingen skal alltid barnets beste legges til grunn.

4555
4556 Innstilling: Ivaretatt gjennom forslag 180
4557

4558 **Forslag nr. 176**

4559 Bjørnafjorden Arbeiderparti

4560
4561 Begrunnelse:
4562 Noreg har gjennom nasjonale målsettingar og internasjonale avtalar forplikta oss til å
4563 kutta utslepp av farlige klimagassar og sikra ei berekraftig utvikling der ingen artar
4564 eller naturtypar skal gå tapt. Store deler av klimagasskutta skal gjerast i
4565 transportsektoren og samferdsleutbyggingar må i åra som kjem ta større omsyn til
4566 jordvern, natur og miljø. Klimaendringane skapar auka fare for flaum og ras som må
4567 handterast med kostnadskrevjande tiltak som ein knapt har fullt oversyn over i dag.
4568 Motorvegprosjektet Hordfast må nedskalrast og ny indre trase må utgreiast. Bru
4569 over Bjørnafjorden og firefelts veg over Reksteren kan då endrast til ein to-felts veg
4570 som går frå Stord over Langenuen og på austsida av Tysnes mot gamle Fusa
4571 kommune (Bjørnafjorden aust). Ein slik trase vil kunne verte kopla til E-134, leia
4572 trafikk utanom Bergen og sikra direkte tilknyting til Ringveg øst, E-16 og jernbane. Ei
4573 slik løysing vil kunne nedskalrast til to-felts veg med midtdelar, noko som igjen vil
4574 kunne redusera dei store naturinngrepa. Ei slik løysing vil gje kommunar og
4575 næringsliv både i Midthordland, Sunnhordland, Hardanger og Bergen langt betre
4576 kommunikasjonar og korridorar aust-vest og nord-syd og dermed gje auka
4577 samfunnsnytte for langt fleire folk og samfunn.

4578
4579 Forslag:
4580 Ferjefri Hordfast indre trase med E-39 frå Stord over Langenuen og på austsida av
4581 Tysnes innover mot Eikelandssosen og samankopling med E-134 utgreiast på
4582 likeverdig vis som Hordfast midtre trase.
4583 Arbeidet med bru over Bjørnafjorden (E39 Hordfast midtre trase) vert stoppa.

4584
4585 Innstilling: Avvist
4586

4587 **Forslag nr. 177**

4588 Austrheim Arbeiderparti

4589
4590 Begrunnelse:

4591 Oljeraffineriet på Mongstad er i dag det største punktutslippet for CO2 i landet.
4592 Mongstad er Equinor sin viktigaste ilandføringsstad for olje i rør fra
4593 kontinentalsokkelen. Det vil derfor vera trong for å prosessera norsk råolje på
4594 Mongstad i fleire tiår framover, men det må gjerast med ny teknologi og utan store
4595 utslipp av klimagassar. Raffineriet på Mongstad må nyttast til miljøvenleg
4596 produksjon av framtidens klimavenlege drivstoff. Området har det som skal til av både
4597 areal, teknologi, anlegg og kompetanse til å lukkast med den grønne omstillinga. Den
4598 planlagde omstillinga vil føra til nye næringsetableringar på Mongstad og eit mykje
4599 meir variert næringsliv i området.

4600

4601 Forslag:

4602 Vestland Arbeiderparti støttar opp om den pågåande transformeringa av industrien
4603 på Mongstad. Industriområdet på Mongstad skal gjennom ulike prosjekt bli ein viktig
4604 del av det grønne skiftet i Vestland fylke og Norge. Det skal satsas på
4605 energieffektivisering, produksjon av blått hydrogen, biogass og ammoniakk. Den nye
4606 produksjonen skal kombinerast med CO2-fangst og lagring.

4607

4608 Innstilling: Ivaretatt i felles uttale nr 182 (av 177,178,179)

4609

4610 **Forslag nr. 178**

4611 Austrheim Arbeiderparti

4612

4613 Begrunnelse:

4614 Equinor ønskjer å elektrifisera deler av Troll- og Osebergfeltet for å få ned CO2-
4615 utslippa frå sine anlegg på sokkelen. På grunn av liten tilgjengeleg effekt i kraftnettet
4616 på land, har Equinor sine planar om elektrifisering av sokkelen møtt sterk motstand.
4617 Som følgje av dette har Equinor lansert planar om bygging av ein stor vindpark på
4618 Troll-feltet med ilandføring av krafta til Kolsnes. Ei slik etablering vil gjera
4619 elektrifiseringa av Troll og Oseberg mogeleg utan straum frå land, samt betra
4620 straumforsyninga i Bergensregionen vesentleg. Bygginga av vindparken vil også gje
4621 store industrielle ringverknadar på Vestlandet. Equinor vil gjennomføra prosjektet
4622 utan økonomisk støtte frå staten.

4623

4624 Forslag:

4625 Vestland Arbeiderparti støttar opp om Equinor sitt arbeid med å realisera Trollvind
4626 innan utgangen av 2027. Dette betyr at regjeringa må gje løyve til utbygging av
4627 vindparken i første eller tidleg i andre kvartal i år.

4628

4629 Innstilling: Ivaretatt i felles uttale nr 182 (av 177,178,179)

4630

4631 **Forslag nr. 179**

4632 Høyanger Arbeiderparti

4633

4634 Begrunnelse:

4635 Industriuttale

4636

4637 Forslag:

4638 Industrien skapar store verdier og mange arbeidsplassar i Høyanger og i Vestland
4639 fylke. Høyanger AP vil gi industrien ein større plass og merksemd i vårt arbeids- og
4640 næringsliv. Høyanger og Vestland har mange fortrinn som gjer dette mogeleg, med
4641 rik tilgang på naturressursar, høg kompetanse og dei konkurransefortrinna som ligg i
4642 den norske modellen.

4643 Det ligg eit stort potensiale til nyvinning og auka sysselsetting innan fleire industrielle
4644 sektorar, mellom anna kraftforedlende industri, design- og merkevaredrive industri,
4645 sirkulærøkonomi og det «grøne skiftet», samt innan råvareindustrien.

4646 Ein stor del av norsk industri står i dag i det teknologiske skiftet med store
4647 mogelegheiter for framtida. Bedriftene skal omstille seg til ein meir miljøvenleg
4648 produksjon. Høyanger AP vil at staten stiller opp med omstillingsmidlar gjennom
4649 ENOVA.

4650 Trepartsamarbeidet blir stadig viktigare for norsk industri. Dei bedriftene som lukkast
4651 med omstilling har høg medverknad og høg organisasjonsgrad. Høyanger AP vil ha
4652 fokus på det fagleg politiske samarbeidet.

4653 Ambisjonen om å ta ressursane våre i bruk, både på land og i havet, skal
4654 kjenneteikna vår industripolitikk. Framover må norsk industri få gode og langsiktige
4655 rammevilkår.

4656 Høyanger AP vil:

- 4657 • føre ein aktiv næringspolitikk, som legg til rette for eit nyskapande,
4658 kunnskapsbasert og klimavenleg næringsliv.
- 4659 • vidareføra CO2-kompensasjonsordninga med minst 75% kompensasjon. Dette er
4660 viktig for å sikra norske arbeidsplassar, og sørge for at industri ikkje vert flytta til land
4661 med mindre stram klimapolitikk.
- 4662 • satse på dei unge ved å betre lærlingordninga og fagutdanninga.
- 4663 Industriproduksjon vil i framtida vere kunnskapsbasert og vil stille krav til
4664 kontinuerleg etter- og vidareutdanning.
- 4665 • ha konkurransedyktige rammevilkår som gjer det attraktivt å investere i norsk
4666 industri.
- 4667 • ha fokus på forvaltning av energiressursane slik at det i framtida vil vere grunnlag
4668 for industriproduksjon i landet.

4669

4670 Innstilling: Ivaretatt i felles uttale nr 182 (av 177,178,179)

4671

4672 **Forslag nr. 180**

4673 Arbeiderpartiet i Bergen

4674

4675 Begrunnelse:

4676 En god oppvekst danner grunnlaget for et godt liv. Arbeiderpartiet mener alle barn
4677 skal ha samme muligheter til å lykkes i livet, og ønsker en inkluderende skole der
4678 alle blir sett. Grunnskolen skal ha et bredt og allmenndannende faglig ståsted, som
4679 vektlegger faglige kunnskaper og ferdigheter, så vel som elevenes evne til kritisk
4680 refleksjon, sosiale ferdigheter og personlige utvikling. Elevene skal følges opp, få
4681 medvirke og få tydelige tilbakemeldinger gjennom hele skoleløpet. Arbeiderpartiet
4682 mener at barn får det beste utgangspunktet i livet ved å gå på skolen, og mener
4683 derfor at muligheten for privat hjemmeundervisning bør begrenses. Hovedregelen
4684 bør være at barn går på skolen, og foreldre bør ha gode grunner for å ta barn ut av
4685 skolen. Arbeiderpartiet mener at det bør innføres søknadsordning for privat
4686 hjemmeundervisning hvor man legger vekt på barns beste, faglig og pedagogisk
4687 utvikling og andre behov eleven har.

4688

4689 Forslag:

4690 Det innføres en søknadsordning for privat hjemmeundervisning. Hovedregelen skal
4691 være at barn går på skolen. Foreldre kan søke om hjemmeundervisning. Kommunen
4692 behandler søknaden, og i vurderingen skal alltid barnets beste legges til grunn.

4693

4694 Innstilling: Vedtas, oversendes arbeidsgruppen helse og velferd

4695

4696 **Forslag nr. 181**

4697 Bømlo Arbeiderparti

4698

4699 Begrunnelse:

4700 I kriminalomsorga si rettleiing heiter det at "kvinner skal så langt det er mogleg
4701 gjennomføre fengselsopphald i eigne fengsel eller fengselsavdeling tilpassa kvinner"
4702 (<https://www.kriminalomsorgen.no/kvinnefengsler.518722.no.html> 16.11.22).
4703 Grunngevinga for dette er å laga gode og trygge soningsforhold for kvinner, hindre
4704 uønska seksuell merksemd, eller utsette for press om sal av seksuelle tenester,
4705 utnytting, trakassering og vald. Mange av kvinnene som sit i fengsel ber med seg
4706 erfaringar frå seksuelle overgrep og eller vald. Dette krev særskild tilrettelegging i
4707 soningsforhold og at ein jobbar for å skape trygge soningsforhold i heile Noreg. Det
4708 viser seg at det er mangel på eigna soningsplassar. Dagens soningsforhold gir ikkje
4709 det beste grunnlaget for å sikra gode rehabiliteringsforhold og struktur for å komma
4710 ut av kriminalitet.

4711

4712 Forslag:

4713 Det bør opprettast eit eige kvinnefengsel i Vestland som sikrar at kvinner får gode og
4714 trygge soningsforhold. Soningsforholda bør være av slik karakter at innsette er sikra
4715 rehabilitering og kjem ut av kriminalitet etter enda soning.
4716
4717 Innstilling: Ivaretatt i R3 Helse og velferd
4718

4719 **Forslag nr. 182**

4720 Vestland Arbeidarparti

4721

4722 Begrunnelse:

4723 Ei industripolitikk for framtida

4724 Vestland Arbeidarparti vil gi industrien ein større plass og merksemd i vårt arbeids-
4725 og næringsliv. Vestland har mange fortrinn som gjer dette mogeleg, med rik tilgang
4726 på naturressursar, høg kompetanse og dei konkurransefortrinna som ligg i den
4727 norske modellen.

4728 Det ligg eit stort potensiale til nyvinning og auka sysselsetting innan fleire industrielle
4729 sektorar, mellom anna kraftforedlande industri, leverandørindustrien og
4730 sirkulærøkonomi. Ein stor del av norsk industri står i dag i det teknologiske skiftet
4731 med store mogelegheiter for framtida. Bedriftene skal omstille seg til ein meir
4732 miljøvenleg produksjon. Vestland Arbeidarparti vil at staten stiller opp med
4733 omstillingsmidlar gjennom ENOVA.

4734 Mellom anna er Co2-kompensasjonsordninga ei viktig føresetnad for industrien i
4735 Vestland. Den sikrar norske arbeidsplassar, og sørgar for at industri ikkje vert flytta til
4736 land med mindre stram klimapolitikk.

4737 I framtida vil vi trenge fleire fagarbeidarar for å svare på kompetansebehovet i norsk
4738 industri og næringsliv. Industriproduksjon vil i framtida vere kunnskapsbasert og vil
4739 stille krav til kontinuerleg etter- og vidareutdanning. Difor er betre fagutdanning og
4740 høgare status for yrkesfagleg høgare utdanning viktig.

4741 Trepartsamarbeidet blir stadig viktigare for norsk industri. Dei bedriftene som lukkast
4742 med omstilling har høg medverknad og høg organisasjonsgrad. Vestland
4743 Arbeidarparti vil ha fokus på det faglegpolitiske samarbeidet.

4744 Ambisjonen om å ta ressursane våre i bruk, både på land og i havet, skal
4745 kjenneteikna vår industripolitikk. Framover må norsk industri få gode og langsiktige
4746 rammevilkår.

4747

4748 Forslag:

4749 Vestland Arbeidarparti vil:

4750 - føre ein aktiv næringspolitikk, som legg til rette for eit nyskapande,
4751 kunnskapsbasert og klimavenleg næringsliv.

4752 - vidareføra CO2-kompensasjonsordninga med minst 75% kompensasjon.

4753 - satse på dei unge ved å betre lærlingordninga, fagutdanninga og fagskulane.

4754 - ha konkurransedyktige rammevilkår som gjør det attraktivt å investere i norsk
4755 industri.
4756 - sikre forvaltning av energiressursene slik at det i framtida vil være grunnlag for
4757 industriproduksjon i landet.
4758 - Støtte Equinor sitt arbeid med å realisere Trollvind innen utgangen av 2027, og
4759 intensivere arbeidet med etablering av offshore vindkraft.
4760 - Arbeide for at olje- og gasssektoren satsar vidare på blått hydrogen, biogass og
4761 ammoniakk. Ny produksjon skal kombinerast med CO2-fangst og lagring.
4762
4763 Innstilling: Vedtatt, oversendes stortingsgruppen
4764
4765